

SPRAWOZDANIE O WYPŁACALNOŚCI I KONDYCJI FINANSOWEJ

TOWARZYSTWA UBEZPIECZEŃ EUROPA SA

**NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2016 ROKU I ZA ROK OBROTOWY
ZAKOŃCZONY TEGO DNIA**

WROCŁAW, 15 MAJA 2017

SPIS TREŚCI

SŁOWNIK SKRÓTÓW	3
PODSUMOWANIE	4
A. DZIAŁALNOŚĆ I WYNIKI OPERACYJNE	6
A.1. DZIAŁALNOŚĆ	6
A.2. WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI UBEZPIECZENIOWEJ	9
A.3. WYNIK Z DZIAŁALNOŚCI LOKACYJNEJ (INWESTYCYJNEJ)	11
A.4. WYNIKI Z POZOSTAŁYCH RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI	13
B. SYSTEM ZARZĄDZANIA	14
B.1. INFORMACJE OGÓLNE O SYSTEMIE ZARZĄDZANIA	14
B.2. WYMOGI DOTYCZĄCE KOMPETENCJI I REPUTACJI	20
B.3. SYSTEM ZARZĄDZANIA RYZYKIEM, W TYM WŁASNA OCENA RYZYKA I WYPŁACALNOŚCI	22
B.4. SYSTEM KONTROLI WEWNĘTRZNEJ	30
B.5. FUNKCJA AUDYTU WEWNĘTRZNEGO	33
B.6. FUNKCJA AKTUARIALNA	34
B.7. OUTSOURCING	36
B.8. INNE INFORMACJE	37
C. PROFIL RYZYKA	38
C.1. RYZYKO AKTUARIALNE (UBEZPIECZENIOWE)	39
C.2. RYZYKO RYNKOWE	41
C.3. RYZYKO KREDYTOWE	44
C.4. RYZYKO PŁYNNOŚCI	45
C.5. RYZYKO OPERACYJNE	47
C.6. POZOSTAŁE ISTOTNE RYZYKA	48
C.7. INNE INFORMACJE	49
D. WYCENA DO CELÓW WYPŁACALNOŚCI	50
D.1. AKTYWA	52
D.2. REZERWY TECHNICZNO-UBEZPIECZENIOWE	54
D.3. INNE ZOBOWIĄZANIA	62
D.4. ALTERNATYWNE METODY WYCENY	63
E. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM	65
E.1. ŚRODKI WŁASNE	65
E.2. KAPITAŁOWY WYMÓG WYPŁACALNOŚCI I MINIMALNY WYMÓG KAPITAŁOWY	67
E.3. ZASTOSOWANIE PODMODUŁU RYZYKA CEN AKCJI OPARTEGO NA DURACJI DO OBLICZENIA KAPITAŁOWEGO WYMOGU WYPŁACALNOŚCI	70
E.4. RÓŻNICE MIĘDZY FORMUŁĄ STANDARDOWĄ A STOSOWANYM MODELEM WEWNĘTRZNYM	70
E.5. NIEZGODNOŚĆ Z MINIMALNYM WYMOGIEM KAPITAŁOWYM I NIEZGODNOŚĆ Z KAPITAŁOWYM WYMOGIEM WYPŁACALNOŚCI	70
E.6. WSZELKIE INNE INFORMACJE	70
ZAŁĄCZNIKI	71

SŁOWNIK SKRÓTÓW

- Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. z 2015r., poz.1844), zwana dalej „Ustawą ubezpieczeniową”;
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Wypłacalność II) , zwana dalej „Dyrektywa/Dyrektywa Wypłacalność II/Wypłacalność II”;
- Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/35 z dnia 10 października 2014r. uzupełniające Dyrektywę Wypłacalność II, zwane dalej „Rozporządzenie delegowane”;
- Rozporządzenie Wykonawcze Komisji (UE) 2015/2452 z dnia 2 grudnia 2015 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do procedur, formatów i wzorów formularzy dotyczących sprawozdania na temat wypłacalności i kondycji finansowej zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/138/WE zwanym dalej „Rozporządzeniem wykonawczym”;
- Wytyczne EIOPA, standardy techniczne, wytyczne lokalnego nadzoru powiązane z Dyrektywą Wypłacalność II zwane dalej „Regulacje powiązane”;
- Ustawa z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości zwana dalej „Ustawa o rachunkowości”;
- Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 12 kwietnia 2016 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji zwane dalej „Rozporządzeniem Ministra Finansów”;
- SCR ang. Solvency Capital Requirement – Kapitałowy wymóg wypłacalności
- MCR ang. Minimum capital requirement – Minimalny wymóg kapitałowy
- Towarzystwo Ubezpieczeń Europa SA zwane dalej „Spółka/Towarzystwo”
- Sprawozdanie finansowe – sprawozdanie sporządzone za okres od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku zgodnie z Ustawą o rachunkowości, zatwierdzone przez Zarząd w dniu 22 lutego 2017 roku.
- Formuła standardowa – formuła obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności określona w rozdziałach V i X tytułu I Rozporządzenia delegowanego.

PODSUMOWANIE

Podstawa sporządzenia

Nowy, zharmonizowany system regulujący działalność firm ubezpieczeniowych w całej Unii Europejskiej, Wypłacalność II, wszedł w życie ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2016 r. System wymaga od firm ubezpieczeniowych cyklicznego ustalania ich pozycji kapitałowej i ujawniania jej na publicznej stronie internetowej Spółki.

Celem tego sprawozdania jest spełnienie wymogów art. 284 Ustawy ubezpieczeniowej o ujawnianiu sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej.

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone zgodnie z Ustawą ubezpieczeniową (Rozdział 11), Rozporządzeniem delegowanym (Rozdział XII) oraz Wytycznymi EIOPA.

Struktura niniejszego sprawozdania została przygotowana w sposób opisany w Załączniku XX Rozporządzenia delegowanego oraz zawiera formularze sprawozdawcze zawierające dane ilościowe zgodnie z Rozporządzeniem wykonawczym.

Niniejsze sprawozdanie obejmuje działalność i wyniki Towarzystwa, jego system zarządzania, profil ryzyka, wycenę na potrzeby Wypłacalności II oraz zarządzanie kapitałem.

Wycena aktywów i pasywów na potrzeby Wypłacalności II dokonywana jest zgodnie z zasadami określonymi w Ustawie ubezpieczeniowej i Rozporządzeniu delegowanym:

- Aktywa ujmuje się i wycenia zgodnie z art. 223 ust.1 Ustawy ubezpieczeniowej i rozdziałem II tytułu I Rozporządzenia delegowanego;
- Zobowiązania inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe ujmuje się i wycenia zgodnie z art. 223 ust. 2 i 3 Ustawy ubezpieczeniowej oraz rozdziałem II tytułu I Rozporządzenia delegowanego;
- Rezerw techniczno-ubezpieczeniowe tworzy się zgodnie z art. 224–235 Ustawy ubezpieczeniowej i rozdziałem III tytułu I Rozporządzenia delegowanego.

Podstawową metodą stosowaną do wyceny aktywów i zobowiązań innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe jest wycena rynkowa, natomiast rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wyceniane są z uwzględnieniem najlepszego oszacowania opartego o przyszłe przepływy pieniężne wynikające z umów ubezpieczenia zawartych przez Towarzystwo.

SCR ustalany jest zgodnie z przepisami Ustawy ubezpieczeniowej dotyczącymi obliczania kapitałowego wymogu wypłacalności według formuły standardowej oraz rozdziałami V i X tytułu I Rozporządzenia delegowanego.

MCR ustalany jest zgodnie z przepisami Ustawy ubezpieczeniowej dotyczącymi obliczania wymogów kapitałowych oraz rozdziałem VII i X tytułu I Rozporządzenia delegowanego.

Klasyfikacja i wycena pozycji środków własnych jest zgodna z art. 238–248 Ustawy ubezpieczeniowej i rozdziałem IV tytułu I Rozporządzenia.

Zawartość sprawozdania

W części A niniejszego sprawozdania opisano wyniki Towarzystwa osiągnięte w okresie za jaki sporządzone zostało sprawozdanie tj. od 1 stycznia 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku (okres sprawozdawczy) oraz wyniki Towarzystwa osiągnięte w okresie porównywalnym tj. od 1 stycznia 2015 roku do 31 grudnia 2015 roku. Ta część sprawozdania zawiera również

strukturę kapitałową Towarzystwa oraz istotne zdarzenia zaistniałe w okresie sprawozdawczym. Ze względu na wystąpienie nietypowych, jednorazowych zdarzeń w okresie sprawozdawczym takich jak : wprowadzenie od dnia 1 lutego 2016 roku podatku od niektórych instytucji finansowych, rozpoznanie straty na zbyciu jednostki zależnej oraz brak dywidendy od jednostki zależnej Towarzystwo wypracowało w 2016 roku zysk niższy o około 49% w stosunku do zysku osiągniętego w okresie porównywalnym.

Część B obejmuje opis systemu zarządzania stosowanego przez Towarzystwo, w tym jego jednostki organizacyjne, obowiązki i zależności tych jednostek, a także opisuje funkcje powołane w Towarzystwie w wyniku implementacji obowiązków określonych w Dyrektywie Wypłacalność II oraz zmiany w systemie zarządzania zaistniałe w okresie sprawozdawczym. Najistotniejszą zmianą w systemie zarządzania w roku 2016 było formalne powołanie kluczowych funkcji i osób nadzorujących te funkcje.

W części C niniejszego sprawozdania zaprezentowano istotne ryzyka, na które narażone jest Towarzystwo w toku prowadzenia działalności ubezpieczeniowej. Opis ryzyk obejmuje identyfikację ryzyk, ich pomiar, zarządzanie tymi ryzykami oraz sposób ich monitorowania i raportowania w ramach jednostek organizacyjnych. W okresie sprawozdawczym nie zidentyfikowano nowych istotnych ryzyk.

Część D zawiera opis zasad wyceny aktywów, zobowiązań i rezerw technicznych na potrzeby ustalenia środków własnych stanowiących pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) oraz minimalnego wymogu wypłacalności (MCR) oraz różnice wynikające z zastosowania tych zasad w porównaniu do zasad wycen stosowanych w sprawozdaniu finansowym Towarzystwa. W okresie sprawozdawczym Towarzystwo zaimplementowało sposób wyceny pozycji bilansowych wymagany przez Dyrektywę Wypłacalność II i Rozporządzenie delegowane.

W części E niniejszego sprawozdania zaprezentowane zostały wartości kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR) oraz minimalnego wymogu wypłacalności (MCR) ustalone na dzień 31 grudnia 2016 roku. Rozdział zawiera również informację o wartości środków własnych stanowiących pokrycie wymogów kapitałowych, procentowy wskaźnik ich pokrycia oraz zmiany wymogów w okresie sprawozdawczym. Ponadto przedmiotem niniejszego rozdziału jest opis sposobu zarządzania kapitałem przez Towarzystwo. W okresie sprawozdawczym nie było zmian w sposobie zarządzania kapitałem. Celem Towarzystwa jest posiadanie środków własnych w wysokości co najmniej równej 120% SCR. W okresie sprawozdawczym i na dzień 31 grudnia 2016 roku Towarzystwo posiadało wystarczające środki własne na pokrycie wymogów kapitałowych. Pozycja kapitałowa Spółki jest stabilna i utrzymuje się na wysokim poziomie. Stosunek dopuszczonych środków własnych do SCR na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosi 243,1%.

Niniejsze sprawozdanie jest przedstawione w złotych („PLN”). Wszystkie wartości, podane są po zaokrągleniu do tysiąca PLN, w związku z tym mogą wystąpić przypadki matematycznej niezgodności pomiędzy poszczególnymi notami sprawozdania.

A. DZIAŁALNOŚĆ I WYNIKI OPERACYJNE

A.1. Działalność

A.1.1. Informacje ogólne

Towarzystwo Ubezpieczeń Europa S.A. (dalej: TU Europa S.A., Spółka, Towarzystwo) prowadzi działalność na podstawie zezwolenia Ministra Finansów z dnia 7 listopada 1994 roku. Postanowienie Sądu w sprawie rejestracji Spółki zostało wydane w dniu 28 listopada 1994 roku.

Spółka jest wpisana do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym prowadzonym przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia - Fabrycznej Wydział VI Rejestrowy pod numerem 0000002736.

Dane kontaktowe Spółki:

- Towarzystwo Ubezpieczeń Europa S.A.
- ul. Gwiaździsta 62
- 53-413 Wrocław

Dane kontaktowe organu odpowiedzialnego za nadzór nad zakładem ubezpieczeń:

- Komisja Nadzoru Finansowego
- Plac Powstańców Warszawy 1
- 00-030 Warszawa

Dane kontaktowe organu sprawującego nadzór nad grupą, do której należy zakład:

- Bundesanstalt für
Finanzdienstleistungsaufsicht
- Marie-Curie-Str. 24-28
- 60439 Frankfurt

Dane kontaktowe biegłego rewidenta zakładu:

- Artur Chądzyński, biegły rewident nr 11541 działający w imieniu KPMG Audyt Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k.
- ul. Inflancka 4A
 - 00-189 Warszawa

Informacje dotyczące udziałowców posiadających znaczne pakiety akcji Spółki

Kapitał akcyjny TU Europa S.A. wynosi 37 800 000 zł i dzieli się na 9.450.000 akcji o wartości nominalnej 4 zł za każdą akcję.

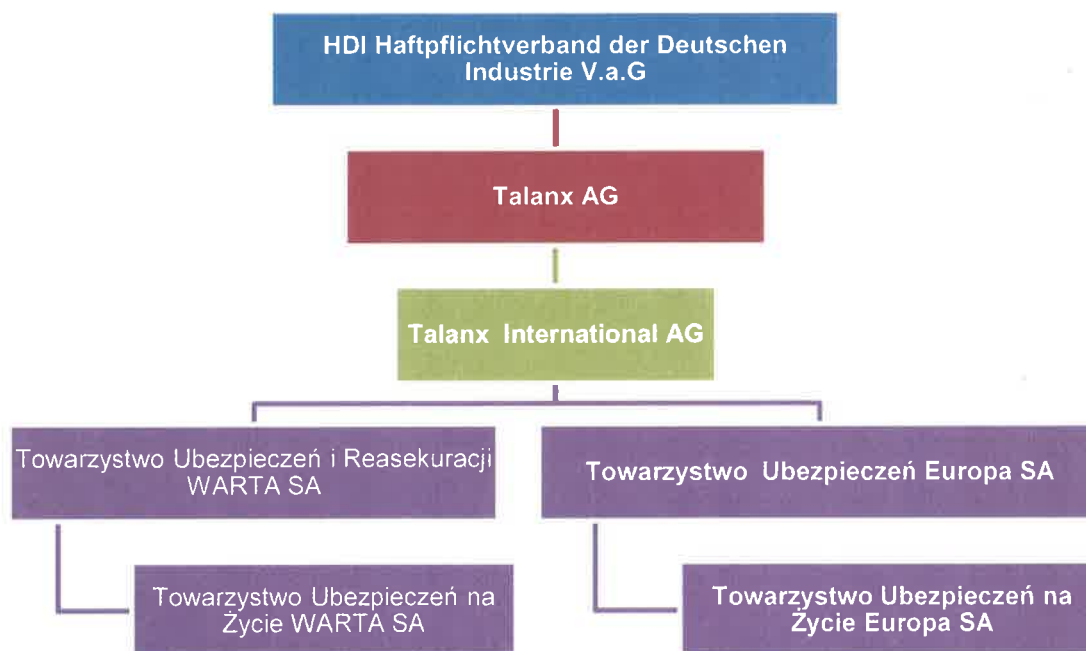
Wykaz akcjonariuszy posiadający co najmniej 5% liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu TU Europa S.A. na dzień 31.12.2016 r.

Nazwa akcjonariusza	Liczba akcji	Udział w kapitale	Udział w głosach na WZA
Talanx International AG	4.725.001	50%***	50%
Meiji Yasuda Life Insurance Company	3.161.586	33,46%	33,46%
Getin Noble Bank S.A.	858.334	9,08%	9,08%**
Getin Holding S.A.	705 079	7,46%	7,46%

** Na podstawie umowy zastawu cywilnego oraz zastawu rejestrowego zawartych pomiędzy Getin Holding i Getin Noble Bank S.A. prawo głosu z akcji należących do Getin Noble Bank S.A. przysługuje Getin Holding S.A.

*** 50 % + 1 akcja.

Poniżej przedstawiono uproszczony schemat struktury Grupy Talanx wraz z podmiotem dominującym Grupy Talanx, do której należy Spółka:

Pełny schemat struktury grupy Talanx dostępny jest na stronie <http://www.talanx.com/~//media/Files/T/Talanx/pdfcontent/k-struktur.pdf>

A.1.2. Istotne linie biznesowe oraz tereny geograficzne, w których Spółka prowadzi działalność

Towarzystwo Ubezpieczeń Europa S.A prowadzi działalność wyłącznie na terenie Polski.

Spółka prowadzi działalność w zakresie następujących linii biznesowych:

1. Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych
2. Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów, w tym:
 - Ubezpieczenie na wypadek utraty stałego źródła dochodów,
 - Ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków,
 - Ubezpieczenie na wypadek poważnego zachorowania,
 - Ubezpieczenie na wypadek hospitalizacji,
 - Ubezpieczenie na wypadek czasowej niezdolności do pracy,
 - Ubezpieczenie na wypadek trwałego inwalidztwa,
 - Ubezpieczenie NNW Sport.
3. Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych.
4. Pozostałe ubezpieczenia pojazdów.
5. Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe.
6. Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych, w tym:
 - Ubezpieczenie mieszkań i domów (nieruchomości),
 - Ubezpieczenie mienia w leasingu,
 - Przedłużona ochrona („przedłużona gwarancja”),
 - Ubezpieczenie ochrona wyświetlacza.
7. Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej.
8. Ubezpieczenia kredytów i poręczeń, w tym:
 - Ubezpieczenie niskiego wkładu własnego kredytów hipotecznych,
 - Ubezpieczenie pomostowe kredytów hipotecznych.
9. Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej.
10. Ubezpieczenia świadczenia pomocy:
 - Ubezpieczenia Assistance.
11. Ubezpieczenia różnych strat finansowych, w tym:
 - Ubezpieczenie utraty zysku,
 - Ubezpieczenie GAP,
 - Ubezpieczenie na wypadek utraty stałego źródła dochodów.

A.1.3. Istotne zdarzenia

Wprowadzenie podatku od niektórych instytucji finansowych

Na podstawie ustawy z dnia 15 stycznia 2016 roku o podatku od niektórych instytucji finansowych Towarzystwo Ubezpieczeń Europa S.A. zobowiązane jest do zapłaty podatku w okresach miesięcznych począwszy od 1 lutego 2016 roku. Przedmiotem opodatkowania podatkiem są aktywa podmiotów będących podatnikami podatku. Podatek od niektórych instytucji finansowych zapłacony przez Spółkę za okres od 1 lutego 2016 roku do 31 grudnia 2016 roku wyniósł 9 176 tys. zł.

Nowa ustawa o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej

1 stycznia 2016 r. weszło w życie większość przepisów ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej. Akt dostosowuje obowiązki ubezpieczycieli do przepisów unijnych, w tym dyrektywy 2009/138/WE (Wypłacalność II), regulującej

zagadnienia związane z podejmowaniem i prowadzeniem działalności w obszarze ubezpieczeń. Zmiany były podyktowane m.in. koniecznością implementacji europejskiej dyrektywy do polskiego porządku prawnego.

Sprzedaż akcji Open Life Towarzystwo Ubezpieczeń Życie S.A.

W związku ze sprzedażą przez TU Europa S.A. akcji Open Life Towarzystwo Ubezpieczeń Życie S.A. na rzecz LC Corp BV z dniem 20 grudnia 2016 r. Open Life TU Życie S.A. przestało być członkiem Grupy Kapitałowej Europa. W wyniku zbycia przedmiotowych akcji Spółka rozpoznała stratę w wysokości 21 885 tys.zł.

A.2. Wynik z działalności ubezpieczeniowej

Wyniki z działalności ubezpieczeniowej zaprezentowane w niniejszym rozdziale są zgodne z danymi zawartymi w sprawozdaniu finansowym Towarzystwa sporządzonym zgodnie z Ustawą o rachunkowości.

	2016	2015	Dynamika %
Wynik techniczny	75 975	60 031	26,56%
Wynik z działalności lokacyjnej	-8 972	35 888	-
Pozostałe przychody	6 009	5 782	3,93%
Pozostałe koszty	13 787	4 410	212,65%
Podatek dochodowy	17 956	15 692	14,43%
Zysk netto	41 270	81 600	-49,42%

Spółka zakończyła 2016 rok z zyskiem netto w wysokości 41 270 tys. zł, wobec 81 600 tys. zł zysku wypracowanego w 2015 roku (-40 330 tys. zł, tj -49%). Głównym czynnikiem mającym wpływ na rezultaty finansowe Spółki w roku 2016 był negatywny wynik z działalności lokacyjnej -8 972 tys. zł w porównaniu do 35 888 tys. zł wyniku wypracowanego w roku poprzednim (-44 860 tys. zł). Zmiana ta jest z jednej strony konsekwencją otrzymania w roku 2015 dywidendy do spółki zależnej oraz ujęcia w tej pozycji w roku 2016 ujemnego wyniku sprzedaży akcji Open Life Towarzystwo Ubezpieczeń Życie S.A. Wzrost pozostałych kosztów o 9 377 tys. zł spowodowany jest głównie wprowadzeniem w 2016 roku podatku od niektórych instytucji finansowych

Spółka odnotowała wzrost wyniku technicznego o 15 944 tys. zł (+26,56%) osiągając w roku 2016 wynik 75 975 tys. zł w porównaniu do 60 031 tys. zł wyniku osiągniętego w analogicznym okresie roku poprzedniego.

W 2016 roku TU Europa S.A. osiągnęła łączny przypis składki brutto w wysokości 296 501 tys. zł w porównaniu z 637 287 tys. zł osiągniętych w 2015 roku (340 786 tys. zł, tj, -53%). Spadek składki przypisanej brutto jest konsekwencją niższej sprzedaży ubezpieczeń dotyczących następstw wypadków i choroby (-231 575 tys. zł) oraz niższej sprzedaży ubezpieczeń różnych strat finansowych (-126 897 tys. zł). Dużą dynamiką wzrostu wartości charakteryzowała się grupa ubezpieczeń kosztów ochrony prawnej. Wartość przypisu wzrosła z poziomu 9 096 tys. na koniec 2015 roku do poziomu 27 118 tys.za rok 2016.

Przypis składki brutto w podziale na ryzyka zaprezentowano w tabeli poniżej:

Składka przypisana brutto wg ryzyk	2016	2015
następstwa wypadków i choroba	61 106	293 181
komunikacyjne pozostałe	-	5
morskie, lotnicze i transportowe	106	135
od ognia i innych szkód rzeczowych	97 962	99 662
odpowiedzialność cywilna	2 439	10 376
kredyt i gwarancje	44 922	38 697
świadczenie pomocy	13 632	10 021
ochrona prawna	27 118	9 096
różne ryzyka finansowe	49 216	176 113
Razem	296 501	637 287

Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto wyniosły w 2016 roku 66 256 tys. zł mln zł w porównaniu do 62 633 tys. zł w roku 2015. Największy udział w odszkodowaniach i świadczeniach stanowią ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych (34,4% w roku 2016 oraz 37,7% w roku 2015) oraz ubezpieczenia różnych ryzyk finansowych (23,9% w roku 2016 oraz 22,3% w roku 2015).

Odszkodowania i świadczenia wypłacone brutto w podziale na ryzyka zaprezentowano w tabeli poniżej:

Odszkodowania i świadczenia	2016	2015
następstwa wypadków i choroba	13 440	13 457
komunikacyjne – odpowiedzialność cywilna	234	857
komunikacyjne pozostałe	0	6
morskie, lotnicze i transportowe	0	0
od ognia i innych szkód rzeczowych	24 604	21 534
odpowiedzialność cywilna	67	65
kredyt i gwarancje	11 283	11 581
świadczenie pomocy	293	95
ochrona prawna	718	1 081
różne ryzyka finansowe	15 617	13 957
Razem	66 256	62 633

Koszty administracyjne w 2016 roku osiągnęły wartość 43 321 tys. zł, w roku 2015 było to 41 794 tys. zł (+1 527 tys. zł, tj. +3,6%).

Koszty administracyjne w podziale na ryzyka zaprezentowano w tabeli poniżej:

Koszty administracyjne	2016	2015
następstwa wypadków i choroba	7 795	8 355
komunikacyjne pozostałe	-	-
morskie, lotnicze i transportowe	9	8
od ognia i innych szkód rzeczowych	12 570	9 745
odpowiedzialność cywilna	242	287
kredyt i gwarancje	7 415	8 732
świadczenie pomocy	1 408	836
ochrona prawna	723	918
różne ryzyka finansowe	13 160	12 912
Razem	43 321	41 794

Koszty akwizycji wyniosły w 2016 roku 311 495, w roku 2015 osiągnęły poziom 325 708 tys. zł, co oznacza spadek o 14 213 tys. zł (-4,4%). Na tę kwotę składają się przede wszystkim prowizje akwizycyjne wypłacone.

Koszty akwizycji w podziale na ryzyka zaprezentowano w tabeli poniżej:

Koszty akwizycji	2016	2015
następstwa wypadków i choroba	99 751	89 043
komunikacyjne pozostałe	0	0
morskie, lotnicze i transportowe	59	58
od ognia i innych szkód rzeczowych	46 766	54 392
odpowiedzialność cywilna	1 539	3 075
kredyt i gwarancje	3 892	14 705
świadczenie pomocy	11 349	15 043
ochrona prawna	5 368	6 743
różne ryzyka finansowe	142 772	142 648
Razem	311 495	325 708

A.3. Wynik z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej)

Wyniki z działalności lokacyjnej (inwestycyjnej) zaprezentowane w niniejszym rozdziale są zgodne z danymi zawartymi w sprawozdaniu finansowym Towarzystwa sporządzonym zgodnie z Ustawą o rachunkowości.

Głównym celem polityki lokacyjnej Towarzystwa Ubezpieczeń Europa S.A. jest wzrost wartości lokowanych aktywów przy zachowaniu najwyższego poziomu bezpieczeństwa dokonywanych inwestycji przy jednoczesnym zachowaniu płynności ulokowanych środków.

Okres sprawozdawczy	2016	2015
Przychody z lokat	14 503	45 749
Nie zrealizowane zyski z lokat	2 630	1 132
Koszty działalności lokacyjnej	26 106	10 921
Nie zrealizowane straty na lokatach	-	73
Wynik z działalności lokacyjnej	-8 973	35 887

Wynik z działalności lokacyjnej w podziale na kategorie lokat przedstawia tabela poniżej:

Okres sprawozdawczy	2016	2015
Przychody z lokat bankowych	7 603	12 488
Przychody z jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych	3 269	1 989
Przychody z instrumentów dłużnych, w tym utrata wartości	4 529	-2 512
Wynik ze sprzedaży udziałów i akcji	-21 885	-
Otrzymane dywidendy	-	25 897
Utrata wartości udziałów i akcji	-1 431	-1 011
Koszty utrzymania nieruchomości	-227	-227
Pozostałe koszty działalności lokacyjnej	-831	-737
Wynik z działalności lokacyjnej	-8 973	35 887

Zmiana Kapitału z aktualizacji wyceny, w tym:	-36 321	16 981
Instrumenty dłużne	23	-1 043
Udziały i akcje	-36 344	18 024

Całkowity wynik na działalności lokacyjnej w 2016 roku wyniósł (8 973) tys. zł, z czego przychody z lokat wynoszą 14 503 tys. zł, nie zrealizowane zyski z lokat 2 630 tys. zł, koszty działalności lokacyjnej 26 106 tys. zł. Ujemny wynik w 2016 roku spowodowany jest wysokimi kosztami działalności lokacyjnej, które zawierają wpływ sprzedaży spółki Open Life (-21 885 tys.). Największymi pozycjami w przychodach z lokat w 2016 roku stanowiły przychody z lokat bankowych o wartości 7 603 tys. zł, przychody z papierów wartościowych 4 529 tys. oraz przychody z jednostek uczestnictwa i certyfikatów inwestycyjnych wynoszące 3 269 tys. zł.

Całkowity wynik na działalności lokacyjnej w 2015 roku wyniósł 35 887 tys., z czego przychody z lokat wynoszą 45 749 tys. zł, nie zrealizowane zyski z lokat 1 132 tys. zł, koszty działalności lokacyjnej 10 921 tys. zł, nie zrealizowane straty na lokatach 73 tys. zł. W 2015 roku największą grupę przychodów stanowiły przychody z lokat bankowych, których wartość wyniosła 12 488 tys. zł oraz przychody z udziałów i akcji dotyczące otrzymanej dywidendy od jednostki zależnej w wysokości 25 897 tys.

Towarzystwa Ubezpieczeń Europa S.A. nie prowadzi inwestycji związanych z sekurytyzacją.

A.4. Wyniki z pozostałych rodzajów działalności

Okres sprawozdawczy	2016	2015
Pozostałe przychody operacyjne	6 009	5 782
Pozostałe koszty	13 787	4 410
Wyniki z pozostałych rodzajów działalności	- 7 778	1 372

Pozostałe przychody operacyjne w 2016 roku wyniosły 6 009 tys. zł, w porównaniu z 5 782 tys. zł osiągniętych w 2015 roku. Największy udział w przychodach operacyjnych stanowią przychody z tytułu wykonywania przez Spółkę czynności korespondenta.

Pozostałe koszty wyniosły w 2016 roku 13 787 tys. zł, w 2015 roku koszty te wynosiły 4 410 tys. zł. Największy udział w kosztach w 2016 roku stanowi podatek od niektórych instytucji finansowych (9 176 tys.), który w 2015 roku nie występował.

A.5. Wszelkie inne informacje

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Towarzystwa Ubezpieczeń Europa SA w dniu 27 marca 2017 roku podjęło uchwałę dotyczącą podziału zysku za rok 2016 przeznaczając 41 202 tys. na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy. Wypłata dywidendy nastąpiła w dniu 4 kwietnia 2017 roku.

W dniu 4 kwietnia 2016 roku Spółka wypłaciła akcjonariuszom dywidendę z zysku za rok 2015 w wysokości 80 892 tys.

B. SYSTEM ZARZĄDZANIA

B.1. Informacje ogólne o systemie zarządzania

System zarządzania Spółki jest adekwatny do charakteru, skali i złożoności ryzyk charakterystycznych dla działalności Towarzystwa.

Spółka dokłada wszelkich starań, aby proces zarządzania odbywał się z pełną ochroną Ubezpieczonych oraz z poszanowaniem obowiązujących przepisów prawa. System zarządzania poddawany jest regularnym przeglądom wewnętrznym, co najmniej raz w roku oraz w przypadku zaistnienia istotnych zmian w strukturze systemu zarządzania.

B.1.1. System zarządzania

Nadrzędnym dokumentem regulującym działalność Spółki jest Statut, który zawiera najważniejsze kwestie dotyczące działalności zakładu ubezpieczeń, m.in takie jak:

- 1) rodzaj prowadzonej działalności,
- 2) kapitał, prawa i obowiązki akcjonariuszy,
- 3) organy Spółki, ich kompetencje, zasady powoływania,
- 4) fundusze i rachunkowość Spółki.

W Spółce funkcjonuje regulacja wewnętrzna, która normuje zasady zarządzania w Spółce, zapewniając skuteczne, prawidłowe i ostrożne zarządzanie prowadzoną działalnością.

Regulacją opisującą strukturę organizacyjną Spółki jest Regulamin Organizacyjny. Regulamin Organizacyjny definiuje również zakres zadań i obowiązków poszczególnych jednostek organizacyjnych Spółki.

Zarząd zapewnia, aby struktura organizacyjna Spółki była przejrzysta i odpowiednia do skali i charakteru prowadzonej działalności, a także aby zakresy odpowiedzialności były jasno przypisane i właściwie przydzielone.

Walne Zgromadzenie

Zasady funkcjonowania Walnego Zgromadzenia określają przepisy prawa, Statut oraz Regulamin Walnego Zgromadzenia, które regulują sposób jego zwoływania oraz przebieg. Do obowiązków Walnego Zgromadzenia należy m.in. zatwierdzanie Statutu Spółki, rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego.

Rada Nadzorcza

Zasady funkcjonowania Rady Nadzorczej w Spółce określają przepisy prawa, Statut oraz Regulamin Rady Nadzorczej, które definiują jej organizację oraz szczegółowe kompetencje.

Rada Nadzorcza składa się z co najmniej pięciu osób, w tym Przewodniczącego, Wiceprzewodniczącego oraz Sekretarza Rady, którzy, wraz z pozostałymi Członkami, powoływani są przez Walne Zgromadzenie na okres 3 lat. Członków Rady Nadzorczej powołuje się na okres wspólnej kadencji. Rada Nadzorcza w 2016 roku składała się z 5 Członków. Rada Nadzorcza zwoływana jest w miarę potrzeb, nie rzadziej niż trzy razy w roku obrotowym.

Do obowiązków Rady Nadzorczej należy między innymi badanie i ocena sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego za rok obrotowy w zakresie ich zgodności z księgami, dokumentami jak i ze stanem faktycznym oraz ocena wniosków Zarządu dotyczących podziału zysku albo pokrycia straty, a także składanie Walnemu

Zgromadzeniu corocznego pisemnego sprawozdania z wyników tej oceny. Ponadto do kompetencji Rady Nadzorczej należy m.in.:

- sprawowanie stałego nadzoru nad działalnością Spółki we wszystkich dziedzinach jej działalności w tym nad procesem zarządzania ryzykiem;
- podejmowanie uchwał, wydawanie zaleceń i opinii oraz wnioskowanie do Walnego Zgromadzenia;
- wykonywanie zadań w ramach Komitetu Audytu;
- powołanie i odwołanie Członków Zarządu Spółki; powierzenie jednemu z Członków Zarządu funkcji Prezesa Zarządu; powierzenie jednemu lub większej liczbie Członków Zarządu funkcji Wiceprezesa Zarządu;
- zatwierdzanie rocznego budżetu i biznes planu oraz planu strategicznego spółki.

Rada Nadzorcza wykonuje zadania Komitetu Audytu. Główne zadania Komitetu Audytu obejmują:

- monitorowanie skuteczności systemu kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego;
- monitorowanie wykonywania czynności rewizji finansowej;
- monitorowanie niezależności biegłego rewidenta i podmiotu uprawnionego do badania;
- monitorowanie zarządzania ryzykiem;
- monitorowanie procesu sprawozdawczości finansowej.

Zarząd

Zarząd składa się z dwóch lub większej liczby Członków, powoływanych przez Radę Nadzorczą. Powołanie członków Zarządu następuje za zgodą organu nadzoru, chyba że w skład Zarządu wchodzi już dwie osoby, wobec których organ nadzoru wyraził zgodę. Rada Nadzorcza powierza jednemu z Członków Zarządu funkcję Prezesa Zarządu, może też powierzyć jednemu lub większej liczbie Członków Zarządu funkcję Wiceprezesa Zarządu. Członkowie Zarządu powoływani są na okres 3 lat wspólnej kadencji. Zarząd zbiera się na posiedzeniach zwoływanych przez Prezesa, a w razie jego nieobecności przez Wiceprezesa lub wyznaczonego przez Prezesa lub Zarząd Członka Zarządu. Posiedzenie może być również zwołane na pisemny uzasadniony wniosek przynajmniej jednego Członka Zarządu. Posiedzenia Zarządu odbywają się co najmniej raz w miesiącu. Zarząd podejmuje uchwały bezwzględną większością głosów przy quorum wynoszącym 1/2 jego składu osobowego. W przypadku równości głosów decyduje głos Prezesa Zarządu. Zarząd Spółki zapewnia przekazywanie Radzie Nadzorczej wszelkich informacji i danych, które są niezbędne do wypełniania przez jej Członków funkcji nadzorczych. Zasady podziału obowiązków pomiędzy Członków Zarządu zostały jednoznacznie określone w drodze Uchwały Zarządu. Podział ten nie prowadzi do zbędnego nakładania się kompetencji Członków Zarządu lub wewnętrznych konfliktów interesów, a także obejmuje wszystkie obszary działalności Spółki.

Do obowiązków Zarządu należy m.in.:

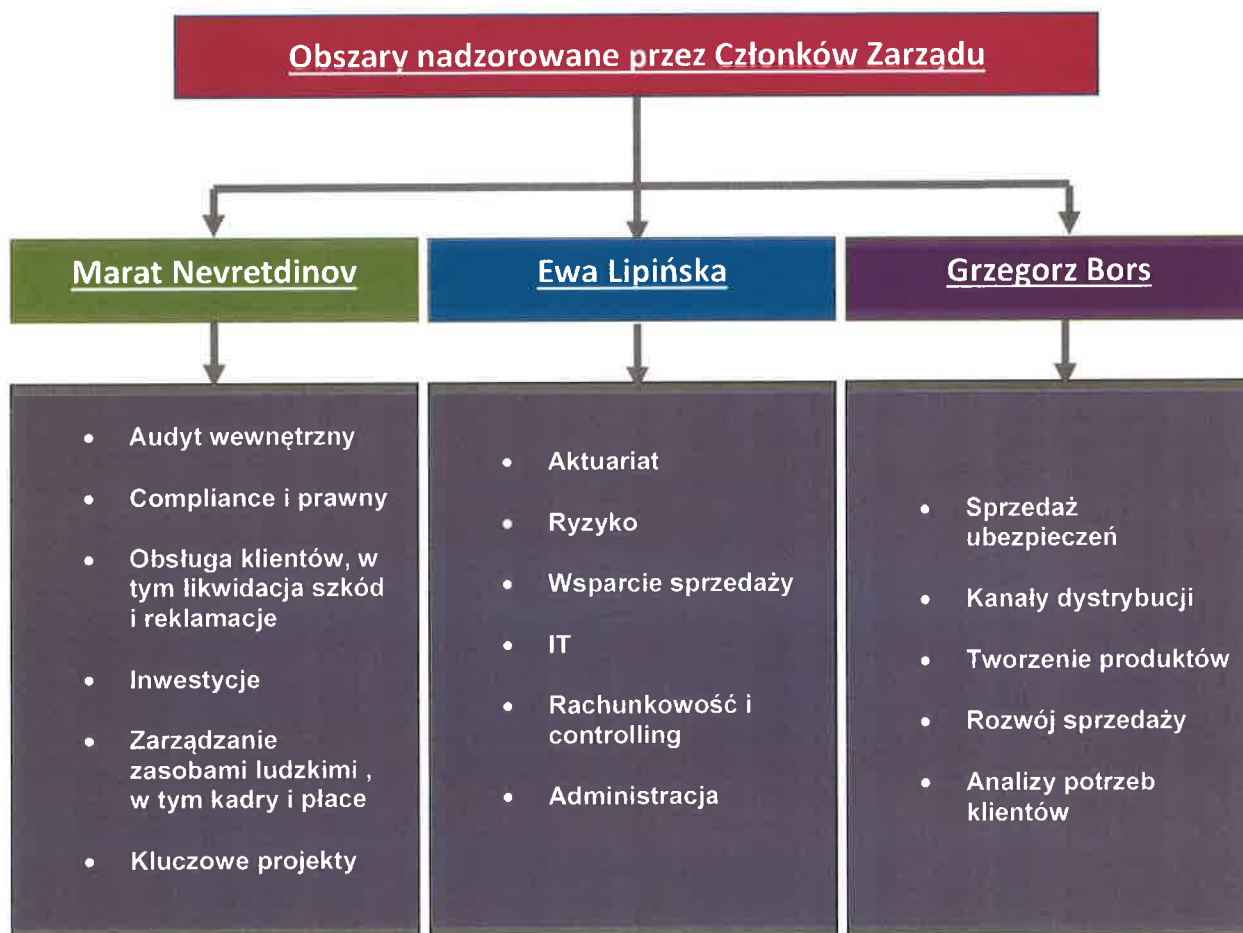
- prowadzenie spraw Spółki oraz jej reprezentowanie;
- zarządzanie majątkiem Spółki;
- określenie Strategii Spółki oraz głównych celów działania Spółki, przedkładanie Strategii Radzie Nadzorczej, a także odpowiedzialność za wdrożenie i realizację Strategii;
- dbanie o efektywność i przejrzystość systemu zarządzania Spółką.

W 2016 roku w Spółce nastąpiły dwie zmiany w składzie Zarządu:

- W dniu 7 marca 2016 roku skład Zarządu powiększył się o 1 osobę (powołanie w skład Zarządu Pana Grzegorza Borsy) i wynosił 5 Członków.
- W dniu 16 marca 2016 roku skład Zarządu pomniejszył się o 2 osoby (złożenie rezygnacji przez Panią Izabelę Śliwowską oraz Pana Krzysztofa Bukowskiego) i wynosił 3 Członków.

Skład Zarządu na dzień 31.12.2016r. jest następujący:

- Marat Nevretdinov Wiceprezes Zarządu
- Ewa Lipińska Wiceprezes Zarządu
- Grzegorz Bors Wiceprezes Zarządu.

Regulowanie działalności Spółki – prawo wewnętrzne oraz regulacje dotyczące jakości zarządzania

W Spółce istnieje system regulacji wewnętrznych odnoszących się do przebiegu procesów wykonywanych przez poszczególne jednostki organizacyjne. Są to wewnętrzne regulaminy, procedury, instrukcje, które opisują przebieg procesów, wyznaczają odpowiedzialności poszczególnych osób a także wskazują na elementy kontrolne. W Spółce funkcjonuje Regulamin Zarządzania Regulacjami Wewnętrznymi, którego celem jest stworzenie

spójnego systemu regulacji wewnętrznych w Spółce. Regulamin określa zasady opracowywania, aktualizacji, ewidencjonowania oraz archiwizacji i udostępniania regulacji wewnętrznych.

Spółka posiada sporządzone na piśmie zasady, które podlegają regularnym przeglądom, z obszarów: zarządzanie ryzykiem, audyt i kontrola wewnętrzna, outsourcing, działalność lokacyjna, rachunkowość, w tym w zakresie tworzenia rezerw techniczno – ubezpieczeniowych, reasekuracja, likwidacja szkód i roszczeń, ciągłość działania, wynagrodzenia oraz przyznawanie innych świadczeń, tworzenie i modyfikacja produktów ubezpieczeniowych, etyka, compliance, rozpatrywanie reklamacji, komunikacja z mediami, misseling.

Spółka opracowuje dodatkowo pisemne zasady dla tych obszarów i procesów, które:

1. uznawane są za obszary szczególnie istotne dla działalności Spółki,
2. generują podwyższone ryzyko,
3. wymagają zaangażowania większej liczby departamentów,
4. zostały wskazane przez Zarząd, Departamenty odpowiedzialne za zarządzanie ryzykiem, zgodność z przepisami prawa oraz audyt wewnętrzny.

Spółka dokłada wszelkich starań aby wszystkie regulacje wewnętrzne obowiązujące w Spółce były spójne i aktualne oraz opracowywane z najwyższą starannością, z zapewnieniem przez ich właścicieli wysokiej jakości oraz zgodności z obowiązującymi przepisami prawa. Spółka stosuje również, przyjęte uprzednio przez wszystkie organy Spółki, Zasady ładu korporacyjnego KNF dla instytucji nadzorowanych z uwzględnieniem proporcjonalności wynikające ze skali, charakteru oraz specyfiki Spółki.

Strategia

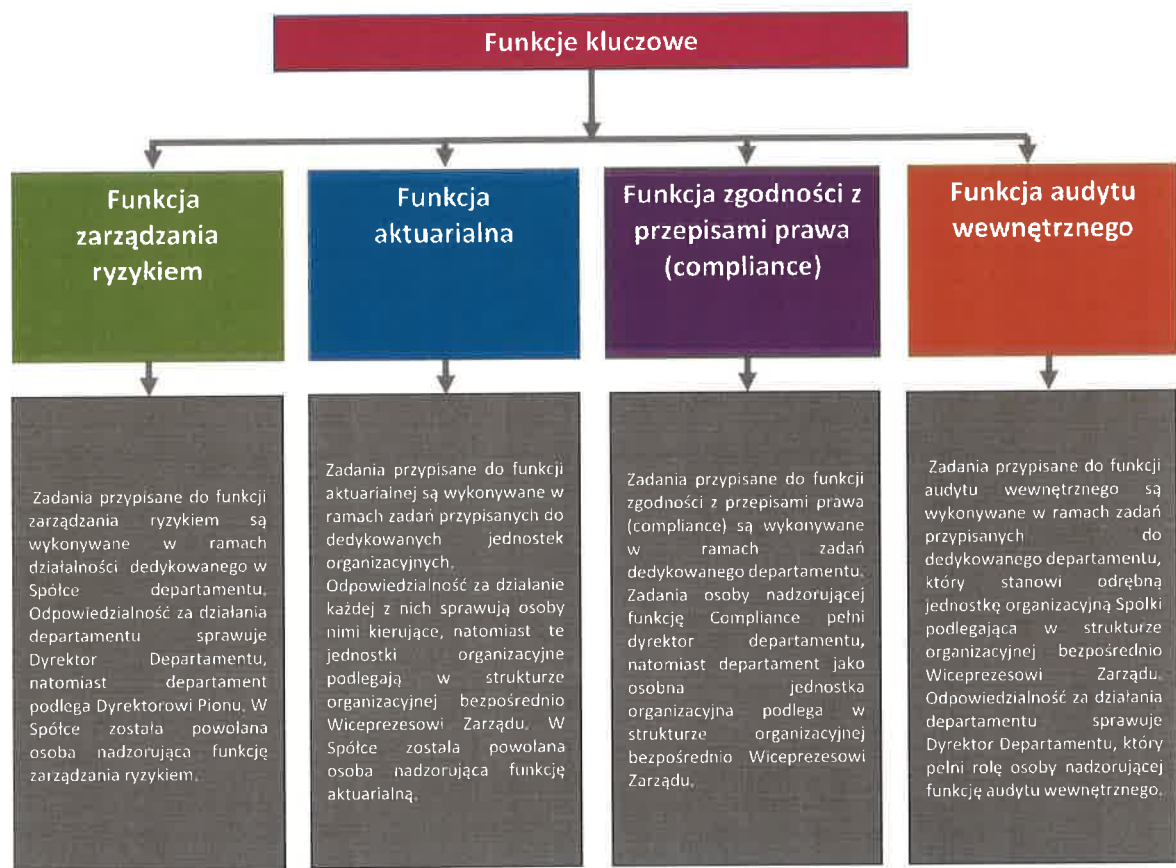
Spółka posiada opracowaną średnioterminową Strategię działalności, której horyzont czasowy wynosi 5 lat. Strategia Spółki oprócz jasno zdefiniowanych celów, zawiera również misję, wizję oraz wartości, którymi Spółka kieruje się w realizacji swoich celów. Zakres strategii Spółki obejmuje: strategię produktową i dystrybucyjną oraz strategię rozwoju organizacji.

Komitety i zespoły funkcyjne w Spółce

W 2016 roku w Spółce działały następujące Komitety i Zespoły: Komitet ds. Ryzyka, Komitet Inwestycyjny, Komitet Oceny Ryzyka, Komitet Produktowy, Komitet Klienta Indywidualnego, Komitet ds. Zarządzania Jakością Danych, Komitet ds. Dystrybucji, Sztab Zarządzania Kryzysowego oraz Rada ds. Zmian w systemach IT.

Osoby nadzorujące kluczowe funkcje

Spółka powołała osoby nadzorujące kluczowe funkcje: funkcję aktuarialną, zarządzania ryzykiem, compliance, audytu wewnętrznego.

Obowiązki i zadania osób nadzorujących kluczowe funkcje:

- uczestniczy w komitetach i zespołach,
- raportuje do organów Spółki z zakresu nadzorowanej kluczowej funkcji,
- koordynuje działania realizowane przez kluczowe funkcję,
- współpracuje z innymi osobami nadzorującymi kluczowe funkcje,
- raportuje do Grupy w ramach kluczowej funkcji,
- informuje o wszelkich stwierdzonych nieprawidłowościach i nadużyciach z zakresu nadzorowanej kluczowej funkcji,
- identyfikuje ryzyka w nadzorowanym obszarze, proponuje i monitoruje działania mitygujące.

Zmiany w systemie zarządzania w okresie sprawozdawczym

Spółka dokonuje cyklicznych minimum raz w roku przeglądów systemu zarządzania, czego efektem są adekwatne zmiany regulacji wewnętrznych.

W 2016 roku wystąpiły następujące istotne zmiany w systemie zarządzania:

- Formalne powołanie kluczowych funkcji i osób nadzorujących kluczowe funkcje;
- Spółka powołała Komitet Produktowy;
- Spółka dokonała zmian w zasadach wynagradzania dla osób nadzorujących kluczowe funkcje w odniesieniu do zmiennego czynnika wynagrodzenia.

B.1.2. Zasady wynagradzania

Polityka wynagrodzeń Spółki ma za zadanie zapewniać pracownikom wynagrodzenie adekwatne do ich stanowiska, kompetencji i umiejętności oraz zachęcać do realizacji celów określonych w strategii Spółki. Jednocześnie ma za zadanie zapobiec konfliktom interesów oraz eliminować potencjalny negatywny wpływ systemów wynagrodzeń na zarządzanie ryzykiem.

Spółka podczas ustalania poziomu wynagrodzenia pracowników jest zobligowana do zapewnienia, że wypłaty wynagrodzeń nie zagrażają zdolności zakładu do utrzymania odpowiedniej bazy kapitałowej wymaganej do prowadzenia działalności.

Wynagrodzenia w Spółce kształtowane są w odniesieniu do zakresu zadań oraz poziomu odpowiedzialności pracownika. System wynagradzania pracowników obejmuje elementy stałe (wynagrodzenie zasadnicze za okresy miesięczne) i zmienne (premie roczne). Podstawą do określenia łącznej wysokości wynagrodzenia zmiennego jest ocena efektów zbiorowych (wyniki spółki za dany rok) i ocena efektów indywidualnych w oparciu o wyniki ocen okresowych uwzględniających ocenę realizacji celów zawodowych pracownika wyznaczonych na dany okres. Część zmienna wynagrodzenia stanowi iloczyn wynagrodzenia zasadniczego, wskaźnika % odzwierciedlającego poziom realizacji indywidualnych celów zawodowych pracownika i x-krotność wynagrodzenia zasadniczego, która jest zróżnicowana w zależności od grupy pracowniczej jakiej dotyczy (handlowcy, administracja). W ramach systemu wynagradzania Spółka zapewnia również pakiet świadczeń dodatkowych związanych z ochroną zdrowia oraz wspieraniem i promowaniem aktywności sportowej.

Wynagrodzenia pracowników nie podlegają odroczeniu z wyjątkami opisanymi poniżej.

Członkowie Rady Nadzorczej zgodnie z treścią Statutu Spółki nie otrzymują wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji w Radzie Nadzorczej.

Wynagrodzenie członkom Zarządu Spółki przyznawane jest na podstawie kontraktów menadżerskich zawartych pomiędzy członkami Zarządu a Spółką reprezentowaną przez Radę Nadzorczą. Wynagrodzenie członków Zarządu Spółki składa się z części stałej i zmiennej. Zgodnie z przyjętymi zasadami przyznawanie członkom Zarządu wynagrodzenia w zakresie części zmiennej oraz jej wysokość uzależniona jest od spełnienia się w stosunku do danego członka Zarządu kryteriów finansowych (wynik finansowy) i niefinansowych ustalonych w regulacji przyjętej przez Radę Nadzorczą. Ponadto wypłata części zmiennej wynagrodzenia członków Zarządu Spółki rozłożona jest na 4 lata.

Wynagrodzenie osób nadzorujących inne kluczowe funkcje przyznawane jest na podstawie umów albo umów o pracę, regulaminu wynagradzania i premiovania przyjętego przez Spółkę. Bez względu na to czy wynagrodzenie osób nadzorujących inne kluczowe funkcje składa się wyłącznie z części stałej czy również z części zmiennej zgodnie z systemem wynagradzania pracowników opisanym wyżej, indywidualne cele zawodowe tych osób mają charakter wyłącznie jakościowy i nie są związane z osiągnięciem wskaźników finansowych. Ponadto wypłata części zmiennej rozłożona jest na 4 lata.

Spółka nie uruchomiła programów motywacyjnych opartych na uprawnieniu do akcji lub opcji na akcje.

W Spółce nie występują dodatkowe programy emerytalno-rentowe lub programy wcześniejszych emerytur dla członków Zarządu lub Rady Nadzorczej lub innych osób nadzorujących kluczowe funkcje.

B.1.3. Istotne transakcje

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły istotne transakcje z udziałowcami, osobami wywierającymi znaczący wpływ na zakład oraz z członkami Zarządu lub Rady Nadzorczej.

B.2. Wymogi dotyczące kompetencji i reputacji

Spółka poprzez wdrożenie polityki w zakresie spełniania wymogów dotyczących kompetencji i reputacji przez osoby, które faktycznie zarządzają Spółką lub pełnią inne kluczowe funkcje zapewnia, aby osoby obejmujące Kluczowe Stanowisko posiadały kwalifikacje zawodowe, wiedzę i doświadczenie adekwatne do zajmowanego stanowiska. Ponadto osoba obejmująca Kluczowe Stanowisko w Spółce zobowiązana jest posiadać nienaganną reputację.

Do Osób pełniących w Spółce kluczowe funkcje należą:

1. Członkowie Zarządu Towarzystwa Ubezpieczeń;
2. Członkowie Rady Nadzorczej Towarzystwa Ubezpieczeń;
3. Osoby nadzorujące w Spółce inne kluczowe funkcje, tj.:
 - a) funkcję zarządzania ryzykiem,
 - b) funkcję zgodności z przepisami,
 - d) funkcję audytu wewnętrznego,
 - c) funkcję aktuarialną.

Wszystkie Osoby pełniące w Spółce kluczowe funkcje muszą spełniać wymagania dotyczące:

- a) kwalifikacji technicznych i zawodowych,
- b) wiedzy i doświadczenia (odpowiedniego dla sektora ubezpieczeniowego, finansowego lub innych rodzajów działalności),
- c) wiarygodności osobistej (rękojmi/reputacji).

Przez kwalifikacje techniczne i zawodowe osób pełniących w Towarzystwie Ubezpieczeń kluczowe funkcje rozumie się: wiedzę, umiejętności i doświadczenie odpowiednie dla powierzonej funkcji, jakie jest wymagane dla ostrożnego zarządzania oraz należytej realizacji powierzonych zadań.

Przez kwalifikacje techniczne i zawodowe rozumie się m.in.:

- a) wyższe wykształcenie uzyskane w Rzeczypospolitej Polskiej lub uzyskane w innym państwie wykształcenie będące wykształceniem wyższym w rozumieniu właściwych przepisów tego państwa,
- b) wiedzę i zrozumienie strategii Spółki,
- c) znajomość systemu zarządzania,

d) znajomość języka angielskiego, o ile z uwagi na rodzaj powierzonych zadań znajomość języka angielskiego jest niezbędna,

e) w zależności od powierzonej funkcji i wynikającego z niej zakresu zadań: wiedzę branżową, zrozumienie modelu biznesowego, umiejętność interpretacji danych finansowych i aktuarialnych, wiedzę i zrozumienie prawnych uwarunkowań działania Spółki, wiedzę z zakresu zarządzania zasobami ludzkimi, doboru pracowników i planowania sukcesji.

Spełnianie wymogów w zakresie kwalifikacji zawodowych ocenia się z uwzględnieniem zasady proporcjonalności, biorąc pod uwagę ryzyko związane z powierzoną funkcją, jak również zakres działalności prowadzonej przez Spółkę oraz zakres zadań powierzonych danej osobie.

Przez reputację (osobistą wiarygodność) Osób pełniących kluczowe funkcje rozumie się zaufanie zbudowane na doświadczeniu zawodowym i współpracy z klientami zewnętrznymi i wewnętrznymi, a także dochowywanie zobowiązań oraz postępowanie zgodne z formalnymi regulacjami i obowiązującymi zwyczajami.

Osoby pełniące kluczowe funkcje musi cechować odpowiedzialność, uczciwość, nieposzlakowana opinia oraz muszą wykonywać swoje działania z poczuciem obowiązku i z należytą starannością.

Weryfikacja spełniania przez osoby kluczowe wyżej opisanych wymogów następuje:

- przed powierzeniem pełnienia kluczowej funkcji;
- cyklicznie, raz do roku, celem zapewnienia adekwatności wymogów do realizowanych przez daną osobę zadań i zmieniającego się otoczenia rynkowego;
- każdorazowo, w przypadku:
 - a) powzięcia przez Spółkę istotnych informacji, które mogą rzutować na możliwość dalszego pełnienia przez te osoby powierzonych funkcji, a dotyczących w szczególności:
 - możliwych działań sprzecznych z przepisami powszechnie obowiązującymi,
 - przejawów niewłaściwego zachowania rzutującego negatywnie na wizerunek Spółki lub tych osób,
 - faktów poddających w wątpliwość możliwość spełniania wymogów w zakresie kwalifikacji merytorycznych,
 - faktów poddających w wątpliwość zdolność do realizacji z należytą rozwagą i starannością zadań powierzonych przez Spółkę;
 - b) wprowadzenia zmian dotyczących funkcji kluczowej pełnionej przez daną osobę:
 - o charakterze funkcjonalnym – odnoszącym się w szczególności do istotnego rozszerzenia lub istotnej zmiany nadzorowanego obszaru działalności Spółki,
 - w zakresie wymagań merytorycznych – wynikających zwłaszcza ze zmian przepisów powszechnie obowiązujących, dotyczących nadzorowanej funkcji.

B.3. System zarządzania ryzykiem, w tym własna ocena ryzyka i wypłacalności

B.3.1 Informacje ogólne o systemie zarządzania ryzykiem w TU Europa S.A.

System zarządzania ryzykiem w TU Europa S.A. opiera się na modelu ERM (Enterprise Risk Management), który wyraża się w pięciu głównych filarach:

Struktura organizacyjna

Struktura organizacyjna TU Europa S.A. zapewnia efektywne zarządzanie ryzykiem. W Spółce zostały powołane jednostki organizacyjne odpowiedzialne za zarządzania ryzykiem o jasno sprecyzowanych zadaniach oraz poszczególnym pracownikom zostały przypisane odpowiednie role i odpowiedzialności w ramach procesu zarządzania ryzykiem.

Strategia

W Spółce zapewniona jest spójność pomiędzy Strategią Spółki a systemem zarządzania ryzykiem. Przy podejmowanie istotnych decyzji operacyjnych oraz strategicznych brany jest pod uwagę poziom akceptacji ryzyka, który stanowi element zatwierdzonej przez Zarząd i Radę Nadzorczą Strategii zarządzania ryzykiem. Poziom akceptacji ryzyka jest to jedno z kluczowych pojęć i oznacza taki poziom ryzyka na podjęcie którego TU Europa S.A. jest gotowa przy zachowaniu adekwatności kapitałowej.

Polityki i procedury

W Spółce procedury i zasady związane z zarządzaniem ryzykiem są uregulowane w odpowiednich regulacjach wewnętrznych. W szczególności dla każdego istotnego typu ryzyka w Spółce opracowana jest metodologia jego identyfikacji, oceny oraz pomiaru.

Systemy, dane i raporty

Mając na uwadze efektywne monitorowanie ryzyka oraz, w razie potrzeby, możliwość szybkiej i odpowiedniej reakcji na wszelkie nieprawidłowości, Spółka posiada szereg przygotowanych do tego narzędzi. Składają się one ze zintegrowanych systemów i procesów wewnętrznych oraz narzędzi informatycznych przetwarzających niezbędne dane oraz zapewniających właściwą komunikację wewnętrzną i raportowanie. Spółka dba również o jakość danych wprowadzając odpowiednią politykę jakości danych oraz powołując, czuwającą nad tym, osobę i komitet.

Kultura ryzyka

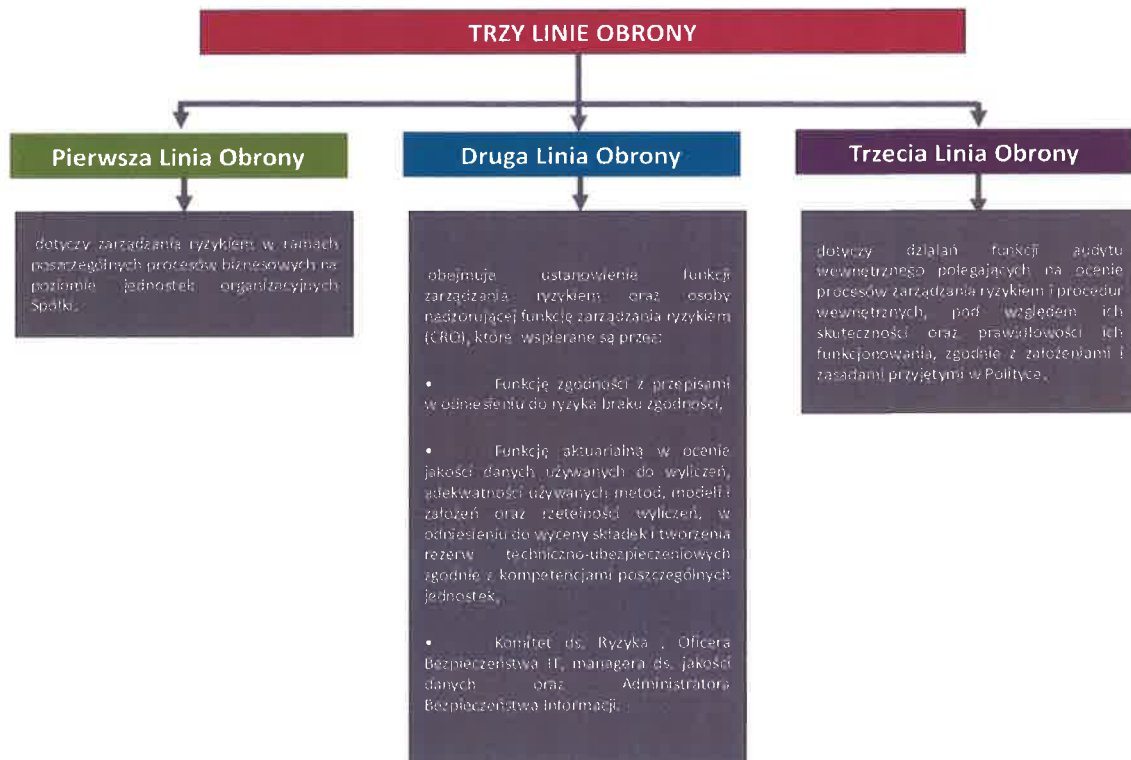
Świadomość ryzyka to bardzo istotny składnik w budowaniu harmonijnej kultury ryzyka w Spółce. Z tego powodu TU Europa S.A. kładzie duży nacisk na zwiększanie koniecznej wiedzy, umiejętności i doświadczenia w zakresie zarządzania ryzykiem wśród swoich pracowników. Pracownicy uczestniczą w szkoleniach wewnętrznych oraz warsztatach z zakresu ryzyka i innych istotnych elementów w działalności Spółki wpływających na poziom ryzyka.

W budowaniu kultury ryzyka szczególną rolę odgrywa Zarząd, który swoimi działaniami wyraża odpowiednie normy i wartości, jakimi powinna kierować się Spółka.

Ważną rzeczą w budowaniu kultury ryzyka w TU Europa S.A. jest również przejrzyste i transparentne podejście Spółki do raportowania z zakresu ryzyka poprzez ujawnienie i komunikowanie o istotnych czynnikach ryzykach poszczególnym interesariuszom.

Linie Obrony

Zarządzanie ryzykiem w Spółce oparte jest na tzw. Trzech Liniach Obrony, które przedstawione są na poniższym schemacie:

B.3.2. Uregulowanie systemu zarządzania ryzykiem w TU Europa S.A.

Głównym dokumentem regulującym kwestie zarządzania ryzykiem jest Polityka Zarządzania Ryzykiem. Regulacja podlega corocznej weryfikacji oraz aktualizacji w razie istotnych zmian. Polityka reguluje następujące kwestie:

1. Cel procesu zarządzania ryzykiem w Spółce,
2. Organizację procesu zarządzania ryzykiem, w tym role i odpowiedzialności poszczególnych osób oraz organów uczestniczących w procesie,
3. Definicję i klasyfikację ryzyka w Spółce,
4. Zasady ustalania poziomu akceptacji ryzyka,
5. Opis niektórych narzędzi wykorzystywanych w procesie zarządzania ryzykiem,
6. Zasady raportowania z zakresu ryzyka.

Strategia zarządzania ryzykiem

Spółka posiada Strategię Zarządzania Ryzykiem, której celem jest uregulowanie nadrzędnych celów oraz zasad zarządzania ryzykiem w TU Europa S.A a także określenie dopuszczalnego poziomu ryzyka. Strategia określa między innymi nadrzędne zasady dotyczące dopuszczalnego poziomu w odniesieniu do poszczególnych kategorii ryzyka, wykaz ryzyk nieakceptowanych, a także wyrażone w postaci mierników jakościowych lub ilościowych maksymalne akceptowalne ekspozycje w odniesieniu do niektórych ryzyk, zwłaszcza uznanych jako szczególnie istotne i strategiczne.

Strategia jest zatwierdzana przez Radę Nadzorczą oraz stanowi podstawę do uregulowania procesu zarządzania ryzykiem w Towarzystwie Ubezpieczeń Europa S.A. i ma przełożenie na regulacje wewnętrzne dotyczące tego obszaru.

Strategia zarządzania ryzykiem wynika ze strategii biznesowej Spółki i jest integralnym elementem prowadzonej działalności.

B.3.3. Organizacja zarządzania ryzykiem w TU Europa S.A.**Schemat struktury organizacyjnej systemu zarządzania ryzykiem****Rola Rady Nadzorczej i Zarządu w procesie zarządzania ryzykiem**

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad skutecznością zarządzania ryzykiem. W tym celu Rada Nadzorcza otrzymuje:

- aktualną informację o istotnych ryzykach zidentyfikowanych w obecnej i przyszłej działalności Spółki,
- informację o skali i złożoności zidentyfikowanych ryzyk oraz działaniach podejmowanych w ramach zarządzania tymi ryzykami.

Zarząd Spółki powyższe informacje przekazuje Radzie Nadzorczej nie rzadziej niż raz do roku. Informacja dotycząca zarządzania ryzykiem przekazywana jest także na każde żądanie Rady Nadzorczej. Rada Nadzorcza pełniąca funkcję Komitetu Audytu bierze udział w ustalaniu strategii zarządzania ryzykiem i tolerancji na ryzyko.

Zarząd w procesie zarządzania ryzykiem pełni następujące role:

- odpowiada za efektywne i skuteczne zarządzanie ryzykiem w Spółce,
- powołuje osobę nadzorującą funkcję zarządzania ryzykiem (CRO),

- zatwierdza regulacje z zakresu zarządzania ryzykiem oraz skład Komitetu ds. Ryzyka.

Zarząd otrzymuje sprawozdania z zakresu zarządzania ryzykiem.

Zarząd jest niezwłocznie i na bieżąco informowany o wystąpieniu istotnych ryzyk bądź też istotnych zdarzeń związanych z procesem zarządzania ryzykiem.

Zarząd Spółki poprzez kreowanie procesu zarządzania ryzykiem w Spółce uzyskuje wiedzę oraz świadomość wszystkich istotnych ryzyk, na jakie narażona jest Spółka, niezależnie od tego, czy ryzyka te są uwzględnione w obliczeniach kapitałowego wymogu wypłacalności i są mierzalne.

Funkcja zarządzania ryzykiem

Zadania przypisane do funkcji zarządzania ryzykiem realizowane są w ramach działalności dedykowanej w Spółce jednostki organizacyjnej, która została utworzona w styczniu 2010 roku najpierw jako samodzielne stanowisko dyrektorskie a następnie departament. Nadzór nad funkcją zarządzania ryzykiem pełni dedykowany do tego Członek Zarządu.

Funkcja zarządzania ryzykiem jest odpowiednio zintegrowana ze strukturą organizacyjną oraz procesami decyzyjnymi, co ma miejsce poprzez określenie praw, obowiązków i kompetencji funkcji zarządzania ryzykiem dla poszczególnych procesów w regulacjach wewnętrznych a także uczestnictwo w zespołach i komitetach funkcjonujących w Spółce. W szczególności funkcja zarządzania ryzykiem bierze udział w ocenie projektów biznesowych w celu uwzględnienia ryzyka z nimi związanego a także opiniuje podejmowanie decyzji biznesowych w celu wsparcia w identyfikacji i oceny potencjalnych ryzyk, czynników ryzyka i ich wpływu na wypłacalność i profil ryzyka Spółki.

Główne zadania funkcji zarządzania ryzykiem są następujące:

- jest liderem całego procesu zarządzania ryzykiem,
- posiada całościową wizję implementacji procesu zarządzania ryzykiem w Spółce,
- zapewnia adekwatność procesu zarządzania ryzykiem do profilu działalności Spółki,
- współpracuje z funkcją aktuarialną, funkcją zgodności z przepisami oraz z innymi osobami, które zostały powołane w celu realizacji określonych celów w tym dotyczących bezpieczeństwa Spółki,
- wspiera Właścicieli ryzyka w konstruowaniu, wybieraniu i stosowaniu narzędzi służących identyfikacji, mierzeniu oraz ograniczaniu czynników ryzyka,
- współuczestniczy w tworzeniu i aktualizacjach procedur i polityk obowiązujących w Spółce,
- koordynuje wdrażanie regulacji i wymogów grupowych dotyczących zarządzania ryzykiem,
- koordynuje proces utrzymania ciągłości biznesowej na wypadek wystąpienia zagrożeń powodujących przerwanie normalnego trybu pracy,
- aktywnie uczestniczy w podejmowaniu decyzji biznesowych w celu wsparcia w identyfikacji i oceny potencjalnych ryzyk, czynników ryzyka i ich wpływu na wypłacalność Spółki,
- przygotowuje cykliczne (roczne, półroczne, kwartalne) raporty z zakresu ryzyka,
- wdraża kulturę zarządzania ryzykiem wśród wszystkich pracowników tak, aby każdy zatrudniony w Spółce był świadom ryzyka, z którym ma do czynienia w swojej pracy i był odpowiedzialny za zarządzanie ryzykiem w swoim obszarze,
- opracowuje zasady procesu własnej oceny ryzyk i wypłacalności (ORSA) oraz koordynuje proces ORSA przeprowadzany w Spółce,
- doradza Zarządowi w sprawach dotyczących zarządzania ryzykiem, w tym w strategicznych kwestiach jak strategia Spółki, połączenia lub przejęcia oraz duże projekty i inwestycje,

- współpracuje z innymi jednostkami organizacyjnymi uczestniczącymi w procesie wyliczania wymogów kapitałowych,
- sprawuje nadzór nad ryzykiem operacyjnym poprzez weryfikację zdarzeń w Bazie Zdarzeń Operacyjnych oraz weryfikację realizacji działań mitygujących.

Komitet ds. Ryzyka

Komitet pełni funkcję wspierającą dla procesu zarządzania ryzykiem, w szczególności dla działań podejmowanych przez funkcję zarządzania ryzykiem. Komitet ds. Ryzyka ocenia i monitoruje skuteczność zarządzania ryzykiem w Spółce, w tym w zakresie monitorowania poziomów ekspozycji na poszczególne rodzaje ryzyk oraz oceny adekwatności kapitałowej Spółki. Komitet ds. Ryzyka może w szczególności formułować rekomendacje dla Zarządu TU Europa S.A. lub poszczególnych osób lub Departamentów dotyczące podjęcia określonych działań naprawczych w celu poprawy bezpieczeństwa funkcjonowania Spółki.

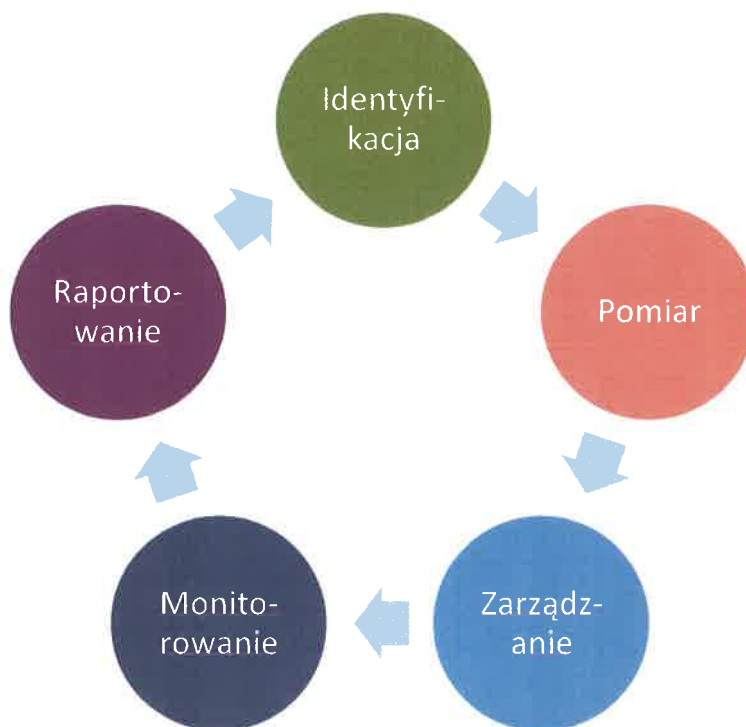
Komitet ds. Ryzyka opiniuje i/lub zatwierdza:

- poziom istotności,
- Mapę Ryzyka Spółki, która zawiera wycenę ryzyk,
- zmiany w ocenie profilu Spółki,
- listę istotnych czynników ryzyka oraz jej zmiany,
- Raport ORSA,
- regulacje wewnętrzne dotyczące zarządzania ryzykiem.

B.3.4. Proces zarządzania ryzykiem w TU Europa S.A.

Proces zarządzania ryzykiem ma na celu ochronę przed zdarzeniami, wewnętrznymi jak i zewnętrznymi, które mogą negatywnie wpłynąć na realizację zakładanej strategii, perspektywy rozwoju, osiągnięte wyniki i sytuację finansową Spółki.

Proces zarządzania ryzykiem w TU Europa S.A., składa się z 5 elementów przedstawionych na poniższym schemacie.

Identyfikacja

Jest to pierwszy etap zarządzania ryzykiem, który polega na określeniu i nazwaniu każdego ryzyka na które narażona jest Spółka w różnych obszarach swojej działalności takich jak wdrażanie produktów, obsługa klientów, administrowanie umowami, realizacja szkód, działalność inwestycyjna a także we wszystkich czynnościach operacyjnych. Identyfikacja polega również na określeniu źródeł danego ryzyka, jego przyczyny oraz skutków.

Pomiar

W tym etapie dokonywane jest dogłębne przeanalizowanie ryzyka poprzez ocenienie jego istotności oraz zmierzenie jego realnego wpływu na działalność Spółki. Najczęściej pomiar dokonywany jest poprzez podanie wartości straty jaką może spowodować ryzyko a także prawdopodobieństwa jego wystąpienia.

Zarządzanie

Bazując na wynikach poprzednich czynności Spółka wybiera działania możliwie najlepiej radzące sobie z danym ryzykiem, skutkujące zabezpieczeniem Spółki przed nim bądź ograniczeniem jego dotkliwości. Podejmowane decyzje wynikają z poziomu akceptacji ryzyka i mogą prowadzić przykładowo do transferu ryzyka (poprzez reasekurację), akceptacji ryzyka wraz z określeniem limitów ekspozycji, podjęciu specyficznych działań takich jak kontrola, outsourcing, dywersyfikacja, odpowiedni układ procesów i odpowiedzialności, plany awaryjne, wsparcie ekspertów.

Monitorowanie

Polega na stałym monitorowaniu poziomów danych ryzyk, skuteczności podjętych działań a także kontrolowaniu czy nie zostały przekroczone ustalone poziomy alarmowe oraz limity tolerancji.

Raportowanie

Umożliwia efektywne informowanie o ryzykach osoby odpowiedzialne za podejmowanie decyzji biznesowych bądź organizacyjnych w Spółce. Służy temu system raportów cyklicznych, raportów ad hoc a także właściwe ułożony przepływ informacji i komunikacji wewnętrznej.

B.3.5. Własna ocena ryzyk i wypłacalności w TU Europa S.A.

W ramach systemu zarządzania ryzykiem Spółka przeprowadza własną ocenę ryzyka i wypłacalności (proces ORSA).

Podstawowym celem procesu ORSA jest powiązanie profilu ryzyka, zarządzania ryzykiem oraz wielkości kapitału Spółki w taki sposób aby wielkość posiadanego kapitału była odpowiednia w stosunku do ponoszonego przez Spółkę ryzyka. Opracowany przez Spółkę proces prospektywnej oceny własnych ryzyk, dostosowany do jej struktury organizacyjnej i systemu zarządzania ryzykiem, obejmuje odpowiednie i adekwatne techniki, oraz uwzględnia charakter, skalę i złożoność ryzyk właściwych dla jej działalności, w całym okresie planowania.

Spółka określa następujące strategiczne cele związane z zarządzaniem ryzykiem oraz wypłacalnością:

1. Posiadanie kapitałów w wysokości adekwatnej do ponoszonego przez Spółkę ryzyka.
2. Spółka w celu ustalenia ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności wyznacza kapitał ekonomiczny zabezpieczający na okoliczność zdarzeń szokowych występujących raz na 200 lat (co odpowiada wysokości kapitału ekonomicznego SCR wyznaczonego na podstawie metodologii dyrektywy Wypłacalność II).
3. Minimalny wskaźnik pokrycia kapitałowego wymogu wypłacalności SCR środkami własnymi, wyliczonymi wg Dyrektywy Wypłacalność II wynosi 120% dla Spółki. Poziom alarmowy wskaźnika określony jest na poziomie 150%.
4. Spółka regularnie bada zgodność i wdraża wytyczne dotyczące zarządzania ryzykiem i adekwatności kapitałowej (wypłacalności) dostosowując je do skali prowadzonej działalności.

Proces ORSA realizowany jest w Spółce w sposób ciągły, w trakcie całego roku. Jego finalne podsumowanie następuje w IV kwartale danego roku, zgodnie z wcześniej ustalonym harmonogramem. Proces ORSA koordynuje funkcja zarządzania ryzykiem, natomiast uczestniczą w nim poszczególne jednostki organizacyjne Spółki zgodnie z przypisanymi odpowiedzialnościami.

Spółka zdefiniowała przesłanki i zasady przeprowadzania procesu ORSA w sytuacji istotnych zmian w profilu ryzyka.

Własna ocena ryzyka i wypłacalności opiera się na kluczowych elementach działalności i obejmuje między innymi:

1. Ocenę ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności przy uwzględnieniu specyficznego profilu ryzyka, zatwierdzonych limitów tolerancji ryzyka oraz strategii działalności zakładu,
2. Ciągłą zgodność z wymogami kapitałowymi oraz wymogami odnoszącymi się do rezerw techniczno-ubezpieczeniowych określonymi w dyrektywie Wypłacalność II,
3. Istotność, z którą profil ryzyka Spółki odbiega od założeń leżących u podstaw kapitałowego wymogu wypłacalności, zgodnie z obowiązującymi regulacjami.

Spółka przygotowuje raport z każdego procesu ORSA. Raport podlega opiniowaniu przez Członków Komitetu ds. Ryzyka a następnie przekazywany jest do Zarządu w celu jego zatwierdzenia. Ostatni Raport został zatwierdzony przez Zarząd w dniu 20 grudnia 2016 roku oraz przekazany do organu nadzoru w dniu 21 grudnia 2016 roku.

W ramach procesu ORSA, Spółka bada m.in. ocenę ciągłej zgodności z wymogami kapitałowymi. Spółka badanie to wykonuje co najmniej raz do roku na etapie tworzenia planu finansowego i obejmuje horyzont adekwatny do okresu planowania. Spółka w 2016 roku przygotowała dwa scenariusze stresowe, które składały się z kilku zdarzeń które mają pozytywny lub negatywny wpływ na wypłacalność. Zgodnie z przeprowadzoną oceną perspektywiczną pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności, według Dyrektywy Wypłacalność II, w Spółce będzie na bezpiecznym poziomie w latach 2017-2021 w każdym z przyjętych wariantów. W szczególności pokrycie to nie spada poniżej 120% czyli progu wyznaczonego w strategii zarządzania ryzykiem jako minimalny limit dla współczynnika wypłacalności.

Jako element procesu ORSA Spółka przeprowadziła w 2016 roku wyliczenia testów warunków skrajnych dla zidentyfikowanych istotnych czynników ryzyka. Przy uwzględnieniu ich wyników współczynnik wypłacalności nie obniżył się poniżej 120%, co stanowi potwierdzenie, że kapitały Spółki są adekwatne do ponoszonego ryzyka oraz, że nie istnieją znane Spółce czynniki zagrażające jej wypłacalności.

Rezultaty Procesu ORSA wspierają podejmowanie strategicznych i operacyjnych decyzji w ramach poziomu akceptacji ryzyka przy jednoczesnym uwzględnianiu profilu ryzyka, wypłacalności oraz wrażliwości na warunki skrajne (stresowe). Spółka zapewnia pełną integrację pomiędzy systemem zarządzania ryzykiem i wypłacalnością a strategią działalności Spółki co jest realizowane zarówno na etapie opracowywania Strategii Spółki, jej aktualizacji, wyznaczania celów operacyjnych a także bieżącej działalności Spółki, w szczególności w zakresie wdrażania produktów, realizacji polityki lokacyjnej. Odbywa się to to w szczególności poprzez analizę wpływu podejmowanych decyzji na profil ryzyka i pozycję kapitałową Spółki. W wyniku integracji systemów, podejmowane są również działania i decyzje mające na celu poprawę bezpieczeństwa Spółki.

B.3.6. Pozostałe informacje

System zarządzania ryzykiem był systematycznie rozwijany adekwatnie do potrzeb i zmian w organizacji i otoczeniu. W raporcie z dnia 31 marca 2017 roku, przekazanym Zarządowi Spółki dotyczącym oceny procesu zarządzania ryzykiem realizowanym w Spółce w 2016 roku, audyt wewnętrzny, potwierdził powyższą opinię, stwierdzając, że „w ocenie Departamentu Audytu Wewnętrznego proces zarządzania ryzykiem w 2016 r. prowadzony był w sposób prawidłowy, zgodnie z jego podstawowymi założeniami wynikającymi ze Strategii zarządzania ryzykiem oraz Polityki zarządzania ryzykiem.”

B.4. System kontroli wewnętrznej

System kontroli wewnętrznej obejmuje w szczególności procedury administracyjne i księgowe, organizację kontroli wewnętrznej, odpowiednie ustalenia w zakresie sporządzania raportów na wszystkich szczeblach struktury organizacyjnej zakładu oraz funkcję zgodności z przepisami.

System kontroli wewnętrznej dostosowany jest do struktury organizacyjnej Spółki i stanowi element systemu zarządzania Spółką obejmując:

- mechanizmy kontroli wewnętrznej - tj. wszystkie środki kontroli wewnętrznej mające na celu zapobieganie błędom, które są wbudowane w systemy informatyczne i procedury operacyjne Spółki oraz, w zależności od potrzeb, mogą być zdefiniowane

w odrębnych regulacjach wewnętrznych. Obejmują one m.in. limity, uprawnienia dostępu oraz zabezpieczenia przed nieuprawnionym dostępem, podział obowiązków, kompetencji i odpowiedzialności, ustalony obieg i ewidencje dokumentów oraz zasady ich weryfikacji i zatwierdzania, ustalony obieg informacji, czynności samokontroli, dokumentowanie i rejestrowanie czynności oraz odstępstw, weryfikacje funkcjonowania, nadzór,

- szacowanie nie osiągnięcia celów kontroli wewnętrznej w poszczególnych procesach Spółki, poprzez określenie potencjalnych zagrożeń realizacji oraz ich skutków,
- badanie zgodności działania z obowiązującymi przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi Spółki oraz zawartymi umowami, zgodnie z postanowieniami Polityki Compliance,
- kontrole funkcjonalne realizowane przez Kierowników jednostek organizacyjnych i pozostałych pracowników Spółki w ramach posiadanego zakresu obowiązków,
- kontrole instytucjonalne wykonywane przez audyt wewnętrzny, stanowiący wydzieloną organizacyjnie, wyspecjalizowaną i niezależną jednostkę Spółki,
- ustalone mechanizmy monitorowania i raportowania.

W ramach systemu kontroli wewnętrznej jednostki organizacyjne Spółki zobowiązane są identyfikować ryzyko:

- związane z każdą operacją, transakcją, produktem czy usługą,
- wynikające ze struktury organizacyjnej Spółki,
- związane z funkcjonowaniem podmiotów zależnych, podlegające monitorowaniu przez Spółkę.

Ryzyko identyfikuje się zgodnie z zasadami ustalonymi w Polityce zarządzania ryzykiem, a projektowane i stosowane działania kontrolne są proporcjonalne do poziomu zidentyfikowanego ryzyka i istotności realizowanego procesu.

Celem systemu kontroli wewnętrznej jest zapewnienie rozwiązań:

- zapobiegających nieprawidłowościom,
- wykrywających oraz raportujących nieprawidłowości
- korygujących ujawnione nieprawidłowości i minimalizujących ich skutki.

Do podstawowych celów systemu kontroli wewnętrznej należą:

- wspomaganie zarządzania Spółką,
- właściwa kontrola ryzyk, skoncentrowana w szczególności na ryzykach istotnych oraz funkcjonowaniu skutecznych i efektywnych działań pozwalających na ich unikanie, eliminację lub ograniczanie znaczenia w działalności Spółki,
- zwiększanie efektywności i wydajności operacji,
- ochrona majątku oraz zapewnienie oszczędnego i wydajnego wykorzystywania zasobów Spółki,
- sporządzanie wiarygodnych informacji finansowych i pozafinansowych,
- zapewnienie zgodności postępowania z obowiązującymi przepisami prawa, planami, zawartymi umowami oraz regulacjami wewnętrznymi Spółki.

Zarząd Spółki odpowiada za wdrożenie, monitorowanie, utrzymanie i efektywność funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej, dostosowanego do charakteru i profilu ryzyka oraz skali działalności Spółki, a także za bieżące wprowadzanie niezbędnych korekt oraz usprawnianie systemu. Kierownicy jednostek organizacyjnych zobowiązani są zapewnić, że wszyscy pracownicy podległej jednostki zostali zapoznani z zasadami funkcjonowania i znaczeniem systemu kontroli wewnętrznej w ich pracy oraz w realizacji celów Spółki,

a także zapewnić iż dobrze znają swoje role, obowiązki i zadania związane z kontrolą wewnętrzną. Kierownicy jednostek odpowiadają także za operacyjne wdrożenie systemu kontroli wewnętrznej w podległej jednostce organizacyjnej.

W ramach systemu kontroli wewnętrznej Zarząd Spółki wyznacza obszary działalności lub poszczególne procesy i czynności przeznaczone do stałego monitorowania oraz okresowej weryfikacji, a także jednostki organizacyjne Spółki, którym powierzane są obowiązki z tym związane. Ustala także zasady funkcjonowania systemu informacji zarządczej (sprawozdań, raportów, analiz, itp.), umożliwiającego podejmowanie decyzji na poszczególnych szczeblach zarządzania.

Komitet Audytu Spółki (Rada Nadzorcza), sprawuje nadzór nad wprowadzeniem i funkcjonowaniem systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej oraz okresowo ocenia adekwatność i skuteczność tych systemów lub ich elementów.

B.4.1. Funkcja zgodności z przepisami

Funkcja Compliance (Funkcja zgodności z przepisami) stanowi część systemu zarządzania, zapewniającego prawidłowe i ostrożne zarządzanie Spółką.

W dniu 6 czerwca 2012 roku zostało utworzone Biuro Compliance jako osobna jednostka organizacyjna, które w marcu 2013 roku zostało przekształcone w Departament Compliance. We wrześniu 2016 roku w skutek zmian organizacyjnych departament połączono z Departamentem Prawnym tworząc nową jednostkę organizacyjną: Departament Prawny i Compliance.

Dyrektor Departamentu Prawnego i Compliance, będący osobą nadzorującą Funkcję Compliance oraz Departament, który pełni Funkcję Compliance stanowią wsparcie dla Dyrektora Departamentu Zarządzania Ryzykiem w zakresie ryzyk braku zgodności w ramach Drugiej Linii Obrony, zgodnie z Polityką Zarządzania Ryzykiem. W strukturze organizacyjnej Spółki Departament Prawny i Compliance jest niezależną jednostką organizacyjną i podlega pod dedykowanego w tym zakresie członka Zarządu. Zarząd odpowiada za ustanowienie stale i efektywnie działającej jednostki realizującej Funkcję Compliance (Departament Prawny i Compliance) oraz sprawuje nadzór nad jej funkcjonowaniem.

Funkcja Compliance ma zapewniony bezpośredni kontakt oraz możliwość bezpośredniego raportowania do Rady Nadzorczej Spółki.

Zarządzanie ryzykiem Compliance jest to proces identyfikowania, oceny, monitorowania i ograniczania skutków ryzyka braku zgodności z:

- przepisami prawa,
- wytycznymi regulatorów,
- regulacjami wewnętrznymi,
- przyjętymi standardami postępowania.

Proces zarządzania ryzykiem Compliance jest realizowany poprzez:

- bieżącą identyfikację i monitoring ryzyka Compliance we wszystkich obszarach działalności TU Europa S.A.,
- ocenę ryzyka Compliance i sporządzanie Mapy Ryzyka Compliance oraz koordynowanie realizacji planów naprawczych,
- ustanowienie i aktualizację Polityki Compliance,

- informowanie Zarządu, Rady Nadzorczej oraz Komitetu ds. Ryzyka o nieakceptowalnych ryzykach Compliance,
- wspieranie Zarządu w relacjach z Regulatorami i organizacjami konsumenckimi w zakresie zgodności oraz w kwestiach zgodności z przepisami prawa i standardami,
- przygotowywanie bieżących raportów na potrzeby Komitetu ds. Ryzyka i Zarządu,
- monitoring i egzekwowanie realizacji zaleceń formułowanych w wyniku przeprowadzanych kontroli Compliance,
- wskazywanie niezbędnych rozwiązań, w związku ze zmianą przepisów prawa lub innych uregulowań,
- bieżący monitoring zmian w rekomendacjach, wytycznych Regulatorów oraz rejestrze niedozwolonych klauzul umownych w zakresie dotyczącym działalności Spółki i informowanie pracowników Spółki o powyższych zmianach,
- zarządzanie systemem Regulacji Wewnętrznych TU Europa S.A., w tym rejestrem regulacji wewnętrznych,
- zwiększanie świadomości na temat compliance wśród pracowników, promowanie postaw etycznych, szkolenia z zakresu etyki i compliance,
- zapobieganie mobbingowi i nadużyciom,
- monitoring i analizę skarg Klientów oraz pism kierowanych z instytucji zewnętrznych i regulatorów dotyczących obszaru compliance,
- monitoring ryzyka utraty reputacji - we współpracy z Departamentem Marketingu i Public Relations,
- zarządzanie ochroną danych osobowych,
- zarządzanie ryzykiem outsourcingu,
- zarządzanie działaniami związanymi z realizacją wymogów FATCA;
- zarządzaniem działaniami związanymi z przeciwdziałaniem praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu;
- przygotowywanie comiesięcznych informacji na temat zmian prawa;
- wydawanie opinii prawnych lub stanowiska w kwestiach zgodności z prawem.

Departament Prawny i Compliance wspiera inne Departamenty w działaniach mających na celu identyfikację, ocenę i mitygowanie Ryzyka Compliance w zakresie ich działalności.

Ustanowiona przez Zarząd Spółki w kwietniu 2012 roku Polityka Compliance opisuje zadania Funkcji Compliance, organizację Departamentu Prawnego i Compliance pod względem realizacji Funkcji Compliance oraz proces zarządzania ryzykiem braku zgodności w TU Europa S.A. Polityka podlega corocznej weryfikacji pod kątem jej aktualności.

B.5. Funkcja audytu wewnętrznego

B.5.1. Wdrożenie funkcji audytu wewnętrznego

Departament Audytu Wewnętrznego (DAW) został utworzony z dniem 01.01.2009 r. i został przyporządkowany organizacyjnie bezpośrednio dedykowanemu w tym zakresie członkowi Zarządu. Kierowanie pracami Departamentu zostało powierzone Dyrektorowi DAW. Spółka przyjęła Regulamin audytu wewnętrznego, określający zasady funkcjonowania audytu wewnętrznego, który jest przeglądany i okresowo uaktualniany. W grudniu 2015 roku Zarząd Spółki przyjął wytyczne określające wymogi dla osób pełniących funkcje kluczowe oraz powołał osobę nadzorującą funkcję audytu wewnętrznego – dotychczasowego Dyrektora DAW.

Głównym zadaniem funkcji audytu wewnętrznego jest ocena adekwatności i efektywności systemu kontroli wewnętrznej i innych elementów systemu zarządzania.

Dyrektor DAW informuje Radę Nadzorczą o planach audytu, zasobach i budżecie DAW. Okresowo Dyrektor DAW informuje Radę Nadzorczą i Zarząd o wynikach audytów i statusie realizacji zaleceń audytu wewnętrznego. Po zakończeniu roku Dyrektor DAW sporządza sprawozdanie z działalności DAW w danym roku, które przekazywane jest do Rady Nadzorczej i Zarządu.

B.5.2. Niezależność i obiektywność funkcji audytu wewnętrznego

Departament Audytu Wewnętrznego (DAW) jest oddzielną jednostką organizacyjną podlegającą bezpośrednio dedykowanemu w tym zakresie członkowi Zarządu, który odpowiada za zapewnienie DAW odpowiednich warunków do wykonywania zadań oraz za zagwarantowanie, że zakres działalności DAW nie będzie ograniczany. Dyrektor DAW może być powoływany i odwoływany na wniosek Prezesa po uzyskaniu zgody Rady Nadzorczej (RN).

Pracownicy DAW (audytorzy wewnętrzeni) mają nieograniczony dostęp do informacji, dokumentów, majątku i pracowników Spółki. O próbach ograniczenia dostępu informowany jest Prezes Spółki, a w uzasadnionych przypadkach Rada Nadzorcza. Dyrektor DAW ma bezpośredni dostęp do Członków Zarządu i możliwość kontaktowania się z Członkami RN oraz prawo wnioskowania do Prezesa Zarządu lub Przewodniczącego RN o wniesienie do porządku obrad Zarządu lub RN kwestii związanych z działalnością DAW oraz funkcjonowaniem systemu kontroli wewnętrznej w Spółce, a także do uczestniczenia w posiedzeniach tych organów w przypadku omawiania tematów wnioskowanych przez Dyrektora DAW.

Dyrektor DAW oraz audytorzy wewnętrzeni nie pełnią żadnych funkcji operacyjnych.

Audytorzy mają obowiązek powstrzymać się od angażowania w czynności lub działalność niezgodną z interesem Spółki lub, która mogłaby naruszyć ich niezależność czy obiektywizm w wykonywaniu obowiązków. Zobowiązani są także do powstrzymania się od realizacji zadania zapewniającego w danym obszarze, jeżeli byli odpowiedzialni za realizację czynności w tym obszarze w okresie nie krótszym niż 12 ostatnich miesięcy.

Uwzględniając zasoby osobowe DAW oraz wiedzę i doświadczenie poszczególnych audytorów Dyrektor DAW dąży do cyklicznej rotacji audytorów wykonujących zadanie w danym obszarze.

Konflikt interesów

W przypadku wystąpienia przyczyny mogącej wpłynąć na bezstronność przeprowadzenia zadania audytowego, audytorzy zobowiązani są do niezwłocznego poinformowania o tym fakcie swojego przełożonego. Dyrektor DAW zobowiązany jest wyłączyć audytora z udziału w zadaniu audytowym, jeżeli zagrożona będzie obiektywność jego przeprowadzenia.

B.6. Funkcja aktuarialna

Funkcja aktuarialna została powołana przez Zarząd Spółki od dnia 1 stycznia 2016 roku uchwałą z grudnia 2015 roku. W skład funkcji aktuarialnej wchodzi pracownicy Departamentu Rezerw Aktuarialnych, Departamentu Wycen Aktuarialnych i Biura Reasekuracji Biernej. Osobą nadzorującą funkcję aktuarialną jest Aktuariusz Spółki podlegający pod dedykowanego w tym zakresie członka Zarządu. Obowiązki i zadania

str. 34

funkcji określa Polityka zarządzania ryzykiem ubezpieczeniowym, która jest przeglądana i okresowo uaktualniana.

Funkcja aktuarialna przy wykonywaniu swoich zadań współpracuje na bieżąco z funkcją zarządzania ryzykiem, Pionem Ryzyka, Pionem Rachunkowości, Departamentem Analiz i Planowania oraz Pionem Inwestycji. Aktuariusz nadzorujący funkcję aktuarialną uczestniczy w posiedzeniach Komitetu ds. Ryzyka oraz Komitetu ds. Jakości Danych. Osoby pełniące funkcję aktuarialną biorą udział w posiedzeniach innych komitetów powołanych w Spółce.

Aktuariusz co najmniej raz w roku informuje Zarząd i Radę Nadzorczą Spółki o wiarygodności i adekwatności ustalonych wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych. Aktuariusz na bieżąco informuje Zarząd Spółki i funkcję zarządzania ryzykiem o ryzykach zidentyfikowanych w procesie tworzenia rezerw wraz z propozycją działań mitygujących wskazane ryzyka.

Aktuariusz na bieżąco informuje Zarząd Spółki, funkcję zarządzania ryzykiem, audytu wewnętrznego i compliance o ujawnionych nieprawidłowościach w zakresie wykorzystanych danych lub metod przyjętych do wyliczenia rezerw albo ujawnienia faktów wskazujących na naruszenie przepisów prawa lub możliwość popełnienia przestępstwa.

Główne zadania funkcji aktuarialnej są następujące:

- ustalanie co kwartał wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów wypłacalności;
- wyznaczanie co kwartał kapitałowego wymogu wypłacalności dotyczącego ryzyka aktuarialnego;
- zapewnienie adekwatności metod i stosowanych modeli, jak również założeń przyjętych do ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (funkcja aktuarialna co najmniej raz w roku bada przyjęte i stosowane metody wyceny poszczególnych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych);
- ocena co najmniej raz w roku, czy dane wykorzystane do ustalania wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych są wystarczające i czy są odpowiedniej jakości;
- porównywanie co najmniej raz w roku najlepszych oszacowań w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów wypłacalności z danymi wynikającymi ze zgromadzonych doświadczeń;
- nadzorowanie ustalania co kwartał wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów wypłacalności w przypadkach stosowania przybliżeń, w tym podejścia indywidualnego;
- wyrażanie co najmniej raz w roku opinii na temat ogólnej polityki przyjmowania ryzyka do ubezpieczenia;
- wyrażanie co najmniej raz w roku opinii na temat adekwatności rozwiązań w zakresie reasekuracji;
- współpracowanie na bieżąco przy efektywnym wdrażaniu systemu zarządzania ryzykiem, w szczególności w zakresie:
 - modelowania ryzyka stanowiącego podstawę obliczeń kapitałowego wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu kapitałowego,
 - własnej oceny ryzyka i wypłacalności Spółki;
- ustalanie co miesiąc wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych tworzonych dla celów rachunkowości;
- bieżąca współpraca i raportowanie do grupowej funkcji aktuarialnej akcjonariusza.

W przypadku, gdy zakres zadań funkcji aktuarialnej jest poszerzony o inne zadania i działania nieprzypisane wprost funkcji aktuarialnej, w Spółce funkcjonują odpowiednie procedury zapewniające, że w takiej sytuacji nie występuje konflikt interesów.

B.7. Outsourcing

Spółka wdrożyła Procedurę outsourcingu regulującą proces wyboru Partnerów, zawierania umów outsourcingu, warunków i ograniczenia zlecenia czynności w tym w szczególności czynności ubezpieczeniowych oraz monitorowania i kontroli zawartych umów i zleceń.

W Procedurze outsourcingu zostały uregulowane następujące procesy:

- kryteria kwalifikowania funkcji lub czynności jako ważnej lub podstawowej,
- proces wyboru podmiotu, któremu Spółka zamierza zlecić wykonywanie czynności,
- proces oceny podmiotów świadczących na rzecz Spółki usług w zakresie outsourcingu,
- zapewnienie, że pośredni jak i bezpośredni konflikt interesów pomiędzy usługodawcą a Spółką jest identyfikowany i odpowiednio zarządzany,
- zakres dozwolonych i zabronionych czynności, które mogą być zlecane,
- zdefiniowanie struktury umowy oraz jej obowiązkowych postanowień,
- proces analizowania potrzeb, celów w zakresie outsourcingu,
- proces analizowania ryzyk związanych z outsourcingiem danego procesu,
- informacje, które należy zawrzeć w pisemnej umowie z usługodawcą, w szczególności zapewnienie, że umowa outsourcingu zapewnia prowadzenie przez Spółkę działalności ubezpieczeniowej zgodnie z przepisami prawa,
- plany awaryjne związane z prowadzoną działalnością, uwzględniające strategię wyjścia dotyczące podstawowych lub ważnych czynności lub funkcji podlegających outsourcingowi.

Spółka zapewnia, że outsourcing ważnych działań operacyjnych nie prowadzi do istotnego pogorszenia jakości systemu zarządzania Spółki, nadmiernego zwiększania ryzyka operacyjnego ani pogorszenia w zakresie świadczonych usług ubezpieczeniowych poprzez:

- bieżącą analizę jakości świadczonych usług,
- bieżącą analizę efektywności świadczonych usług,
- zawarcie w umowach outsourcingu mechanizmów kontrolnych,
- odpowiednio działający system kontroli wewnętrznej w zakresie zleconych na zewnątrz czynności,
- przeprowadzanie audytu wewnętrznego w zakresie zleconych czynności,
- określenie konsekwencji niewywiązywania się z warunków wykonywania zleconych usług,
- bieżącą analizę reklamacji klientów,
- miesięczne raportowanie o prowadzonych sprawach sądowych przez kancelarie prawne z wyszczególnieniem realizowanych czynności.

Spółka wdrożyła mechanizmy kontrolne zapewniające niezwłoczne informowanie organu nadzoru o zawarciu umowy outsourcingu funkcji ważnych i podstawowych a także o istotnej zmianie w tym outsourcingu. W wewnętrznej aplikacji informatycznej funkcjonuje również mechanizm informujący automatycznie funkcję zgodności z przepisami o podpisanej umowie outsourcingu. Dodatkowo system codziennie przypomina o konieczności wystania odpowiedniej informacji do organu nadzoru.

Spółka przynajmniej raz w roku dokonuje przeglądu Procedury outsourcingu oraz dostosowuje wskazane zasady do istotnych zmian w systemie zarządzania lub obszarze outsourcingu.

Spółka zleca czynności, które są częścią istotnych procesów sprzedażowych i operacyjnych i są to:

- pośredniczenie w zawieraniu umów ubezpieczenia,
- ustalanie przyczyn i okoliczności wypadków ubezpieczeniowych,
- likwidację szkód i wypłacanie odszkodowań,
- prowadzenie spraw sądowych,
- obsługę i monitorowanie umów ubezpieczenia po ich zawarciu.

Zlecane czynności stanowią uzupełnienie czynności realizowanych przez jednostki organizacyjne w Spółce i dotyczą obsługi części portfela ubezpieczeniowego Spółki. Wszystkie podmioty działające na zlecenie Spółki mają siedzibę w Polsce.

B.8. Inne informacje

Wszystkie istotne informacje zawarto w punktach B.1.-B.7.

C. PROFIL RYZYKA

Spółka definiuje ryzyko jako zidentyfikowane, mierzalne zdarzenie, czynnik bądź zjawisko wewnętrzne lub zewnętrzne, które negatywnie wpływa lub potencjalnie może wpłynąć w sposób bezpośredni lub pośredni na realizację poszczególnych celów Spółki. Termin ten nie ogranicza się do zdarzeń ubezpieczeniowych i obejmuje zdarzenia bądź zjawiska z wszystkich obszarów działalności Spółki.

W TU Europa S.A. wyodrębnione są następujące kategorie ryzyka:

a) Ryzyka wymienione w Formule standardowej:

- ryzyka aktuarialne (ubezpieczeniowe),
- ryzyka rynkowe,
- ryzyka kredytowe i kontrahenta,
- ryzyko płynności,
- ryzyka operacyjne,

b) inne ryzyka, na które Spółka jest narażona:

- ryzyka compliance,
- pozostałe rodzaje ryzyka.

Spółka określa w regulacjach dotyczących zarządzania ryzykiem szczegółowe zasady identyfikacji, zarządzania, raportowania i monitorowania ryzyk istotnych.

W uzasadnionych przypadkach ryzyko może zostać ograniczone poprzez ustanowienie limitów. Limity mogą dotyczyć w szczególności ekspozycji na określone aktywa, rodzaje ubezpieczeń, wartość sprzedaży określonych umów/produktów.

Opis istotnych koncentracji ryzyka, na które narażona jest Spółka

Istotne koncentracje ryzyka Spółka identyfikuje w obszarze ryzyk aktuarialnych (ubezpieczeniowych) oraz ryzyka kredytowego. W ryzykach rynkowym i płynności nie występują istotne koncentracje ryzyka. Ze względu na fakt, że ryzyko operacyjne nie jest mierzalne, nie występują identyfikowalne koncentracje ryzyka operacyjnego.

Ryzyko koncentracji ubezpieczeniowej jest ograniczane poprzez dywersyfikację oferty produktowej oraz uniezależnienie zysków Spółki od jednej linii produktowej. Ponadto, ryzyko to jest rozpoznawane dzięki regularnie (comiesięcznie) sporządzanej informacji zarządczej prezentującej w szczególności wolumeny sprzedażowe i rentowność poszczególnych grup produktowych oraz realizację podstawowych parametrów (np. przypis, zmiana stanu rezerw, wynik techniczny) w porównaniu do wielkości zakładanych w planie. Regularne raportowanie do Zarządu pozwala podejmować określone decyzje zarządcze np. ograniczające sprzedaż produktów ubezpieczeniowych w danej linii produktowej lub zaostrzające kryteria underwritingowe (kryteria oceny ryzyka ubezpieczeniowego) w celu utrzymania pożądanego równowagi ekspozycji na ryzyko ubezpieczeniowe w Spółce.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku istotne ryzyko ubezpieczeniowe związane było z Ubezpieczeniem różnych ryzyk finansowych, które stanowiło 51% portfela posiadanego przez Spółkę oraz Ubezpieczeniami kredytu i gwarancji ubezpieczeniowej, stanowiącej 23,7 % portfela Spółki.

Linia biznesowa	Wartość rezerw technicznych Wypłacalności II wg	Udział %
Ubezpieczenia kredytu i gwarancji ubezpieczeniowej	58 803	23,7%
Ubezpieczenia różnych ryzyk finansowych	126 185	51%
Pozostałe ryzyka	62 143	25%
Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy na życie	662	0,3%
Razem	247 783	100%

W obszarze ryzyka kredytowego Spółka identyfikuje podwyższone ryzyko koncentracji aktywów w związku z lokowaniem środków finansowych Spółki w formie depozytów terminowych w bankach. Towarzystwo ogranicza ryzyko koncentracji poprzez stanowienie wewnętrznych limitów określających maksymalny udział wszystkich lokat (w tym obligacji) złożonych w jednym podmiocie lub grupie kapitałowej. Limity koncentracji w zakresie inwestycji aktywów finansowych określone są przez Komitet Oceny Ryzyka i podlegają cyklicznej weryfikacji zgodnie z zasadami określonymi w Spółce oraz zatwierdzonymi przez Zarząd Towarzystwa. Spełnienie powyższych limitów podlega regularnej analizie, jak również każdorazowo przed podjęciem decyzji o dokonaniu inwestycji.

Poniższa tabela zawiera trzy największe ekspozycje na dzień 31 grudnia 2016 roku wobec banków z tytułu depozytów terminowych oraz obligacji korporacyjnych:

	Wartość wg Wypłacalności II	% udział w sumie aktywów
Podmiot A	88 533	5,59%
Podmiot B	80 321	5,07%
Podmiot C	45 881	2,90%

W poniższej części znajduje się opis ryzyk, na które narażona jest Spółka w ramach wyodrębnionych kategorii ryzyka wraz z informacją o wynikach testów warunków skrajnych lub analizy wrażliwości w odniesieniu do istotnych, mierzalnych ryzyk i zdarzeń.

C.1. Ryzyko aktuarialne (ubezpieczeniowe)

Ryzyko ubezpieczeniowe związane jest z niepewnością wynikająca z przyjętego do ubezpieczenia portfela pojedynczych ryzyk, polegająca na możliwości wystąpienia zdefiniowanego w warunkach ubezpieczenia zdarzenia ubezpieczeniowego. Z uwagi na jednoczesne występowanie wielu czynników niepewności (czynników ryzyka), często powiązanych ze sobą różnorodnymi relacjami, w praktyce ryzyko ubezpieczeniowe dzieli się na kategorie badane oddzielnie i poddawane procesowi wnioskowania statystycznego.

Podstawowym ryzykiem ubezpieczeniowym jest możliwa rozbieżność pomiędzy rzeczywistym poziomem szkód ubezpieczeniowych a ich planem, oszacowanym metodami aktuarialnymi (statystycznymi), w momencie tworzenia produktu ubezpieczeniowego. Ponieważ planowanie przyszłych szkód czerpie zarówno z historycznych danych statystycznych, jak i racjonalnego wnioskowania dotyczącego przewidywanego rozwoju produktu, również wynikającego z dotychczasowych doświadczeń, jest wobec tego wrażliwe na czynniki zmieniające się w czasie.

Ubezpieczenia majątkowe i osobowe narażone są przede wszystkim na ryzyko wynikające ze zmienności w zakresie występowania, częstotliwości i dotkliwości ubezpieczanych zdarzeń oraz ze zmienności w zakresie terminu i wysokości wypłat odszkodowań i świadczeń (ryzyko składki i rezerw). Dodatkowym istotnym ryzykiem ubezpieczeniowym, na które narażona jest Spółka jest ryzyko katastroficzne czyli ryzyko straty lub niekorzystnej zmiany wartości zobowiązań ubezpieczeniowych, wynikające ze znacznej niepewności założeń dotyczących wyceny i tworzenia rezerw, związanych z ekstremalnymi lub nieregularnymi zdarzeniami. Poza tym ze względu na zachowanie się ubezpieczających produkty ubezpieczeniowe narażone są również na ryzyko rezygnacji z umowy przez ubezpieczającego.

Identyfikacja

Identyfikacja ryzyka ubezpieczeniowego rozpoczyna się wraz z procesem tworzenia produktu ubezpieczeniowego i trwa przez cały cykl życia produktu, aż do wygaśnięcia zobowiązań wobec ubezpieczonych z niego wynikających. W pierwszym kroku Spółka analizuje warunki ubezpieczenia pod kątem ryzyka aktuarialnego przyjmowanego na ich podstawie oraz identyfikuje potencjalne ryzyka związane z danym produktem w celu ich późniejszego pomiaru i monitorowania. Przed podjęciem decyzji o wdrożeniu/ modyfikacji produktu przeprowadzana jest dodatkowo analiza jego wpływu na wymogi kapitałowe oraz przeprowadzana jest ocena ryzyka aktuarialnego przez pryzmat podobnych, istniejących produktów. W trakcie życia produktu identyfikacja ryzyka odbywa się również poprzez weryfikację i walidację zmian w produktach, monitorowanie już istniejących produktów oraz ciągłą analizę polityki underwritingowej, taryfikacyjnej, tworzenia rezerw i reasekuracyjnej oraz procesu obsługi szkód i świadczeń.

Pomiar

Pomiar ryzyka aktuarialnego polega na identyfikacji czynników, których realizacja może skutkować wystąpieniem szkód oraz analizie elementów ryzyka w sposób umożliwiający podjęcie decyzji o przyjęciu ryzyka do ubezpieczenia. Celem oceny ryzyka jest określenie reguł selekcji i limitowania ryzyk przyjmowanych do ubezpieczenia w celu ograniczenia przyszłej szkodowości oraz ryzyka antyselekcji. Ocena ryzyka aktuarialnego obejmuje również działania związane z reasekuracją zidentyfikowanych ryzyk. Do pomiaru ryzyka aktuarialnego wykorzystuje się analizy wybranych wskaźników, metody scenariuszowe, dane statystyczne, miary ekspozycji i wrażliwości oraz wiedzę ekspercką pracowników.

Zarządzanie

Spółka zarządza ryzykiem ubezpieczeniowym poprzez definiowanie dopuszczalnych poziomów akceptacji ryzyka dla poszczególnych kategorii ryzyka bądź linii produktowych, określenie reguł selekcji i limitowania ryzyk przyjmowanych do ubezpieczenia, wytyczne dotyczące taryfikacji produktów, monitorowanie i limitowanie kumulacji ryzyka ubezpieczeniowego badanego według określonych kryteriów, monitorowanie pojawiających się problemów. Regularnie przeprowadza się również analizy adekwatności stosowanych założeń dotyczących przyjętych założeń szkodowych i kosztowych, analizuje zmiany w schemacie rezygnacji z umowy przez ubezpieczającego oraz związane z tym trendy oraz bada wrażliwość prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych związanych z zawartymi polisami ubezpieczeniowymi na zmianę tych założeń.

Dodatkowo Spółka ogranicza przyjmowane ryzyko ubezpieczeniowe między innymi poprzez cedowanie ryzyka na inne wiarygodne podmioty – reasekuratorów dbając jednocześnie o bezpieczeństwo pokrycia reasekuracyjnego. Spółka rozpoznaje potrzeby reasekuracji biernej dla oferowanych produktów, mając na uwadze w szczególności następujące cele:

- ochrona portfeli przed ryzykiem katastroficznym,
- ochrona portfeli przed dużymi jednostkowymi szkodami,

- pomoc partnerów reasekuracyjnych przy wdrażaniu nowych linii biznesowych,
- stabilizację wyników Spółki w czasie.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa pokrycia reasekuracyjnego Spółka współpracuje z renomowanymi partnerami reasekuracyjnymi o silnej kondycji finansowej, mierzonej międzynarodowymi ratingami siły finansowej.

Ponadto, w celu ograniczenia ryzyka kredytowego kontrahentów reasekuracyjnych Spółka wprowadza i regularnie monitoruje limity koncentracji ryzyka dla każdego partnera reasekuracyjnego, ograniczając tym samym nadmierną koncentrację ryzyka u pojedynczego kontrahenta.

Monitorowanie i raportowanie

Monitorowanie i kontrolowanie ryzyka aktuarialnego polega na cyklicznej analizie poziomu ryzyka i określeniu stopnia wykorzystania ustalonych poziomów akceptacji ryzyka oraz limitów.

Raportowanie ma na celu efektywną komunikację o ryzyku aktuarialnym i wspiera zarządzanie ryzykiem aktuarialnym. Częstotliwość poszczególnych raportów oraz zakres informacji są dostosowane do potrzeb informacyjnych.

Testy stresu i analizy wrażliwości

W ramach procesu ORSA Spółka przeprowadziła w 2016 roku wyliczenia testów warunków skrajnych dla zidentyfikowanych istotnych czynników ryzyka w obszarze ryzyka ubezpieczeniowego. Dotyczyły one następujących scenariuszy :

- 1) Wzrost współczynnika szkodowości dla tych grup produktowych które charakteryzują się największym poziomem szkodowości;
- 2) Gwałtowny wzrost wypłat szkodowych w segmencie gwarancji kontraktowych;
- 3) Test kumulacji ryzyka (realizacja umów o największym sumach ubezpieczenia/ sumach gwarancyjnych);
- 4) Test dla ryzyka powodzi przy założeniu, że powódź z 1997 roku zdarzyłaby się na aktualnej ekspozycji oraz przy obecnym poziomie zabezpieczeń przeciwpowodziowych.

Testy zostały przeprowadzone jednokrotnie (w większości na datę 30.09.2016). Dla żadnego z dokonanych testów współczynnik wypłacalności nie obniżył się poniżej 120%, który jest wewnętrznym przyjętym limitem wypłacalności.

C.2. Ryzyko rynkowe

Ryzyko rynkowe definiowane jest jako niepewność, iż stopy procentowe, kursy walut lub ceny papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych posiadanych przez Towarzystwo bądź przyjmą wartości różniące się od pierwotnie zakładanych, albo z natury są nieprzewidywalne i ich przyszłej wartości nie da się dokładnie określić. Ryzyko to może powodować powstawanie nieoczekiwanych zysków lub strat z tytułu utrzymywanych pozycji.

Działalność inwestycyjną w Spółce precyzuje szereg regulacji zatwierdzonych przez Zarząd Spółki. Działalność lokacyjna podlega nadzorowi Rady Nadzorczej, Zarządu oraz Komitetu Inwestycyjnego, które otrzymują cyklicznie informacje na temat realizowanej działalności lokacyjnej.

W celu efektywnego zarządzania ryzykiem rynkowym Towarzystwo lokuje środki finansowe zgodnie z zasadą ostrożnego inwestora, a więc wyłącznie w aktywa i instrumenty finansowe, których ryzyko może właściwie określić, mierzyć, monitorować, którym może właściwie zarządzać, które może właściwie kontrolować i prowadzić sprawozdawczość w

zakresie ryzyka i które może właściwie uwzględnić przy ocenie ogólnych potrzeb w zakresie wypłacalności.

C.2.1. Ryzyko stopy procentowej

Identyfikacja

Źródłem ryzyka stopy procentowej są uwarunkowania rynkowe i nieustannie zmieniający się kształt krzywej dochodowości jak również poziom rynkowych stóp procentowych. Narażone na ryzyko stopy procentowej są głównie obligacje skarbowe oraz obligacje korporacyjne o stałej stopie wyceniane wg wartości godziwej. Inwestycje w dłużne papiery Skarbu Państwa ocenione są jako najbardziej bezpieczne, jednak stosowana wycena wg wartości godziwej powoduje, że oprócz zysków odsetkowych Towarzystwo narażone jest na ryzyko zmiany bieżącej wartości kapitału obligacji.

Pomiar

Głównym narzędziem przyjętym do oceny ryzyka stopy procentowej jest duration portfela papierów dłużnych. Wartość duration jest obliczana i analizowana każdorazowo przed podjęciem decyzji o dokonaniu inwestycji w instrument narażony na ryzyko stopy procentowej. Dodatkowo Spółka sporządza szczegółowe raporty z analizą duration portfela inwestycji własnych z kwartalną częstotliwością.

Zarządzanie

Struktura lokat kształtowana jest w oparciu o oczekiwane zmiany stóp procentowych. Dodatkowo ryzyko stopy procentowej ograniczone jest udziałem lokat narażonych na to ryzyko w całym portfelu lokat, a także poprzez ustalanie takiego czasu trwania lokat, który nie spowoduje znaczącej straty w przypadku niekorzystnego kierunku zmian stopy procentowej.

Monitorowanie i raportowanie

W ramach monitorowania poziomu skuteczności zastosowanych technik ograniczania ryzyka stopy procentowej Towarzystwo w cyklach kwartalnych dokonuje obliczenia maksymalnej straty z tytułu narażenia na ryzyko stopy procentowej przy założeniu realizacji scenariuszy warunków skrajnych, obejmujących wzrost stóp procentowych o 100, 200 oraz 500 punktów bazowych.

Testy stresu i analizy wrażliwości

Spółka przeprowadziła w 2016 roku analizy wrażliwości w obszarze ryzyka stopy procentowej dla określonych parametrów zmienności. Wyliczenia zostały przeprowadzone na koniec każdego kwartału, w tym na dzień 31 grudnia 2016 roku. Dla żadnego ze scenariuszy współczynnik wypłacalności nie obniżył się poniżej 120%, który jest wewnętrznym przyjętym limitem wypłacalności.

C.2.2. Ryzyko cen instrumentów

Identyfikacja

Ryzyko cen instrumentów rozumiane jest jako niekorzystna zmiana cen rynkowych lub parametrów rynkowych wpływających na wycenę instrumentów finansowych posiadanych przez Towarzystwo. Identyfikacja poziomu ryzyka cen instrumentów dokonywana jest na etapie podejmowania decyzji o dokonaniu inwestycji w kontekście ustalonej strategii inwestycyjnej i podlega akceptacji zgodnie z ścieżką decyzyjną określoną w odpowiednich regulacjach obowiązujących w Spółce.

Pomiar

Pomiar ekspozycji Spółki na ryzyko cen instrumentów realizowany jest w ramach ustalonych limitów na poszczególne rodzaje aktywów generujące ryzyko cen instrumentów. Dodatkowo Spółka cyklicznie dokonuje pomiaru poziomu ponoszonego ryzyka w ramach testów warunków skrajnych przy uwzględnieniu trzech scenariuszy spadku wartości aktywów narażonych na ryzyko cen instrumentów w rezultacie spadku cen instrumentów o 5%, 10% oraz 20%.

Zarządzanie

Zarządzanie ryzykiem cen instrumentów realizowane jest poprzez kontrolę ekspozycji oraz limitowanie zaangażowania w instrumentach narażonych na wahania cen rynkowych.

Monitorowanie i raportowanie

Monitorowanie ryzyka cen instrumentów polega na cyklicznej analizie poziomu ryzyka w oparciu o kontrolę wykorzystania limitów oraz analizę wyników testów warunków skrajnych.

Testy stresu i analizy wrażliwości

Spółka przeprowadziła w 2016 roku analizy wrażliwości w obszarze ryzyka cen instrumentów w odniesieniu do jednostek uczestnictwa oraz certyfikatów inwestycyjnych posiadanych przez Towarzystwo. Testy przeprowadzono na koniec poszczególnych kwartałów 2016 roku, w tym na datę 31 grudnia 2016. Dla żadnego ze scenariuszy współczynnik wypłacalności nie obniżył się poniżej 120%, który jest wewnętrznym przyjętym limitem wypłacalności.

C.2.3. Ryzyko walutowe**Identyfikacja**

Ryzyko walutowe to ryzyko strat wynikające ze zmian kursów walutowych, w takim zakresie, w jakim przyszłe przepływy gotówki z aktywów oraz zobowiązań w walutach obcych nie są odpowiednio do siebie dopasowane.

Pomiar

Pomiar poziomu ekspozycji na ryzyko walutowe realizowany poprzez regularne analizowanie stanu aktywów i zobowiązań wg waluty. Dodatkowo Spółka cyklicznie analizuje poziom maksymalnej straty wynikającej niekorzystnej zmiany kursu posiadanych pozycji walutowych w ramach realizacji scenariuszy warunków skrajnych.

Zarządzanie

Zarządzanie ryzykiem walutowym polega na monitorowaniu i zabezpieczaniu pozycji walutowych aktywów i pasywów Towarzystwa.

Główną zasadą ograniczania ryzyka walutowego związanego z produktami ubezpieczeniowymi jest lokowanie pozyskanej składki w walucie, w której liczone są rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe.

W przypadku pojawienia się otwartych pozycji walutowych Towarzystwo podejmuje działania celem niezwłocznego zabezpieczenia ich poprzez zajęcie odpowiedniej pozycji w instrumentach pochodnych lub dokonanie inwestycji w walucie zobowiązania.

Monitorowanie i raportowanie

Monitorowanie ryzyka walutowego polega na zestawieniu aktywów i zobowiązań wg waluty i wykonywane jest raz na kwartał.

Dodatkowo w ramach analizy kluczowych wskaźników ryzyka w cyklu kwartalnym badana jest maksymalna strata w przypadku realizacji scenariusza spadku wartości aktywów denominowanych w walutach obcych o 30% na skutek niekorzystnej zmiany kursów walut.

Testy stresu i analizy wrażliwości

Spółka przeprowadziła w 2016 roku analizy wrażliwości w obszarze ryzyka walutowego. Testy przeprowadzono na koniec poszczególnych kwartałów 2016 roku, w tym na datę 31 grudnia 2016. Dla żadnego ze scenariuszy współczynnik wypłacalności nie obniżył się poniżej 120%, który jest wewnętrznym przyjętym limitem wypłacalności.

C.3. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe odzwierciedla możliwe straty w związku z nieoczekiwanym niewykonaniem zobowiązań finansowych przez kontrahentów i dłużników lub pogorszenia się ich zdolności kredytowej.

Identyfikacja

Na ryzyko kredytowe kontrahenta mają wpływ w szczególności następujące czynniki ryzyka:

- niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania przez reasekuratora,
- niewykonanie zobowiązania lub nienależyte wykonanie, w szczególności poprzez nieregulowanie płatności w związku z pogorszeniem się sytuacji finansowej partnera, z którym Spółka współpracuje lub zamierza podjąć współpracę,
- ryzyko obniżenia ratingu: ryzyko negatywnego wpływu zmiany prawdopodobieństwa przyszłego niedotrzymania zobowiązania przez podmiot zobowiązany na bieżącą wartość umowy z takim podmiotem,
- ryzyko straty finansowej wynikającej z braku spłaty zobowiązania lub negatywnych zmian w ocenie zdolności kredytowej emitentów papierów wartościowych (znajdujących się w portfelu inwestycyjnym Spółki), dłużników (np. hipotecznych) lub innych partnerów (np. w ramach umów reasekuracyjnych, umów dot. instrumentów pochodnych lub depozytów terminowych) i pośredników, u których Spółka posiada wierzytelności.

Identyfikacja ryzyka kredytowego ma miejsce na etapie podejmowania decyzji inwestycyjnych i biznesowych poprzez analizę ich wpływu na poziom ryzyka kredytowego Spółki wynikającego z produktu i rodzaju rozliczeń z Kontrahentem a także identyfikację czynników determinujących jego poziom.

Pomiar

Spółka dokonuje pomiaru ryzyka kredytowego poprzez określenie wartości ekspozycji dla danego podmiotu i rodzaju zaangażowania z uwzględnieniem stosowanych technik ograniczających ryzyko takich jak zabezpieczenia. Istotnym elementem pomiaru jest również dokonywana ocena zdolności kredytowej kontrahenta. W Spółce ustala się poziom istotności kontrahenta rozumiany jako suma zaangażowania ryzyka kredytowego, który dla Banków wynosi 500 tys. zł a dla pozostałych pomiotów 100 tys. zł.

Zarządzanie

W Spółce funkcjonuje Komitet Oceny Ryzyka (dalej: KOR), który pełni funkcję opiniodawczą lub decyzyjną dla oceny ryzyka kredytowego w ramach gwarancji, inwestycji, oceny kontrahenta oraz indywidualnej oceny ryzyka ubezpieczeniowego wniosków ponadstandardowych w zakresie umów ubezpieczenia. W 2016 rozszerzono działalność KOR o dystrybucję limitów zaangażowania w ramach ryzyka kredytowego kontrahenta. W Spółce wyznaczane są limity zaangażowania dla poszczególnych kontrahentów w ramach działalności ubezpieczeniowej i inwestycyjnej na rynku Spółki.

Każdy kontrahent, u którego występuje ryzyko kredytowe podlega ocenie zdolności kredytowej na podstawie zasad obowiązujących w Spółce. W ramach oceny kontrahenta nadawana jest ocena przyporządkowana danej klasie ryzyka.

Każda klasa ryzyka ma wyznaczony maksymalny limit zaangażowania, który jest dystrybuowany przez KOR w zależności od oceny kondycji i oszacowanego ryzyka kredytowego.

Metody zabezpieczania się przed ryzykiem kredytowym zarówno dla pojedynczego Kontrahenta jak i łącznego zaangażowania polegają na:

- Badaniu wiarygodności kredytowej Kontrahenta przed podpisaniem umowy.
- Ustanowieniu limitów zaangażowania Spółki wobec Kontrahenta.
- Zabezpieczeniu materialnym lub prawnym Spółki przed ryzykiem kredytowym Kontrahenta.
- Monitorowaniu wiarygodności kredytowej Kontrahenta w trakcie trwania współpracy na podstawie Umowy.
- Transferu ryzyka kredytowego kontrahenta, przede wszystkim uzyskiwanie gwarancji lub poręczeń ze strony innych instytucji mogących udzielić takowych poręczeń.
- Monitoringu współpracy z Kontrahentem.
- Jasnym ustaleniu odpowiedzialności wewnątrz Spółki za podejmowane decyzje w zakresie ryzyka kredytowego kontrahenta.

Monitorowanie i raportowanie

Monitorowanie i raportowanie odnośnie ryzyka kredytowego dokonywane jest przez funkcję zarządzania ryzykiem na ogólnych zasadach obowiązujących w Spółce a także przez dedykowany departament. Raporty przekazywane są innym funkcjom kluczowym, Członkom Komitetu ds. Ryzyka a także Zarządowi Spółki.

W cyklach kwartalnych monitorowana jest realizacja limitów zaangażowania i pomiar ekspozycji. Monitoring oceny zdolności kredytowej kontrahenta dokonywany jest nie rzadziej niż raz w roku.

Testy stresu i analizy wrażliwości

W ramach procesu ORSA Spółka przeprowadziła w 2016 roku wyliczenia testów warunków skrajnych dla zidentyfikowanych istotnych czynników ryzyka w obszarze ryzyka kredytowego. Dotyczyły one następujących scenariuszy:

- 1) Ryzyko kredytowe związane z upadkiem największego touroperatora oraz reasekuratora;
- 2) Ryzyko kredytowe wystawców instrumentów finansowych (dotyczy obligacji korporacyjnych);
- 3) Bankructwo instytucji finansowej w której TU Europa ma największą koncentrację aktywów oraz największą ekspozycję związaną z działalnością ubezpieczeniową na ryzyku Spółki.

Testy zostały przeprowadzone jednokrotnie na datę 30.09.2016. Dla żadnego z dokonanych testów współczynnik wypłacalności nie obniżył się poniżej 120%, który jest wewnętrznym przyjętym limitem wypłacalności.

C.4. Ryzyko płynności

Celem nadrzędnym zarządzania płynnością jest minimalizowanie ryzyka utraty płynności Towarzystwa poprzez zapewnienie zdolności do wywiązywania się w sposób optymalny z bieżących i przyszłych zobowiązań.

Identyfikacja

Identyfikacja ryzyka płynności odbywa się poprzez regularną analizę prognozowanych przepływów pieniężnych związanych z działalnością Spółki w kontekście posiadanych aktywów płynnych, których uwolnienie nie spowoduje niekorzystnego wpływu na wynik finansowy Spółki.

Pomiar

Ocena oraz pomiar ryzyka płynności to kompleksowe monitorowanie i prognozowanie przepływów pieniężnych związanych z poszczególnymi grupami ubezpieczeń, jakie prowadzi Towarzystwo, przede wszystkim w celu minimalizacji prawdopodobieństwa i rozmiarów nieprzewidywalnych wypłat.

Zarządzanie

Zarządzanie ryzykiem płynności obejmuje także dopasowanie struktury aktywów i pasywów (Asset Liability Management).

- a) Dopasowywanie aktywów i pasywów polega na dokładnym budowaniu struktury aktywów i pasywów Spółki tj. koordynowaniu wszelkich decyzji po stronie pasywów z działaniami w obszarze aktywów i odwrotnie. Niedopasowanie może spowodować utratę płynności finansowej Towarzystwa lub konieczność nagłej sprzedaży części inwestycji, co mogłoby skutkować obniżeniem rentowności (w szczególności w przypadku pokrywania zobowiązań krótkoterminowych z inwestycji długoterminowych). Należy podkreślić, że odpowiednio dopasowana struktura aktywów i pasywów pozwala na osiągnięcie wyższej stopy zwrotu przy tym samym poziomie ryzyka.
- b) Dopasowanie aktywów i pasywów ma zastosowanie do kontroli średnioterminowego ryzyka płynności. Głównymi narzędziami stosowanymi do dopasowywania aktywów i pasywów są bieżące raporty płynności. Dodatkowo w cyklu miesięcznym Towarzystwo monitoruje wartość współczynnika ALM Value at Risk.
- c) Dopuszcza się możliwość celowego niedopasowania aktywów i pasywów. Sytuacja taka jest możliwa szczególnie w sytuacji kiedy terminy zapadalności aktywów są krótsze niż terminy zapadalności zobowiązań. Decyzję w tym zakresie podejmuje Komitet ds. Ryzyka.
- d) Towarzystwo zarządza ponadto ryzykiem płynności poprzez limitowanie niedopasowania aktywów i pasywów..

Monitorowanie i raportowanie

W cyklach kwartalnych Spółka przeprowadza testy warunków skrajnych w celu oceny adekwatności stosowanych narzędzi do zarządzania ryzykiem płynności.

Testy stresu i analizy wrażliwości

Spółka przeprowadziła w 2016 roku analizy wrażliwości w obszarze ryzyka płynności. Testy przeprowadzono na koniec poszczególnych kwartałów 2016 roku, w tym na datę 31 grudnia 2016. Testowany scenariusz dotyczył potencjalnych strat oraz utraconych odsetek w rezultacie przedterminowego zerwania lokat terminowych w związku z koniecznością uwolnienia w ciągu dwóch dni gotówki w kwocie stu milionów złotych. Dla żadnego ze scenariuszy współczynnik wypłacalności nie obniżył się poniżej 120%, który jest wewnętrznym przyjętym limitem wypłacalności.

Łączna kwota oczekiwanego zysku z przyszłych składek ustalona na dzień 31 grudnia 2016 roku zgodnie z art. 260 ust. 2 Rozporządzenia delegowanego wynosi 17 338 tysięcy.

C.5. Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne związane jest z możliwością wystąpienia/poniesienia strat na skutek błędów wynikających z niewłaściwego ułożenia i przebiegu procesów wewnętrznych, bądź też błędów ludzkich, zdarzeń zewnętrznych lub też wadliwego działania systemów. W tej kategorii mieszczą się również takie zdarzenia jak fraudy wewnętrzne, oszustwa osób trzecich, naruszenie lub brak zachowania wewnętrznych procedur, awarie i błędy systemów informatycznych a także katastrofy naturalne, ataki terrorystyczne.

Skutkiem zdarzeń operacyjnych mogą być straty finansowe, utrata przychodów, utrata reputacji, a także przerwy i opóźnienia w realizacji procesów Spółki czy też zwiększenie kosztów funkcjonowania Spółki. Spółka w szczególny sposób dostrzega ryzyko utraty własności intelektualnej i wyciek danych z uwagi na zagrożenie atakami hackerskimi i inne działania zewnętrzne w obszarze IT. Istotnymi czynnikami ryzyka operacyjnego są również potencjalne błędy w dokumentacji ubezpieczeniowej, niewłaściwa lub niezgodna z umową obsługa zawartych umów oraz przestępczość ubezpieczeniowa.

Identyfikacja

W celu identyfikacji ryzyka operacyjnego Spółka rejestruje i analizuje informacje związane z faktycznymi zdarzeniami operacyjnymi.

Ponadto, Spółka dokonuje identyfikacji potencjalnych zdarzeń operacyjnych, które mogą wpływać na jej funkcjonowanie w aspekcie przebiegu procesów oraz realizacji celów biznesowych i ryzyka związanego z ich osiągnięciem. Szczególną rolę odgrywają pracownicy na poszczególnych szczeblach organizacyjnych, zwracając uwagę na możliwe zagrożenia związane z ich codziennymi obowiązkami, zadaniami czy projektami.

Pomiar

W Spółce funkcjonuje aplikacja do rejestrowania, pomiaru, monitorowania oraz zarządzania ryzykiem operacyjnym, w której wszyscy pracownicy mogą rejestrować zaistniałe zdarzenia z tego obszaru. Rejestrowane zdarzenia podlegają wewnętrznej ocenie i monitoringowi, określone są również dla nich działania mitygujące.

Ponadto, każda jednostka organizacyjna Spółki dokonuje okresowego przeglądu procesów i zadań występujących w jej działalności i na tej podstawie opracowuje mapę ryzyka (z uwzględnieniem ryzyk operacyjnych). Obowiązkiem właściciela mapy ryzyka jest identyfikacja, pomiar i ocena poszczególnych czynników ryzyka a także podejmowanie działań mitygujących i ocena ich skuteczności.

Spółka dokonuje również samooceny zidentyfikowanych zagrożeń w zakresie ryzyka operacyjnego. Dokonywana jest ocena prawdopodobieństwa wystąpienia incydentów oraz określone są również potencjalne skutki ich wystąpienia.

Zarządzanie

W celu ograniczania ryzyka operacyjnego Spółka stosuje system kontroli wewnętrznej, na który składają się procedury wewnętrzne zawierające wbudowane mechanizmy kontrolne, kontrole funkcjonalne a także działania komórki odpowiedzialnej za audyt wewnętrzny. Spółka posiada również plany awaryjne na wypadek scenariuszy kryzysowych oraz stale rozwija posiadane systemy informatyczne. Plany awaryjne na wypadek sytuacji kryzysowych są cyklicznie testowane oraz weryfikowane i w razie konieczności aktualizowane.

W Spółce prowadzone są również, w sposób ciągły, działania mające na celu udoskonalanie procesów wewnętrznych, a także rozwój i edukację pracowników.

Szczegółowe zasady zarządzania ryzykiem operacyjnym określone są w dedykowanej regulacji.

Monitorowanie i raportowanie

Monitorowanie i raportowanie odnośnie ryzyka operacyjnego dokonywane jest przez funkcję zarządzania ryzykiem, na ogólnych zasadach obowiązujących w Spółce.

W szczególności obejmuje system monitorowania kluczowych wskaźników ryzyka oraz zdarzeń zarejestrowanych w ramach aplikacji służącej do zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Na podstawie zebranych informacji tworzone są raporty, które przedstawiają statystyki i efekty podjętych działań ograniczających ryzyko. Na ich podstawie wyciągane są również wnioski służące do podejmowania dalszych działań zarządczych na odpowiednich poziomach decyzyjnych lub wprowadzane są dodatkowe mechanizmy kontrolne.

Testy stresu

Testy stresu dla ryzyka operacyjnego dokonywane są w sposób jakościowy. Spółka identyfikuje zagrożenia, dla których rozpatrywane są potencjalne skutki (w ujęciu wartościowym i jakościowym) w kontekście wpływu na dostępność budynków, zasobów informatycznych, utraty danych a także możliwość realizacji procesów. Dotyczą one między innymi działania sił wyższych (katastrofy naturalne, pożary), działań ludzi (osób trzecich oraz pracowników) a także zagrożeń technologicznych. Powyższa analiza przeprowadzana jest raz w roku. W jej wyniku Spółka identyfikuje scenariusze katastroficzne, operacyjne oraz biznesowe. Dla wyodrębnionych scenariuszy Spółka opracowuje plany awaryjne, które są testowane zgodnie z wewnętrznymi zasadami.

C.6. Pozostałe istotne ryzyka

C.6.1. Ryzyko prawne i ryzyko braku zgodności

Spółka definiuje ryzyko braku zgodności jako ryzyko poniesienia sankcji prawnych, administracyjnych lub konieczności zapłaty kar finansowych, odszkodowań bądź też utraty reputacji w związku z nieprzestrzeganiem obowiązujących przepisów prawa, rekomendacji, wykraczaniem poza przyjęte normy wewnętrzne i standardy etyczne lub brakiem świadomości zagrożeń związanych z prowadzoną działalnością.

Ryzyko prawne to ryzyko braku spełniania aktualnych wymogów prawnych oraz ryzyko związane ze zmianami w prawie i regulacjach mających istotny wpływ na działalności Spółki

Identyfikacja

W Spółce dokonywana jest identyfikacja obszarów wrażliwych, które w szczególności są narażone na ryzyko prawne oraz braku zgodności. W tym celu Departament Prawny i Compliance współpracuje ze wszystkimi pracownikami Spółki, zwłaszcza z osobami zarządzającymi jednostkami organizacyjnymi, którzy są współodpowiedzialni za identyfikowanie ryzyka braku zgodności w swoim obszarze działalności. Prowadzony jest również bieżący monitoring zmian w prawie oraz w otoczeniu prawnym mającym wpływ na działalność Spółki a także monitoring rejestru klauzul abuzywnych.

Pomiar

W Spółce dokonywany jest pomiar oraz ocena ryzyka prawnego i ryzyka braku zgodności poprzez ustalanie potencjalnych skutków realizacji ryzyka. Mogą to być skutki związane z poniesieniem strat finansowych (sankcje prawne lub administracyjne, konieczności zapłaty kar finansowych lub odszkodowań) bądź też związane z utratą reputacji.

Zarządzanie

Wśród działań podejmowanych w celu ograniczania przedmiotowego ryzyka wyróżnia się:

- Wdrożenie wytycznych i rekomendacji poprzez przyjęcie odpowiednich regulacji wewnętrznych.
- Określenie wymagań dotyczących zasad współpracy oraz ich weryfikacja i rozwój.

- Prowadzenie prac w celu dostosowania produktów ubezpieczeniowych i modeli współpracy do obowiązujących wytycznych.
- Przeprowadzanie kontroli w zakresie ryzyka prawnego i braku zgodności.
- Stosowanie adekwatnych działań naprawczych wobec stwierdzonych nieprawidłowości.
- Wskazywanie niezbędnych rozwiązań, w związku ze zmianą przepisów prawa lub innych uregulowań;
- Zwiększanie świadomości wśród pracowników, promowanie postaw etycznych, szkolenia z zakresu etyki i compliance, w tym poprzez przygotowywanie comiesięcznych informacji nt. zmian prawa.

Monitorowanie i raportowanie

Spółka prowadzi działania polegające na odpowiednim monitorowaniu i kontroli realizacji obowiązków wszystkich obszarów działalności Spółki pod kątem ryzyka prawnego i compliance.

Monitorowane i egzekwowane są również wyniki realizacji zaleceń powstałych wskutek kontroli przeprowadzanych przez Departament Prawny i Compliance.

Na bieżąco sprawdzana jest praktyka rynkowa pod kątem przyjmowanych interpretacji i stosowanych rozwiązań oraz rejestr klauzul abuzywnych.

Na podstawie przeprowadzanych monitoringów sporządzane są bieżące raporty na podstawie, których podejmowane są działania zarządcze w zakresie przedmiotowego ryzyka. Ponadto funkcja zgodności z przepisami opracowuje cykliczne raporty przekazywane innym funkcjom kluczowym, Członkom Komitetu ds. Ryzyka a także Zarządowi Spółki.

C.7. Inne informacje

Wszystkie istotne informacje związane z profilem ryzyka zostały uwzględnione w punktach C.1.-C.6.

D. WYCENA DO CELÓW WYPŁACALNOŚCI

Niniejszy rozdział zawiera informacje dotyczące wyceny istotnych pozycji bilansowych oraz porównanie zasad wyceny zgodnej z Dyrektywą Wypłacalność II w stosunku do zasad wyceny stosowanych do sporządzenia sprawozdania finansowego.

Pozycje uznaje się za istotne, jeśli ich pominięcie lub zniekształcenie może, pojedynczo lub razem, wpłynąć na decyzje gospodarcze podejmowane przez użytkowników na podstawie bilansu sporządzonego zgodnie z Dyrektywą Wypłacalność II (bilans ekonomiczny). Do wyceny stosuje się założenie kontynuacji działalności.

Podstawową metodą wyceny aktywów i zobowiązań w bilansie ekonomicznym jest wycena według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów lub zobowiązań.

Kryterium na podstawie, którego określa się czy rynek jest aktywny, jest ilość zrealizowanych na nim transakcji w ciągu ostatnich trzech miesięcy od daty wyceny - jeśli liczba transakcji jest wyższa, bądź równa 5, wówczas badany rynek można uznać za rynek aktywny.

Źródłem danych na temat ilości przeprowadzonych transakcji na instrumentach finansowych jest rynek regulowany Catalyst oraz ASO Bondspot. W przypadku braku transakcji na tych rynkach analiza opiera się na informacjach udostępnianych na platformie informacyjnej Bloomberg, źródło LCPR (ceny pochodzące od zewnętrznych dostawców informacji). W przypadku braku możliwości potwierdzenia aktywności rynku na podstawie któregokolwiek z wyżej wymienionych źródeł, wówczas uznaje się, że dany instrument finansowy nie posiada aktywnego rynku.

Gdy zastosowanie metody wyceny według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach tych samych aktywów lub zobowiązań jest niemożliwe Spółka wycenia aktywa i zobowiązania przy zastosowaniu cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach podobnych aktywów i zobowiązań, dokonując korekt odzwierciedlających istniejące różnice. Korekty te odzwierciedlają czynniki specyficzne dla danego składnika aktywów lub zobowiązania, w tym wszystkie następujące czynniki:

- a) charakter lub lokalizację składnika aktywów lub zobowiązań;
- b) stopień, w jakim dane używane do wyceny są powiązane z pozycjami, które są porównywalne z danym składnikiem aktywów lub zobowiązań; oraz
- c) obrót lub poziom aktywności na rynkach, na których są obserwowane dane używane do wyceny.

W przypadku braku aktywnego rynku dla wycenianego instrumentu finansowego, w pierwszej kolejności dokonuje się analizy rynku mającej na celu znalezienie instrumentu finansowego o podobnych parametrach, wyemitowanego przez tego samego emitenta. Następnie sprawdzana jest marża kredytowa podobnego aktywa na dzień sporządzanej wyceny. Kolejnym krokiem w tym etapie wyceny jest wyznaczenie stopy dyskontowej składającej się z marży kredytowej podobnego aktywa oraz stóp wolnych od ryzyka, określonych na podstawie krzywej dochodowości sporządzanej przez EIOPA. Otrzymane stopy dyskontowe służą do wyznaczenia bieżącej wartości przyszłych przepływów pieniężnych wycenianego instrumentu finansowego.

Brak możliwości wyceny instrumentu finansowego w etapie pierwszym, powoduje konieczność przeprowadzenia analizy mającej na celu znalezienie papieru wartościowego o podobnych parametrach, który został wyemitowany przez porównywalnego, pod względem działalności i wielkości emitenta. Podobnie jak w przypadku etapu pierwszego, sprawdzana jest marża kredytowa podobnego instrumentu na dzień sporządzanej wyceny.

str. 50

przepływy pieniężne wycenianego papieru wartościowego dyskontowane są wyznaczoną stopą dyskontową składającą się z określonej wcześniej marży kredytowej oraz stóp wolnych od ryzyka publikowanych przez EIOPA.

Gdy zastosowanie metody wyceny według cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach lub przy zastosowaniu cen rynkowych notowanych na aktywnych rynkach podobnych aktywów i zobowiązań jest niemożliwe Spółka do wyceny aktywów i zobowiązań stosuje alternatywne metody wyceny.

Uzgodnienie bilansu sporządzonego na potrzeby sprawozdania finansowego z bilansem sporządzonym na potrzeby Wypłacalności II prezentuje tabela poniżej:

	Nota	Wartość wg statutowych sprawozdań finansowych	Reklasyfikacja	Przeszacowanie	Wartość bilansowa wg Wypłacalności II
Aktywa					
Aktywowane koszty akwizycji	D.1.1.	744 911	0	-744 911	0
Wartości niematerialne i prawne		2 238	0	-2 238	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	D.1.2.	5 872	0	155 037	160 909
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny		2 422	0	-656	1 766
Lokaty		1 257 266	0	44 879	1 302 145
<i>Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)</i>		7 733	0	-442	7 291
<i>Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe</i>	D.1.3.	666 476	0	46 079	712 555
<i>Instrumenty finansowe</i>	D.1.4.	583 057	0	-758	582 299
Kwoty należne z umów reasekuracji	D.1.5.	0	12 578	-8 258	4 320
Należności	D.1.6.	165 508	-74 730	222	91 000
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych		21 796	0	-8	21 788
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	D.1.7.	62 333	-7 818	-52 594	1 921
Aktywa ogółem		2 262 346	- 69 970	-608 527	1 583 849
Zobowiązania					
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe	D.2.	1 222 955	- 8 654	-966 518	247 783
Zobowiązania warunkowe	D.3.1.	0	0	3 852	3 852
Udział reasekuratora w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych	D.1.5	-12 578	12 578	0	0
Oszacowane regresy	D.2.2.2	- 7 201	7 201	0	0
Pozostałe rezerwy (inne niż techniczno-ubezpieczeniowe)	D.3.2.	0	10 564	0	10 564
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników		159	0	0	159
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	D.1.2.	10 577	0	184 435	195 012
Zobowiązania	D.3.3.	131 164	-68 189	0	62 975
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)		25 264	- 23 470	-1 712	82
Zobowiązania ogółem		1 370 340	-69 970	- 779 943	520 427
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami		892 006	0	171 416	1 063 422

Aktywa i zobowiązania w kolumnie *Wartość wg statutowych sprawozdań finansowych* pochodzą z bilansu Sprawozdania finansowego za rok 2016 i zostały zaprezentowane w powyższym zestawieniu w najbardziej odpowiednich pozycjach - bez dokonania korekt jakie byłyby wymagane aby dostosować wartości ze Sprawozdania finansowego do formatu i zasad prezentacji obowiązujących w Solvency 2. Suma aktywów w kolumnie *Wartość wg statutowych sprawozdań finansowych* w powyższym zestawieniu uzgadnia się z sumą aktywów ujętych w bilansie w Sprawozdaniu finansowym.

D.1. Aktywa

D.1.1. Aktywowane koszty akwizycji

W bilansie ekonomicznym koszty akwizycji podlegają wyzerowaniu. Aktywowane koszty akwizycji w Sprawozdaniu finansowym obejmują poniesione w okresie sprawozdawczym pośrednie i bezpośrednie koszty akwizycji w części przypadającej na następne okresy sprawozdawcze. Aktywowane koszty akwizycji podlegają rozliczeniu w czasie proporcjonalnie do długości trwania umów ubezpieczenia, których dotyczą lub proporcjonalnie do przewidywanego ryzyka z tych umów.

D.1.2. Aktywa i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego

Zasady ustalania odroczonego podatku w sprawozdaniu finansowym i w bilansie sporządzanym na potrzeby Wypłacalności II są analogiczne. Wartość aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w bilansie ekonomicznym w stosunku do wartości wykazanych w sprawozdaniu finansowym różnią się ze względu na różnice w wycenie bilansowej aktywów i zobowiązań, dla których ustalana jest ich wartość podatkowa.

D.1.3. Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe

Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe w bilansie ekonomicznym wyceniany są za pomocą skorygowanej metody praw własności, polegającej na dokonaniu wyceny udziałów kapitałowych posiadanych w jednostkach powiązanych na podstawie posiadanego udziału w nadwyżce aktywów nad zobowiązaniami jednostki powiązanej.

W sprawozdaniu finansowym wartość udziałów wykazuje się w cenie ich nabycia powiększonej lub pomniejszonej o przypadające na rzecz Spółki zwiększenia lub zmniejszenia kapitału własnego jednostki powiązanej, jakie nastąpiły od dnia objęcia kontroli, uzyskania współkontroli lub znaczącego wpływu do dnia bilansowego.

D.1.4. Instrumenty finansowe

W poniższej tabeli zaprezentowano instrumenty finansowe, dla których wartość ze sprawozdania finansowego różni się od wartości wg Wypłacalności II:

	Wartość wg Wypłacalność II	Wartość ze sprawozdania finansowego	Różnica z wyceny
Obligacje korporacyjne	94 852	96 297	-1 445
Listy zastawne	61 348	61 350	-2
Depozyty terminowe	299 938	299 016	922
Pożyczki	6 291	6 525	-234
Certyfikaty depozytowe	10 159	10 158	1
Razem	472 588	473 346	-758

Różnica w prezentowanych wyżej wartościach wynika z wyceny wartości godziwej obligacji korporacyjnych, listów zastawnych, depozytów terminowych, pożyczek oraz certyfikatów depozytowych sklasyfikowanych w Sprawozdaniu finansowym jako pożyczki i należności, które na potrzeby sprawozdania finansowego wyceniono według skorygowanej ceny nabycia, z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości.

Dla tych instrumentów jako wycenę godziwą przyjmuję się wycenę modelową, uwzględniającą bieżącą sytuację rynkową oraz sytuację kredytową emitenta.

Wycena instrumentów, dla których istnieje aktywny rynek

Wycenę instrumentów finansowych, dla których istnieje aktywny rynek ustala się w oparciu o ceny z aktywnego rynku na dany dzień. Wartość dłużnego papieru wartościowego notowanego na rynku regulowanym ustala się na podstawie ceny zamknięcia tj. ostatniej ceny transakcyjnej w okresie sprawozdawczym, w pierwszym kroku dostępnej na GPW Catalyst lub ASO BondSpot i kolejno z sytemu Bloomberg.

Wycena instrumentów, dla których nie istnieje aktywny rynek

Do wyceny instrumentów, dla których nie istnieje aktywny rynek stosowane są metody alternatywne opisane w punkcie D.4.1. niniejszego sprawozdania.

D.1.5. Kwoty należne z umów reasekuracji

Różnice w założeniach i metodologii wyznaczania Kwot należnych z umów reasekuracji (udziałów reasekuratora w rezerwach) w obu standardach wycień są analogiczne do różnic wskazanych w odpowiednich rezerwach brutto. Dodatkową różnicą jest konieczność uwzględnienia w najlepszym oszacowaniu rezerw korekty z tytułu ryzyka niewykonania zobowiązania przez reasekuratora. Korekta ta powoduje obniżenie wartości udziałów reasekuratora w rezerwach.

Udziały reasekuratora w najlepszym oszacowaniu rezerwy składek kalkulowane są według metodologii najlepszego oszacowania brutto z uwzględnieniem zapisów odpowiednich zawartych umów reasekuracji. Rezerwy te obejmują:

- udziały reasekuratora w odszkodowaniach i kosztach ich likwidacji
- udziały reasekuratora w uzyskanych regresach i odzyskach

- udział reasekuratora w przypisie składki
- prowizje reasekuracyjne.

Udział reasekuratora w najlepszym oszacowaniu rezerw szkodowych wyznaczany jest jako historyczny współczynnik udziału reasekuratora w wypłaconych odszkodowaniach dla danej linii biznesowej i najlepszego oszacowania brutto dla tej linii biznesowej.

Udziały reasekuratora w najlepszym oszacowaniu obu rodzaju rezerw są korygowane z tytułu niewykonania zobowiązania przez kontrahenta. Prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania przez reasekuratora wyznacza się opierając się na podstawie ocen kredytowych dokonanych przez zewnętrzne instytucje ratingowe.

D.1.6. Należności

Do wyceny należności w bilansie ekonomicznym stosowana jest metoda alternatywna opisana w punkcie D.4 niniejszego sprawozdania.

Różnica w wartościach należności wykazanych w bilansie ekonomicznym w stosunku do wartości wykazanych w sprawozdaniu finansowym wynika z ujęcia części należności w najlepszym oszacowaniu rezerwy składek. Przeniesieniu do rezerwy składek podlega ta część należności, która jest związana z umowami ubezpieczenia i dla których termin rozliczenia przypada po dacie bilansowej.

D.1.7. Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)

Pozostałe aktywa bilansu ekonomicznego obejmują należności z tytułu udziału reasekuratorów w szkodach ustalone jako udział reasekuratora w wartości szkody wypłaconej. Wycena należności z tytułu udziału w szkodach w sprawozdaniu finansowym jest analogiczna.

Pozostałe aktywa w sprawozdaniu finansowym obejmują poniesione wydatki odroczone zgodnie z zasadą memoriału. Wydatki, dla których postanowienia umowne przewidują zwrot kosztów w przypadku nie wykonania usług lub nie wykonania tych usług w umownym zakresie przeniesiono do należności i wyceniono według zasad wyceny dla należności obowiązujących w bilansie ekonomicznym. Pozostałe odroczone wydatki o charakterze bezzwrotnym podlegają wyzerowaniu w bilansie ekonomicznym.

D.2. Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe

D.2.1. Różnice między zasadami i metodami wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na potrzeby określenia wypłacalności a stosowanymi na potrzeby ich wyceny w sprawozdaniach finansowych

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe wyznaczane na potrzeby sprawozdań finansowych opierają się na zapisach Rozporządzenia Ministra Finansów, które co do zasady zakładają inną metodologię wyznaczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych, niż zastosowane do wyznaczenia rezerw na potrzeby wypłacalności opartych o przyszłe przepływy pieniężne. Różnicą wynikającą z zapisów ww. rozporządzenia jest brak możliwości uwzględnienia w większości rodzajów rezerw zmiany wartości pieniądza w czasie. Tabela poniżej prezentuje porównanie rezerw ustalonych na potrzeby sprawozdania finansowego oraz dla celów wypłacalności wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 roku:

Wartość ze sprawozdania finansowego		Wartość wg Wypłacalność II		
Rezerwa składek i rezerwa na pokrycie ryzyka niewygasłego	1 027 361	190 287	Najlepsze oszacowanie rezerwy składki	
Rezerwy na nie wypłacone odszkodowania i świadczenia	36 961	25 005	Najlepsze oszacowanie rezerw szkodowych	
		662	Najlepsze oszacowanie zobowiązań z ubezpieczeń na życie (ubezpieczenia rentowe)	-
Rezerwy na wyrównanie szkodowości (ryzyka)	154 025			
Rezerwa na premie i rabaty dla ubezpieczonych	4 608			
		31 829	Margines ryzyka	
Razem	1 222 955	247 783	Razem	

Najlepsze oszacowanie rezerwy składek

Rezerwa składek wraz z rezerwą na pokrycie ryzyka niewygasłego dla celów rachunkowych wyznaczane są na pokrycie przewidywanych przyszłych zobowiązań wynikających z zawartych umów ubezpieczenia. Rezerwę składek dla celów rachunkowych wyznacza się jako składkę przypisaną przypadającą na przyszłe miesięczne okresy sprawozdawcze, proporcjonalnie do okresu, na jaki składka została przypisana lub w relacji do stopnia ryzyka przewidywanego w następnych okresach sprawozdawczych. Co więcej, podstawą naliczenia tej rezerwy jest wartość składki przypisanej brutto nie pomniejszonej o poniesione zewnętrzne koszty akwizycji. Metodologia wyznaczania rezerwy składek dla celów rachunkowych nie bierze pod uwagę dokładnej wartości przyszłych kosztów, odszkodowań czy regresów- pozycje te są uwzględniane przy wycenie rezerwy na pokrycie ryzyka niewygasłego, którą tworzy się jako uzupełnienie rezerwy składek na pokrycie przyszłych szkód, świadczeń i kosztów wynikających z zawartych umów ubezpieczenia.

Metodologia wyznaczania najlepszego oszacowania rezerwy składek, opiera się ona na zdyskontowanych przewidywanych przyszłych przepływach pieniężnych wynikających z zawartych umów ubezpieczenia. Nie opiera się więc ona na rozłożeniu składki przypisanej w czasie, lecz na bardziej zaawansowanej metodzie modelowania przyszłych zobowiązań i kosztów wynikających z zawartych umów ubezpieczenia. Konieczne jest więc przyjęcie w niej innych, bardziej szczegółowych założeń, niż przy wyznaczaniu rezerwy na potrzeby sprawozdań finansowych. Na potrzeby wyznaczenia najlepszego oszacowania przyjęto bardziej szczegółowy podział produktów do jednorodnych grup ryzyka niż stosowane przy określaniu rozkładów ryzyka rezerwy składek na cele sprawozdań finansowych. Istotnym czynnikiem różnicującym oba rodzaje rezerw jest przyjęcie w rezerwach dla celów wypłacalności prawdopodobieństwa rezygnacji z ubezpieczenia przez ubezpieczającego i związanym z tym zwrotem składki za niewykorzystany okres ochrony.

Dodatkowo w najlepszym oszacowaniu rezerwy składek zostały ujęte należności i zobowiązania wynikające z zawartych umów ubezpieczenia i posiadanych umów reasekuracyjnych, których termin płatności przypada po dacie bilansowej, a które w sprawozdaniu finansowym prezentowane są w pozycjach:

- Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich
- Należności od pośredników ubezpieczeniowych
- Należności z tytułu reasekuracji
- Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich
- Zobowiązania z tytułu reasekuracji

Gdyby rezerwę składek dla celów rachunkowych skorygować o wielkość naliczonych aktywowanych kosztów akwizycji, to oba rodzaje rezerwy składek różniłyby się głównie o prognozowaną wielkość przyszłego zysku Spółki wynikającego z zawartych umów ubezpieczenia po uwzględnieniu prognozowanego zwrotu składki dla ubezpieczającego w przypadku rezygnacji z ubezpieczenia.

Najlepsze oszacowanie rezerw szkodowych

Przyjęta metodologia wyznaczania rezerw szkodowych jest co do zasady spójna z metodami stosowanymi do wyznaczenia rezerw na cele rachunkowe. Zastosowane różnice to wprowadzenie w najlepszym oszacowaniu uwzględnienia zmiany wartości pieniądza w czasie, które to jest zabronione w rezerwach na cele finansowe oraz wprowadzenie w rezerwie na szkody zgłoszone, lecz niewypłacone korekty z tytułu historycznego wskaźnika odmów szkód. Zmiany te powodują obniżenie wartości rezerw szkodowych.

Najlepsze oszacowanie rezerw w ramach linii *Zobowiązania z tytułu świadczeń rentowych z umów ubezpieczeń majątkowo- osobowych i powiązane ze zobowiązaniami z ubezpieczeń innych niż zdrowotne* ustalane jest jako zdyskontowana wartość przyszłych płatności przy założeniu odpowiedniego dla danego świadczeniobiorcy prawdopodobieństwa dożycia do płatności kolejnych rat renty. Natomiast odpowiadająca rezerwa na skapitalizowaną wartość rent w sprawozdaniach do celów finansowych jest wyznaczana jako zdyskontowana wartość przyszłych płatności przy założeniu okresu wypłat równemu okresowi płatności dla rent terminowych, równemu średniemu trwaniu życia uposażonego dla rent dożywotnich. Przyjęcie deterministycznego okresu płatności dla rent dożywotnich równego wartości oczekiwanej okresu płatności prowadzi do powiększenia rezerwy o dodatkowy margines bezpieczeństwa. Co więcej, w obu standardach stosowane są na potrzeby dyskonta przyszłych zobowiązań różne struktury stóp procentowych.

Margines ryzyka

Przy wyznaczaniu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów rachunkowych nie wyznacza się w sposób jawny dodatkowego narzutu na rezerwy, wynikającego z kosztów utrzymania środków własnych przeznaczonych na pokrycie marginesu wypłacalności. Rezerwy co do zasady mają być tworzone w sposób bezpieczny, pozwalający na pokrycie wszystkich przyszłych kosztów i zobowiązań zakładu ubezpieczeń.

D.2.2. Zasady i metody wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na potrzeby Wypłacalności II

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe odpowiadają kwocie jaką aktualnie, według stanu na 31.12.2016 roku, Spółka musiałaby zapłacić, gdyby miała natychmiast przenieść swoje zobowiązania z tytułu ubezpieczeń do innego zakładu ubezpieczeń.

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych jest równa sumie najlepszego oszacowania rezerw i marginesu ryzyka. Najlepsze oszacowanie zostało wyznaczone brutto, bez odliczania kwot należnych z tytułu reasekuracji w walucie zobowiązania Spółki, tj. w złotych polskich, Euro bądź USD.

Wartość rezerw techniczno- ubezpieczeniowych brutto w podziale na walutę zobowiązania na 31.12.2016 w przeliczeniu na PLN:

Waluta zobowiązania	Wartość rezerw
Złoty polski	246 762
Euro	1 015
Dolar amerykański	6

Ze względu na nieistotny udział rezerw techniczno- ubezpieczeniowych w walutach innych niż PLN w sprawozdaniu w dalszych punktach nie będzie prezentowane rozbieżności na waluty zobowiązania.

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto na 31.12.2016 przedstawia tabela poniżej:

Linia biznesowa	Najlepsze oszacowanie brutto		Margines ryzyka
	rezerwa składki	rezerwa szkodowa	
Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	1 301	4 940	136
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	27 162	2 138	4 594
Ubezpieczenia pracownicze	0	0	0
Ubezpieczenia OC z tyt. użytkowania pojazdów mechanicznych	0	334	4
Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	0	0	0
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	109	0	7
Ubezpieczenia od ognia i pozostałych szkód rzeczowych	8 773	4 259	3 104
Ubezpieczenia OC ogólnej	571	44	815
Ubezpieczenia kredytu i gwarancji ubezpieczeniowej	50 832	3 786	4 175
Ubezpieczenia ochrony prawnej	2 071	8	462
Ubezpieczenia świadczenia pomocy	289	859	163
Ubezpieczenia różnych ryzyk finansowych	99 179	8 637	18 369
Razem	190 287	25 005	31 829

Biorąc pod uwagę łączną wartość rezerw techniczno- ubezpieczeniowych wyznaczonych dla celów wypłacalności w Spółce wyróżnia się trzy istotne linie biznesowe:

- ubezpieczenie na wypadek utraty dochodów,
- ubezpieczenie kredytu i gwarancji oraz
- ubezpieczenie różnych ryzyk finansowych.

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na udziale reasekuratora na 31.12.2016 przedstawia tabela poniżej:

Linia biznesowa	Najlepsze oszacowanie na udziale reasekuratora	
	rezerwa składki	rezerwa szkodowa
Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	-950	909
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	-20	61
Ubezpieczenia pracownicze	0	0
Ubezpieczenia OC z tyt. użytkowania pojazdów mechanicznych	0	0
Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	0	0
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	-1	0
Ubezpieczenia od ognia i pozostałych szkód rzeczowych	-867	16
Ubezpieczenia OC ogólnej	-29	5
Ubezpieczenia kredytu i gwarancji ubezpieczeniowej	2 519	140
Ubezpieczenia ochrony prawnej	-4	0

Ubezpieczenia świadczenia pomocy	-2 353	616
Ubezpieczenia różnych ryzyk finansowych	3 243	532
Razem	1 538	2 279

Wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla świadczeń rentowych na 31.12.2016 przedstawia tabela poniżej:

Linia biznesu - zobowiązania ubezpieczeń na życie	Najlepsze oszacowanie		Margines ryzyka
	Brutto	Kwoty należne z umów reasekuracji	
Ubezpieczenia rentowe związane z umowami ubezpieczeń innych niż na życie i dot. zobowiązań ubezpieczeniowych innych niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	662	503	0

D.2.2.1. Segmentacja portfela do linii biznesowych

Na potrzeby wyznaczenia rezerw techniczno-ubezpieczeniowych Spółka dokonała segmentacji swoich zobowiązań ubezpieczeniowych do linii biznesowych:

Ustawowa grupa ubezpieczeń działu II	Linia biznesowa
3-4	Inne ubezpieczenie pojazdów
7	Ubezpieczenie morskie, lotnicze i transportowe
8-9	Ubezpieczenie od ognia i pozostałych szkód rzeczowych
10	Zobowiązania z tytułu świadczeń rentowych z umów ubezpieczeń majątkowo- osobowych i powiązane ze zobowiązaniami z ubezpieczeń innych niż zdrowotne
13	Ubezpieczenie OC ogólnej
14-15	Ubezpieczenie kredytu i gwarancji
16	Ubezpieczenie różnych ryzyk finansowych
17	Ubezpieczenie ochrony prawnej
18	Ubezpieczenie świadczenia pomocy
1	Ubezpieczenie na wypadek utraty dochodów

Ubezpieczenia z grupy 2 działu II zostały przyporządkowane albo do linii Ubezpieczeń na wypadek utraty dochodów albo do Ubezpieczeń pokrycia kosztów świadczeń medycznych, w zależności od rodzaju świadczonej ochrony ubezpieczeniowej przez Spółkę.

Dodatkowo na potrzeby określenia założeń i metodologii wyznaczania najlepszego oszacowania Spółka podzieliła portfel ubezpieczeń na jednorodne grupy ryzyka ze względu na rodzaj ubezpieczonego ryzyka, zachowanie się klientów, ponoszone koszty związane z obsługą ubezpieczeń.

D.2.2.2. Opis stosowanych zasad i metod do wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na potrzeby Wypłacalności II

Najlepsze oszacowanie- metodologia

Najlepsze oszacowanie wyznacza się w podziale na:

- najlepsze oszacowanie rezerwy składek (dotyczące przyszłych zdarzeń ubezpieczeniowych)
- najlepsze oszacowanie rezerw szkodowych.

Najlepsze oszacowanie – rezerwa składek brutto

Najlepsze oszacowanie rezerwy składek odpowiada ważonej prawdopodobieństwem średniej z przyszłych przepływów pieniężnych, przy uwzględnieniu zmiany wartości pieniądza w czasie (dyskonto). Najlepsze oszacowanie rezerwy składek wyznaczane jest z dokładnością do każdej polisy ubezpieczeniowej. Prognozowane przepływy pieniężne uwzględniają:

- przyszłe składki należne po dacie bilansowej,
- nieopłacone składki należne przed datą bilansową, z terminem płatności po dacie bilansowej,
- regresy i odzyski pomniejszone o koszty procesu windykacji,
- odszkodowania/ świadczenia,
- koszty obsługi,
- koszty likwidacji,
- koszty akwizycji,
- koszty windykacji,
- koszty działalności inwestycyjnej,
- zwroty składek dla ubezpieczonych z uwzględnieniem prawdopodobieństwa upadku podmiotu pośredniczącego w sprzedaży,
- niezapłacone koszty akwizycji wynikające ze składki należnej na datę bilansową, z terminem płatności po dacie bilansowej.

Najlepsze oszacowanie rezerwy składek uwzględnia przyszłe, oczekiwane zachowania osoby ubezpieczonej dotyczące rezygnacji z polisy w trakcie trwania okresu ubezpieczenia.

Najlepsze oszacowanie rezerw szkodowych brutto

Najlepsze oszacowanie rezerw szkodowych Spółka wyznacza w podziale na:

- najlepsze oszacowanie dotyczące szkód zaistniałych i zgłoszonych, ale niewypłaconych (IBNR),
- najlepsze oszacowanie dotyczące szkód zaistniałych, ale niezgłoszonych.

Zdyskontowane przyszłe przepływy pieniężne odnoszące się do szkód zgłoszonych, ale niewypłaconych, oparte są na indywidualnej informacji o wielkości zgłoszonego roszczenia skorygowanej prawdopodobieństwem jego wypłaty, historycznym czasie likwidacji szkody i kosztochłonności procesu likwidacji dla danej linii biznesowej. Dodatkowo dla roszczeń z linii biznesowej Ubezpieczeń kredytu i gwarancji w przyszłych przepływach uwzględnia się prognozowane regresy i odzyski.

Najlepsze oszacowanie rezerw na szkody zaistniałe, ale niezgłoszone wyznacza się dla każdej linii biznesowej z taką samą dokładnością jak rezerwy dla celów statutowych zmodyfikowaną metodą Gunnara- Benktandera z uwzględnieniem zmiany wartości pieniądza w czasie.

Dodatkowo w rezerwie tej uwzględnia się przyszłe koszty związane z obsługą procesu likwidacji i ewentualne prognozowane regresy i odzyski.

Najlepsze oszacowanie rezerw w ramach linii *Zobowiązania z tytułu świadczeń rentowych z umów ubezpieczeń majątkowo-osobowych i powiązane ze zobowiązaniami z ubezpieczeń innych niż zdrowotne* ustalane jest jako zdyskontowana wartość przyszłych płatności przy założeniu odpowiedniego dla danego świadczeniobiorcy prawdopodobieństwa dożycia do płatności kolejnych rat renty.

Założenia stosowane do wyznaczenia najlepszego oszacowania

Przyszłe przepływy finansowe uwzględniają wyznaczone na bazie danych historycznych Spółki opóźnienie między datą zajścia szkody a datą wypłaty świadczenia do ubezpieczonego.

Dla wszystkich linii biznesowych przyszłe przepływy pieniężne opierają się na miesięcznym prawdopodobieństwie zajścia zdarzenia ubezpieczeniowego, prawdopodobieństwie rezygnacji ubezpieczonego z polisy oraz sumy ubezpieczenia bądź dla wybranych produktów średniej wielkości wypłaconego świadczenia. Dodatkowo dla ubezpieczeń od utraty źródła dochodu zaklasyfikowanego do linii ubezpieczeń różnych ryzyk finansowych prognozowany przepływ pieniężny uwzględnia średnią i maksymalną ilość świadczeń wypłacanych ubezpieczonemu w przypadku zajścia zdarzenia.

Założenia przyjęte do wyznaczenia najlepszego oszacowania opierają się, za wyjątkiem założeń o stopach inflacji i struktury terminowej stopy wolnej od ryzyka, na danych wewnętrznych.

Stopę inflacji dotyczącą wynagrodzeń i stopę inflacji dotyczącą pozostałych kosztów wyznaczono na podstawie informacji z Raportu o inflacji Narodowego Banku Polskiego. Przyjęto strukturę terminową stopy wolnej od ryzyka opublikowaną przez EIOPA według stanu na 31.12.2016r.

Założenia kosztowe opierają się na systemie alokacji kosztów stosowanym w Spółce i są wyliczane w rozbiciu na linie biznesowe określone w stosowanym w Spółce systemie alokacji kosztów, zaś dla każdej z tej linii dodatkowo w podziale na koszty dotyczące wynagrodzeń oraz pozostałe koszty. Jednorodnie grupy ryzyka opisane w rozdziale D.2.2.1. klasyfikowane są do odpowiednich linii biznesowych systemu alokacji kosztów.

Na podstawie danych historycznych Spółki przyjęto założenia miesięcznego prawdopodobieństwa wystąpienia i wypłaty szkody dla każdej jednorodnej grupy ryzyka w ramach danej linii biznesowej.

Dla ubezpieczeń z linii biznesowej Ubezpieczenie na wypadek utraty dochodów pokrywających ryzyko zgonu w wyniku nieszczęśliwego wypadku wykorzystano tablice śmiertelności w wyniku nieszczęśliwego wypadku wyznaczone na podstawie danych opublikowanych przez Główny Urząd Statystyczny za rok 2010.

Dla Ubezpieczeń kredytu i gwarancji na podstawie danych historycznych i opracowanego na potrzeby rezerw wyznaczanych do celów rachunkowych modelu oszacowań regresowych przyjęto dodatkowo założenia przyszłego procesu windykacji - jego przebiegu i kosztowności.

Na podstawie danych historycznych Spółki, dla produktów z historycznie istotnym wskaźnikiem rezygnacji osób ubezpieczonych z ubezpieczenia, wyznaczono krzywe opisujące prawdopodobieństwo rezygnacji osoby ubezpieczonej z dalszej ochrony ubezpieczeniowej w każdym miesiącu trwania polisy. W przyszłych przepływach pieniężnych dotyczących rezygnacji z ubezpieczenia uwzględniono, zgodnie z zapisami umów ubezpieczeniowych, częściowy zwrot wypłaconych kosztów akwizycji oraz prawdopodobieństwo upadku dystrybutora polisy.

W przypadku nowych produktów ubezpieczeniowych, dla których dane historyczne są niewystarczające, przyjęto założenia zastosowane przy taryfikacji produktu ubezpieczeniowego.

Przy wyznaczaniu najlepszego oszacowania nie założono przyszłych działań zarządu.

Uproszczenia

W procesie wyznaczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych Spółka zdecydowała się na zastosowanie uproszczeń, które w ocenie Spółki mają nieistotny wpływ na ostateczną wartość rezerw.

Spółka zastosowała następujące uproszczenia w procesie wyznaczania:

najlepszego oszacowania rezerwy składek:

- założenie wpływu środków od/do reasekuratora z tytułu wypłaconych odszkodowań/naliczonych składek w dacie zajścia szkody/wymagalności składki brutto do ubezpieczającego;
- brak uwzględnienia przyszłych działań zarządu;

najlepszego oszacowania rezerwy szkodowej:

- uproszczone podejście czynnikowe do modelowania przyszłych regresów i odzysków;
- podejście czynnikowe do wyznaczenia udziału reasekuratora w rezerwach szkodowych.

Margines ryzyka

Margines ryzyka wyznacza się jako uzupełnienie najlepszego oszacowania w celu zapewnienia, że wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych odpowiada kwocie, jaką Spółka zażądałaby za przejęcie swoich zobowiązań ubezpieczeniowych i wywiązanie się z nich. Margines ryzyka wyznacza się jako koszt kapitału dopuszczonych środków własnych odpowiadających kapitałowemu wymogowi wypłacalności, koniecznemu do pokrycia zobowiązań ubezpieczeniowych w całym okresie trwania portfela polis. Spółka przyjęła koszt kapitału równy 6%.

Margines ryzyka opiera się na wyliczeniach kapitałowego wymogu wypłacalności wyznaczonego formułą standardową. Spółka prognozuje wartość każdego z modułu ryzyk wchodzących w skład formuły standardowej. Metodologia wyznaczania poszczególnych projekcji podmodułów ryzyka na potrzeby wyliczenia marginesu ryzyka uzależniona jest od stopnia istotności danego podryzyka w całej wartości ryzyk, które zgodnie z wymogami powinny zostać ujęte w wyliczeniu. Dla ryzyk istotnych Spółka margines ryzyka wyznacza wykonując pełne obliczenie przyszłych wymogów wypłacalności bez stosowania uproszczeń. Najistotniejszymi ryzykami Spółki, za wyjątkiem ryzyka rynkowego, są ryzyko składki i rezerw, ryzyko katastroficzne związane z ubezpieczeniem kredytów i gwarancji dotyczące ryzyka recesji oraz ryzyko katastroficzne związane z ubezpieczeniami różnych ryzyk finansowych.

Dla uwzględnionych w marginesie ryzyka pozostałych ryzyk zastosowano uproszczenia projekcji opierające się na założeniu proporcjonalności tych ryzyk do założonej miary ryzyka. Margines ryzyka jest alokowany na poszczególne linie biznesowe przez wyznaczenie kapitałowego wymogu wypłacalności (ang. SCR) przy założeniu, że zakład nie ma innych linii biznesowych. Następnie na bazie udziału SCR danej linii biznesowej w sumie SCR wyznaczonych dla wszystkich linii biznesowych określany jest współczynnik udziału danej linii biznesowej w marginesie ryzyka. Całościowy margines ryzyka alokowany jest na poszczególne linie biznesu zgodnie z tak otrzymanymi współczynnikami.

Ze względu na nieistotność SCR wynikającego z linii biznesowej Zobowiązania z tytułu świadczeń rentowych z umów ubezpieczeń majątkowo-osobowych, powiązane ze zobowiązaniami z ubezpieczeń innych niż zdrowotne, a także brak uwzględnienia go w wyliczeniu marginesu ryzyka, Spółka nie zalokowała marginesu ryzyka na tą linię.

Jest to pierwszy okres sprawozdawczy w ramach Wypłacalności II, w związku z czym nie zostało zaprezentowane porównanie do rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wyznaczonych w poprzednim okresie sprawozdawczym. Analiza taka będzie przeprowadzona w przyszłości.

Opis poziomu niepewności związanej z wartością rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Metodologia wyznaczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych przyjęta przez Spółkę wiąże się z ryzykiem niepewności szacunków ich wartości. Niepewność ta wynika w głównej mierze z ryzyka, że przyjęte założenia okażą się w przyszłości odbiegać od faktycznych

parametrów. W ocenie Spółki następujące przyjęte założenia mają wpływ na niepewność szacunków:

- przyjęta alokacja kosztów do poszczególnych linii biznesowych
- przyjęte na bazie danych historycznych prawdopodobieństwo zaistnienia szkody
- przyjęte na bazie danych historycznych współczynników rozwoju szkód
- przyjęty wskaźnik odmowy wypłaty szkody
- niepewność założonego modelu oszacowań regresowych
- przyjęte rozkłady i wskaźniki rezygnacji osób ubezpieczonych z ubezpieczenia.

Dodatkowo przyjęte modele i uproszczenia mają wpływ na niepewność prawidłowego szacunku rezerw.

D.3 Inne zobowiązania

D.3.1. Zobowiązania warunkowe

Spółka ujmuje w bilansie ekonomicznym zobowiązania warunkowe, które są uznawane za istotne, jako pozycje zobowiązań. Zobowiązania warunkowe uznawane są za istotne, jeżeli informacja o bieżącej lub potencjalnej wysokości lub obecnym lub potencjalnym charakterze tych zobowiązań może wpłynąć na proces decyzyjny lub ocenę użytkownika, do którego taka informacja jest skierowana, w tym organów nadzoru.

Zobowiązania warunkowe wycenia się na podstawie oczekiwanej wartości bieżącej przyszłych przepływów pieniężnych wymaganych do uregulowania zobowiązania warunkowego w czasie trwania tego zobowiązania warunkowego, stosując podstawową strukturę terminową stóp procentowych wolnych od ryzyka.

Zobowiązania warunkowe w sprawozdaniu finansowym stanowią pozycję pozabilansową prezentowaną oddzielnie w informacjach dodatkowych do sprawozdania finansowego.

D.3.2. Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)

Do wyceny pozostałych rezerw w bilansie ekonomicznym stosowana jest metoda alternatywna opisana w punkcie D.4 niniejszego sprawozdania.

Różnica w wartości „Pozostałych rezerw (innych niż rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe)” w sprawozdaniu finansowym i sprawozdaniu sporządzonym na potrzeby Wyplacalności II wynika z ujęcia części rezerw w najlepszym oszacowaniu rezerwy składek. Przeniesieniu do rezerw technicznych podlega ta część rezerw na koszty, która jest związana z umowami ubezpieczenia i dla których termin rozliczenia przypada po dacie bilansowej.

D.3.3. Zobowiązania

Do wyceny pozostałych zobowiązań w bilansie ekonomicznym stosowana jest metoda alternatywna opisana w punkcie D.4 niniejszego sprawozdania.

Różnica w wartościach zobowiązań wykazanych w bilansie ekonomicznym w stosunku do wartości wykazanych w sprawozdaniu finansowym wynika z ujęcia części zobowiązań w najlepszym oszacowaniu rezerwy składek. Przeniesieniu do rezerw technicznych podlega ta część zobowiązań, która jest związana z umowami ubezpieczenia i dla których termin rozliczenia przypada po dacie bilansowej.

D.4. Alternatywne metody wyceny

D.4.1. Instrumenty finansowe

W odniesieniu do aktywów finansowych, dla których nie występuje aktywny rynek zastosowano alternatywne metody wyceny opisane poniżej.

Obligacje korporacyjne oraz listy zastawne

Alternatywna wycena papierów wartościowych dokonywana jest poprzez zdyskontowanie przyszłych przepływów pieniężnych z wykorzystaniem rynkowej stopy procentowej. W odniesieniu do wybranych papierów wartościowych, w przypadku których różnica w wycenie pomiędzy zastosowaniem rynkowej stopy procentowej a wyceną z zastosowaniem wewnętrznej stopy zwrotu (XIRR) była nieistotna zastosowano uproszczenie polegające na dyskontowaniu przyszłych przepływów z wykorzystaniem wewnętrznej stopy zwrotu.

Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania

Jednostki uczestnictwa i certyfikaty inwestycyjne wycenia się według wartości ustalonej przez fundusz inwestycyjny na podstawie wartości aktywów netto tego funduszu, przypadających na jednostkę lub certyfikat. Wyceny jednostkowe są obliczane i publikowane przez poszczególne Towarzystwa Funduszy Inwestycyjnych. Źródłem informacji o cenach są strony internetowe TFI i wiadomości otrzymywane od TFI, Analizy Online S.A. oraz terminal Bloomberg.

Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych

Z uwagi na brak aktywnego rynku dla depozytów terminowych w celu ustalenia ich wartości godziwej zastosowano model zdyskontowanych przepływów pieniężnych z wykorzystaniem bieżącej rynkowej stopy procentowej. W tym celu wyznaczone są przyszłe przepływy kapitałowe i odsetkowe dla każdego zawartego kontraktu. Następnie przepływy te są dyskontowane średnią rynkową stopą procentową, jaka możliwa jest do uzyskania na rynku w dniu wyceny dla depozytów o analogicznym horyzoncie czasowym w bankach posiadających podobną wiarygodność kredytową.

Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie

W celu wyliczenia wartości godziwej pożyczek kwalifikowanych jako pożyczki udzielone i należności własne wyznaczone są przyszłe przepływy kapitałowe i odsetkowe. Przepływy te są dyskontowane stopą procentową zbudowaną jako suma stopy wolnej od ryzyka na dzień wyceny (krzywa stóp wolnych od ryzyka publikowana przez EIOPA) oraz marży ustalonej w umowie pożyczki. W przypadku, gdy istnieją przesłanki do zmiany marży kredytowej wynikającej ze zmiany wiarygodności kredytowej podmiotu, któremu została udzielona pożyczka, Spółka może dokonać stosownej korekty.

D.4.2. Pozostałe aktywa i zobowiązania

W odniesieniu do pozostałych aktywów i zobowiązań, dla których nie występuje aktywny rynek zastosowano alternatywne metody wyceny opisane poniżej:

Należności

Z uwagi na brak aktywnego rynku dla należności w celu ustalenia ich wartości godziwej zastosowano model zdyskontowanych przepływów pieniężnych z wykorzystaniem bieżącej rynkowej stopy procentowej. Do wyceny należności krótkoterminowych stosowane jest uproszczenie polegające na pominięciu efektu dyskonta. Ze względu na krótkoterminowy charakter większości należności nie ma istotnych różnic w wycenie przy zastosowaniu powyższej metody w stosunku do wyceny w sprawozdaniu finansowym.

Zobowiązania

Z uwagi na brak aktywnego rynku dla zobowiązań w celu ustalenia ich wartości godziwej zastosowano model zdyskontowanych przepływów pieniężnych z wykorzystaniem bieżącej rynkowej stopy procentowej. Do wyceny zobowiązań krótkoterminowych stosowane jest uproszczeniu polegające na pominięciu efektu dyskonta. Ze względu na krótkoterminowy charakter większości zobowiązań nie ma istotnych różnic w wycenie przy zastosowaniu powyższej metody w stosunku do wyceny w sprawozdaniu finansowym.

Pozostałe rezerwy

Pozostałe rezerwy są tworzone wówczas, gdy na Spółce ciąży istniejący obowiązek (prawny lub zwyczajowy), wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy jest pewne lub wysoce prawdopodobne, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne oraz gdy można dokonać wiarygodnego oszacowania kwoty tego zobowiązania.

D.5. Inne informacje

Wszystkie istotne informacje zawarto w punktach D.1.-D.4.

E. ZARZĄDZANIE KAPITAŁEM

E.1. Środki własne

E.1.1. Zarządzanie środkami własnymi

Celem Spółki jest gospodarka kapitałowa gwarantująca wypłacalność Spółki.

W ramach gospodarki kapitałowej Spółka koncentruje się na dążeniu do zachowania stałej wypłacalności i ciągłej zdolności wywiązywania się ze wszystkich zobowiązań poprzez utrzymywanie takiego poziomu środków własnych, który umożliwi Spółce przyjęcie na siebie nieoczekiwanej dużej szkody w określonym horyzoncie czasu i zapewni terminową wypłatę odszkodowań i świadczeń dla osób uprawnionych.

Adekwatność kapitałowa zapewniana jest poprzez posiadanie kapitałów adekwatnych do ponoszonego przez Spółkę ryzyka w szczególności poprzez realizację wymogów w zakresie pokrycia minimalnego wymogu kapitałowego oraz kapitałowego wymogu wypłacalności środkami własnymi wyliczonymi zgodnie z zasadami określonymi w dyrektywie Wypłacalność II oraz regulacjach powiązanych (wytyczne EIOPA, standardy techniczne, wytyczne lokalnego nadzorca).

Obowiązkiem Spółki jest posiadanie środków własnych w wysokości nie niższej niż minimalny i kapitałowy wymóg wypłacalności.

Zarząd Spółki może wyznaczyć bardziej ostrożny (wyższy) minimalny wewnętrzny poziom wskaźnika wypłacalności, niż wymagane przepisami prawa. Wewnętrzny poziom współczynnika wypłacalności określony jest w strategicznych celach i wynosi 120%. Poziom alarmowy wskaźnika określony jest w wysokości 150%.

W Spółce wyznaczone są osoby i jednostki organizacyjne odpowiedzialne w zakresie wyliczania, raportowania i monitorowania współczynników zapewniających adekwatność kapitałową, w tym zasady raportowania w przypadku ewentualnego spadku współczynnika poniżej ustalonych minimalnych poziomów.

Symulacje współczynnika wypłacalności obejmują horyzont adekwatny do okresów planowania. Wyliczając wymóg kapitałowy dla przyszłych okresów, Spółka określa przyszłe wymogi kapitałowe w oparciu o plany sprzedażowe poszczególnych produktów oraz symulację bilansu ekonomicznego. Spółka bada, co najmniej raz w roku, adekwatność kapitałową zgodnie z Wypłacalność II (współczynnik wypłacalności) na etapie tworzenia planu finansowego w perspektywie 5 kolejnych lat.

Podjmując rekomendacje w sprawie podziału zysku za dany rok Spółka bierze pod uwagę konieczność zapewnienia adekwatności kapitałowej i wypłacalności Spółki w perspektywie ujętej w planie finansowym.

Przy podejmowaniu decyzji o wdrażaniu produktów ubezpieczeniowych Spółka uwzględnia wymóg kapitałowy generowany przez dany produkt, zgodnie z wymogami Wypłacalność II (wyliczany jest wymóg kapitałowy według Wypłacalność II generowany przez każdy wdrażany produkt).

Spółka identyfikuje główne czynniki zagrażające zapewnieniu pełnej wypłacalności i podejmuje działania w celu ich ograniczenia poprzez ciągłe modyfikowanie i aktualizowanie procesów i procedur związanych z zarządzaniem ryzykiem adekwatnie do potrzeb, zmian w organizacji i otoczeniu zewnętrznym dostosowując się przy tym do wymagań właścicieli, dostosowując się przy tym do wymagań właścicieli.

E.1.2. Struktura środków własnych

Środki własne Spółki są klasyfikowane w trzech kategoriach, w zależności od ich zdolności do absorbowania strat. Podstawowym podziałem środków własnych jest rozróżnienie na podstawowe środki własne i uzupełniające środki własne. Podstawowe środki własne składają się z nadwyżki aktywów nad zobowiązaniami bilansu ekonomicznego po pomniejszeniu o dywidendę i podatek od niektórych instytucji finansowych przewidywane do zapłaty w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Wykaz podstawowych środków własnych Spółki na dzień 31.12.2016 r. przedstawia tabela poniżej:

Pozycja środków własnych	Razem	Kategoria 1	Kategoria 2	Kategoria 3
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	1 063 422	1 063 422	0	0
Przewidywane dywidendy	- 41 202	-41 202	0	0
Podatek od niektórych instytucji finansowych	- 9029	-9 029	0	0
Podstawowe środki własne, razem	1 013 191	1 013 191	0	0
Uzupełniające środki własne, razem	0	0	0	0
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR)	1 013 191	1 013 191	0	0
Podstawowe środki własne dopuszczone na pokrycie minimalnego wymogu kapitałowego (MCR)	1 013 191	1 013 191	0	0

Pełna informacja odnośnie kalkulacji środków własnych w formacie wymaganym przepisami prawa znajduje się w załączniku S.23.01.01 „Środki własne”.

Rezerwa uzgodnieniowa obejmuje wysokość nadwyżki aktywów nad zobowiązaniami, po skorygowaniu jej o: kapitał zakładowy (wraz z akcjami własnymi), nadwyżkę ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej oraz przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia.

Sposób kalkulacji rezerwy uzgodnieniowej na dzień 31.12.2016 r. zaprezentowano w tabeli poniżej:

Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	1 063 422
Akcje własne (wykazane jako aktywa w bilansie)	0
Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia	-50 230
Pozostałe pozycje podstawowych środków własnych	-264 117
Rezerwa uzgodnieniowa	749 075

Pozycja „Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia” obejmuje zadeklarowaną dywidendę z podziału zysku za 2016 rok oraz podatek od niektórych instytucji finansowych przewidywany do zapłaty w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

Objaśnienie różnic pomiędzy kapitałem własnym ze Sprawozdania finansowego a nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami w bilansie ekonomicznym przedstawia tabela poniżej.

Wyjaśnienia różnic z przeszacowania poszczególnych pozycji bilansowych zamieszczone są w sekcji D niniejszego sprawozdania.

Kapitał własny ze Sprawozdania finansowego	892 006
Przeszacowanie aktywów do wartości godziwej	-763 564
Przeszacowanie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych	966 518
Przeszacowanie zobowiązań do wartości godziwej	-2 140
Podatek odroczony wyliczony od różnic z przeszacowania aktywów i pasywów	-29 398
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami w bilansie ekonomicznym	1 063 422

E.2 Kapitałowy wymóg wypłacalności i minimalny wymóg kapitałowy

E.2.1. Metoda wyznaczania kapitałowego wymogu wypłacalności

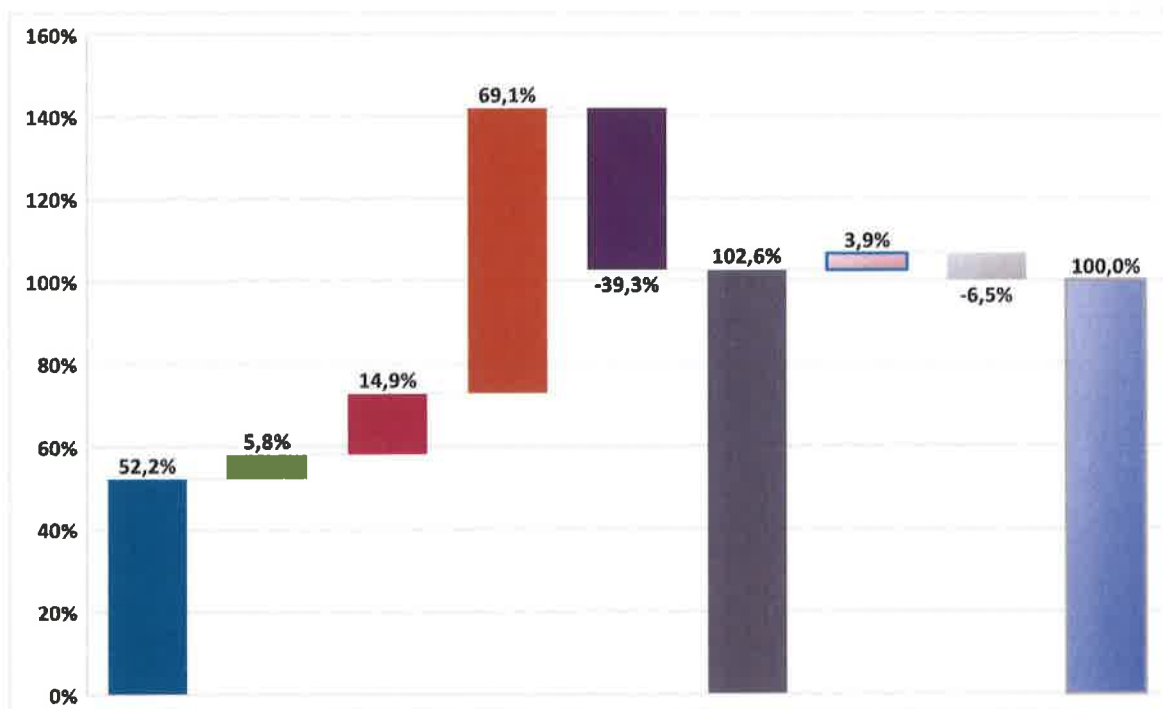
Do wyznaczania kapitałowego wymogu wypłacalności Spółka stosuje formułę standardową. W ocenie Spółki zasady wyznaczania wymogu kapitałowego według formuły standardowej są konserwatywne i zasadniczo dobrze dopasowane do profilu ryzyka Spółki.

E.2.2. Kapitałowy wymóg wypłacalności

Kapitałowy wymóg wypłacalności na dzień 31 grudnia 2016 roku prezentuje tabela poniżej:

	Kapitałowy wymóg wypłacalności
Ryzyko rynkowe	217 372
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	24 181
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie	5
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach zdrowotnych	61 934
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie	287 828
Dywersyfikacja	-163 689
Ryzyko z tytułu wartości niematerialnych i prawnych	0
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności	427 630
Ryzyko operacyjne	16 149
Zdolność rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do pokrywania strat	0
Zdolności odroczonych podatków dochodowych do pokrywania strat	- 27 068
Kapitałowy wymóg wypłacalności	416 711

Udział procentowy poszczególnych ryzyk w kapitałowym wymogu wypłacalności ustalonym na dzień 31 grudnia 2016 roku zaprezentowano poniżej:

- Ryzyko rynkowe
- Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta
- Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach zdrowotnych
- Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach innych niż na życie
- Dywersyfikacja
- Podstawowy SCR
- Ryzyko operacyjne
- Zdolności odroczonego podatku dochodowego do pokrywania strat
- SCR

E.2.3. Pokrycie wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu wypłacalności środkami własnymi

Na dzień 31 grudnia 2016 roku Spółka posiadała wystarczające środki własne na pokrycie wymogu wypłacalności i minimalnego wymogu wypłacalności. Dane liczbowe prezentuje tabela poniżej:

Dostępne i dopuszczone środki własne:	
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypłacalności (SCR)	1 013 191
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie MCR	1 013 191
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR	1 013 191
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie MCR	1 013 191
SCR	416 711
MCR	104 178
Stosunek dopuszczonych środków własnych do SCR	243,1%
Stosunek dopuszczonych środków własnych do MCR	972,6%

E.2.4. Uproszczenia

Przy wyliczaniu kapitałowego wymogu wypłacalności Spółka zastosowała następujące uproszczenia wynikające z zasady proporcjonalności:

- W przypadku wyznaczania wielkości efektu ograniczania ryzyka dla ryzyka aktuarialnego w umowach reasekuracji i sekurytyzacji w ramach podmodułu niewykonania zobowiązania przez kontrahenta, wartość hipotetycznego wymogu kapitałowego dla ryzyka aktuarialnego zakładu ubezpieczeń lub zakładu reasekuracji przy założeniu braku umowy reasekuracji i sekurytyzacji została wyznaczona dokładnie dla części wymogu dotyczącej ryzyka katastroficznego. Natomiast dla pozostałej części wymogu, został wyznaczony łączny dla wszystkich reasekuratorów hipotetyczny wymóg kapitałowy wymieniony powyżej, a następnie przyporządkowany proporcjonalnie do poszczególnych reasekuratorów w proporcji do udziału danego reasekuratora w rezerwach techniczno-ubezpieczeniowych.
- W przypadku ryzyka składki i rezerw, wyliczenia przyszłej składki zarobionej od bieżącego portfela zostały przeprowadzone na podstawie zarejestrowanych składek przypisanych na polisach. Wyliczenia nie uwzględniają możliwości dodatkowego opóźnienia w procesie otrzymania oraz zaksięgowania przez Spółkę inkasa składki.

E.2.5. Parametry specyficzne i narzut kapitałowy

Spółka nie stosuje parametrów specyficznych dla zakładów ubezpieczeń. Ponadto, organ nadzoru nie nałożył narzutu kapitałowego na kapitałowy wymóg wypłacalności Spółki.

E.2.6. Minimalny wymóg kapitałowy - dane wejściowe

Spółka wyznacza Minimalny wymóg kapitałowy (MCR) zgodnie z artykułem 249 Rozporządzenia delegowanego.

Liniowy Minimalny wymóg kapitałowy zgodnie z formułą standardową wyznaczony został na bazie składowych zaprezentowanych w załączniku numer.

Minimalny wymóg kapitałowy na dzień 31 grudnia 2016 wynosi:

Liniowy MCR	59 764
SCR	416 711
Górne ograniczenie MCR	187 520
Dolne ograniczenie MCR	104 178
Minimalny wymóg kapitałowy	104 178

E.2.7. Zmiany wymogów kapitałowych

Pozycja kapitałowa Spółki jest stabilna, utrzymuje się na wysokim poziomie i w okresie trzech pierwszych kwartałów 2016 roku nie odnotowano istotnych zmian kapitałowego wymogu wypłacalności.

W czwartym kwartale 2016 roku odnotowano spadek kapitałowego wymogu wypłacalności oraz minimalnego wymogu kapitałowego, przy jednoczesnym spadku środków własnych.

Największy wpływ na obniżenie wymogu kapitałowego miały następujące czynniki:

- spadek ryzyka ubezpieczeniowego w ubezpieczeniach innych niż na życie, w szczególności jest to związane ze spadkiem w podmodule ryzyka składki i rezerw.
- spadek wymogu związanego z ryzykiem rynkowym, co wynikało ze sprzedaży udziałów Open Life TUŻ S.A.

E.3. Zastosowanie podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności

Spółka nie stosuje podmodułu ryzyka cen akcji opartego na duracji do obliczenia kapitałowego wymogu wypłacalności.

E.4. Różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym

Spółka nie stosuje modelu wewnętrznego, w związku z tym nie występują różnice między formułą standardową a stosowanym modelem wewnętrznym.

E.5. Niezgodność z minimalnym wymogiem kapitałowym i niezgodność z kapitałowym wymogiem wypłacalności

Spółka, w trakcie 2016 roku i na dzień 31 grudnia 2016 roku, nie odnotowała niezgodności z minimalnym wymogiem wypłacalności oraz niezgodności z kapitałowym wymogiem wypłacalności.

Spółka na bieżąco monitoruje poziom minimalnego wymogu kapitałowego i kapitałowego wymogu wypłacalności. W ramach strategicznych celów związanych z zarządzaniem ryzykiem Spółka regularnie bada zgodność i wdraża wytyczne dotyczące zarządzania ryzykiem i adekwatności kapitałowej (wypłacalności) dostosowując je do skali prowadzonej działalności.

E.6. Wszelkie inne informacje

Wszystkie istotne informacje zostały uwzględnione w punktach E.1-E.5.

Marat Nevretdinov
Wiceprezes Zarządu

Ewa Lipińska
Wiceprezes Zarządu

Grzegorz Bors
Wiceprezes Zarządu

Załączniki

Kod formularza	Nazwa formularza
S.02.01.02	Bilans
S.05.01.02	Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych
S.05.02.01	Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg kraju
S.12.01.02	Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie
S.17.01.02	Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie
S.19.01.21	Odszkodowania i świadczenia z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie
S.23.01.01	Środki własne
S.25.01.21	Kapitałowy wymóg wypłacalności – dla podmiotów stosujących formułę standardową
S.28.01.01	Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

Załączniki

S.02.01.02 Bilans

Wartość bilansowa wg Wyplacalność II
C0010

Aktywa

Wartości niematerialne i prawne	R0030	0
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0040	160 909
Nadwyżka na funduszu świadczeń emerytalnych	R0050	0
Nieruchomości, maszyny i wyposażenie (Rzeczowe aktywa trwałe) wykorzystywane na użytek własny	R0060	1 766
Lokaty (inne niż aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i dla ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0070	1 295 854
Nieruchomości (inne niż do użytku własnego)	R0080	7 291
Udziały w jednostkach powiązanych, w tym udziały kapitałowe	R0090	712 555
Akcje i udziały	R0100	0
Akcje i udziały – notowane	R0110	0
Akcje i udziały – nienotowane	R0120	0
Dłużne papiery wartościowe	R0130	215 359
Obligacje państwowe	R0140	49 001
Obligacje korporacyjne	R0150	166 358
Strukturyzowane papiery wartościowe	R0160	0
Zabezpieczone papiery wartościowe	R0170	0
Jednostki uczestnictwa oraz certyfikaty inwestycyjne w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	R0180	60 710
Instrumenty pochodne	R0190	0
Depozyty inne niż ekwiwalenty środków pieniężnych	R0200	299 939
Pozostałe lokaty	R0210	0
Aktywa dla ubezpieczeń na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń na życie związanych z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0220	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0230	6 291
Pożyczki pod zastaw polisy	R0240	0
Pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie dla osób fizycznych	R0250	0
Pozostałe pożyczki i pożyczki zabezpieczone hipotecznie	R0260	6 291
Kwoty należne z umów reasekuracji dla zobowiązań wynikających z:	R0270	4 320
Ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0280	3 817
Ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0290	3 817
Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0300	0
Ubezpieczenia na życie i ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie, z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0310	503
Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie	R0320	0
Ubezpieczenia na życie z wyłączeniem ubezpieczeń zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0330	503
Ubezpieczenia na życie, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe, i ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0340	0
Depozyty u cedentów	R0350	0
Należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych	R0360	56 019
Należności z tytułu reasekuracji biemej	R0370	0
Pozostałe należności (handlowe, inne niż z działalności ubezpieczeniowej)	R0380	34 981
Akcje własne (posiadane bezpośrednio)	R0390	0
Kwoty należne, dotyczące pozycji środków własnych lub kapitału założycielskiego, do których opłacenia wezwano, ale które nie zostały jeszcze opłacone.	R0400	0
Środki pieniężne i ekwiwalenty środków pieniężnych	R0410	21 788
Pozostałe aktywa (niewykazane w innych pozycjach)	R0420	1 921
Aktywa ogółem	R0500	1 583 849

Zobowiązania

Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia Inne niż ubezpieczenia na życie	R0510	247 121
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia inne niż ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych)	R0520	206 849
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0530	0
Najlepsze oszacowanie	R0540	179 751
Margines ryzyka	R0550	27 099
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie)	R0560	40 272
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0570	0
Najlepsze oszacowanie	R0580	35 542
Margines ryzyka	R0590	4 730
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0600	662
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia zdrowotne (o charakterze ubezpieczeń na życie)	R0610	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0620	0
Najlepsze oszacowanie	R0630	0
Margines ryzyka	R0640	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia na życie (z wyłączeniem zdrowotnych oraz ubezpieczeń, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	R0650	662
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0660	0
Najlepsze oszacowanie	R0670	662
Margines ryzyka	R0680	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe – ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0690	0
Rezerwy techniczno-ubezpieceniowe obliczane łącznie	R0700	0
Najlepsze oszacowanie	R0710	0
Margines ryzyka	R0720	0
Pozostałe rezerwy techniczno-ubezpieceniowe	R0730	0
Zobowiązania warunkowe	R0740	3 852
Pozostałe rezerwy (inne niż rezerwy techniczno-ubezpieceniowe)	R0750	10 564
Zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalnych dla pracowników	R0760	159
Zobowiązania z tytułu depozytów zakładów reasekuracji	R0770	0
Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0780	195 012
Instrumenty pochodne	R0790	0
Zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0800	0
Zobowiązania finansowe inne niż zobowiązania wobec instytucji kredytowych	R0810	0
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i wobec pośredników ubezpieczeniowych	R0820	45 919
Zobowiązania z tytułu reasekuracji biernej	R0830	633
Pozostałe zobowiązania (handlowe, inne niż z tytułu działalności ubezpieczeniowej)	R0840	16 423
Zobowiązania podporządkowane	R0850	0
Zobowiązania podporządkowane nieuwzględnione w podstawowych środkach własnych	R0860	0
Zobowiązania podporządkowane uwzględnione w podstawowych środkach własnych	R0870	0
Pozostałe zobowiązania (niewykazane w innych pozycjach)	R0880	82
Zobowiązania ogółem	R0900	520 427
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R1000	1 063 422

S.05.01.02

Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg linii biznesowych

Linie biznesowe w odniesieniu do: zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych związanych z ubezpieczeniami na życie (bezpśrednia działalność ubezpieczeniowa oraz reasekuracja czynna)

	Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych	Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów	Ubezpieczenia pracownicze	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń	Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej	Ubezpieczenia świadczenia pomocy	Ubezpieczenia różnych strat finansowych
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110	C0120

Składki przypisane

Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0110	15 634	45 472	0	0	106	97 962	2 439	26 260	27 118	13 233	49 216
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0120	0	0	0	0	0	0	0	18 662	0	398	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0130											
Udział zakładu reasekuracji	R0140	2 754	586	0	0	2	1 894	19	5 130	2	3 393	1 771
Netto	R0200	12 880	44 886	0	0	104	96 068	2 420	39 792	27 116	10 238	47 445

Składki zarobione

Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0210	15 845	122 818	0	0	112	116 801	2 783	43 138	15 295	13 123	203 558
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0220	0	0	0	0	0	0	0	4 345	0	244	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0230											
Udział zakładu reasekuracji	R0240	2 742	585	0	0	2	1 898	19	3 808	3	3 461	1 458
Netto	R0300	13 103	122 232	0	0	110	114 904	2 763	43 674	15 292	9 905	202 100

Odszkodowania i świadczenia

Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0310	8 943	3 612	0	280	0	19 173	27	9 022	5	627	14 465
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0320	0	0	0	0	0	0	0	1 247	0	26	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0330											
Udział zakładu reasekuracji	R0340	1 773	60	0	0	0	16	14	391	0	346	1 183
Netto	R0400	7 170	3 552	0	280	0	19 157	13	9 877	5	307	13 282

Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0410	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0420	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0430																
Udział zakładu reasekuracji	R0440	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R0500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Koszty poniesione	R0550	9 484	100 990	0	10	0	59	70 189	1 928	9 238	14 564	9 487	151 721				
Pozostałe koszty	R1200																
Koszty ogółem	R1300																

Linie biznesowe w odniesieniu do: reasekuracja czynna nieproporcjonalna					Ogółem
Ubezpieczenia zdrowotne	Pozostałe ubezpieczenia osobowe	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe	Ubezpieczenia majątkowe		
C0130	C0140	C0150	C0160		C0200

Składki przypisane

Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0110																	277 441
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0120																	19 061
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0130	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0140	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	15 552
Netto	R0200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	280 949

Składki zarobione

Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0210																		533 473
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0220																		4 586
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0230	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
Udział zakładu reasekuracji	R0240	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	13 976
Netto	R0300	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	524 085

Odszkodowania i świadczenia

Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0310								56 154
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0320								1 273
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0330	0	0	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0340	0	0	0	0	0	0	0	3 784
Netto	R0400	0	0	0	0	0	0	0	53 643

Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0410								0
Brutto – reasekuracja czynna proporcjonalna	R0420								0
Brutto – reasekuracja czynna nieproporcjonalna	R0430	0	0	0	0	0	0	0	0
Udział zakładu reasekuracji	R0440	0	0	0	0	0	0	0	0
Netto	R0500	0	0	0	0	0	0	0	0
Koszty poniesione	R0550	0	0	0	0	0	0	0	367 771
Pozostałe koszty	R1200								936
Koszty ogółem	R1300								368 706

		Linie biznesowe w odniesieniu do: zobowiązania z tytułu ubezpieczeń na życie						Zobowiązania z tytułu reasekuracji ubezpieczeń na życie		Ogółem
		C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	
		Ubezpieczenia zdrowotne	Ubezpieczenia z udziałem w zyskach	Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	Pozostałe ubezpieczenia na życie	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń na życie	
Składki przypisane										
	R1410	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	R1420	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	R1500	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Składki zarobione										
	R1510	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	R1520	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	R1600	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Odszkodowania i świadczenia										
	R1610	0	0	0	0	0	0	0	372	372
	R1620	0	0	0	0	0	0	0	358	358
	R1700	0	0	0	0	0	0	0	14	14
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych										
	R1710	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	R1720	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	R1800	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	R1900	0	0	0	0	0	0	0	6	6
	R2500									
	R2600									

S.05.02.01

Składki, odszkodowania i świadczenia oraz koszty wg kraju

		Najważniejszych pięć krajów i kraj siedziby	
		Kraj siedziby	
		C0070	Polska C0010
	R0010	C0140	Polska C0070
Składki przypisane			
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0110	277 441	277 441
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0120	19 061	19 061
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0130	0	0
Udział zakładów reasekuracji	R0140	15 552	15 552
Netto	R0200	280 949	280 949
Składki zarobione			
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0210	533 473	533 473
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0220	4 588	4 588
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0230	0	0
Udział zakładów reasekuracji	R0240	13 976	13 976
Netto	R0300	524 085	524 085
Odszkodowania i świadczenia			
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0310	56 154	56 154
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0320	1 273	1 273
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0330	0	0
Udział zakładów reasekuracji	R0340	3 784	3 784
Netto	R0400	53 643	53 643
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych			
Brutto – Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa	R0410	0	0
Brutto – Przyjęta reasekuracja proporcjonalna	R0420	0	0
Brutto – Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna	R0430	0	0
Udział zakładów reasekuracji	R0440	0	0
Netto	R0500	0	0
Koszty poniesione	R0550	367 771	367 771
Pozostałe koszty	R1200	936	
Koszty	R1300	368 706	

		Najważniejszych pięć krajów i kraj siedziby	
		Kraj siedziby	
		C0210	Polska C0140
	R1400	C0280	Polska C0210
Składki przypisane			
Brutto	R1410	0	0
Udział zakładów reasekuracji	R1420	0	0
Netto	R1500	0	0
Składki zarobione			
Brutto	R1510	0	0
Udział zakładów reasekuracji	R1520	0	0
Netto	R1600	0	0
Odszkodowania i świadczenia			
Brutto	R1610	372	372
Udział zakładów reasekuracji	R1620	358	358
Netto	R1700	14	14
Zmiana stanu pozostałych rezerw techniczno-ubezpieczeniowych			
Brutto	R1710	0	0
Udział zakładów reasekuracji	R1720	0	0
Netto	R1800	0	0
Koszty poniesione	R1900	6	6
Pozostałe koszty	R2500		
Koszty	R2600	6	

S.12.01.02

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń na życie i ubezpieczeń zdrowotnych o charakterze ubezpieczeń na życie

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0010	Ubezpieczenia z udziałem w zyskach		Ubezpieczenia, w których świadczenie jest ustalane w oparciu o określone indeksy lub inne wartości bazowe i ubezpieczenia związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym				Pozostałe ubezpieczenia na życie			Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami ubezpieczeniowymi innymi niż zobowiązania z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja czynna	Ogółem (Ubezpieczenia na życie inne niż zdrowotne, w tym ubezpieczenia na życie związane z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym)	
		C0020	C0030	Umowy bez opcji i gwarancji		Umowy z opcjami i gwarancjami		C0060	Umowy bez opcji i gwarancji	Umowy z gwarancjami				C0080
				C0040	C0050	C0070	C0090							
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązań przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczanymi łącznie – Ogółem	0	0						0				0	0	0
	R0020	0						0				0	0	0

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka

Najlepsze oszacowanie

Najlepsze oszacowanie brutto	R0030	0						0				0	0	0	662
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązań przez kontrahenta – Ogółem	R0080	0						0				0	0	0	503
Najlepsze oszacowanie pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – Ogółem	R0090	0						0				0	0	0	158
Margines ryzyka	R0100	0						0				0	0	0	0

Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0110	0						0				0	0	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0120	0						0				0	0	0	0
Margines ryzyka	R0130	0						0				0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem	R0200	0						0				0	0	0	662

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0010	Ubezpieczenia zdrowotne (bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa)			Renty z umów ubezpieczenia innych niż umowy ubezpieczenia na życie oraz powiązane ze zobowiązaniami z tytułu ubezpieczeń zdrowotnych	Reasekuracja ubezpieczeń zdrowotnych (reasekuracja czynna)	Ogółem (Ubezpieczenia zdrowotne o charakterze ubezpieczeń na życie)
		C0160	C0170	C0180			
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczanymi łącznie – Ogółem		0			0	0	0
	R0020	0			0	0	0

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania i marginesu ryzyka RM
Najlepsze oszacowanie

Najlepsze oszacowanie brutto	R0030						
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta – Ogółem					0	0	0
	R0080				0	0	0
Najlepsze oszacowanie pomniejszone o kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz z reasekuracji finansowej – Ogółem					0	0	0
	R0100				0	0	0

Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0110				0	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0120				0	0	0
Margines ryzyka	R0130	0			0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe – ogółem	R0200	0			0	0	0

S.17.01.02

Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

		Bezpośrednia działalność ubezpieczeniowa I przyjęcia reasekuracja proporcjonalna											
		Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych C0020	Ubezpieczenia na wypadek utrąty dochodów C0030	Ubezpieczenia pracownicze C0040	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych C0050	Pozostałe ubezpieczenia pojazdów C0060	Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe C0070	Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych C0080	Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej C0090	Ubezpieczenia kredytów i poręczeń C0100	Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej C0110	Ubezpieczenia świadczania pomocy C0120	Ubezpieczenia różnych strat finansowych C0130
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe łącznie	R0010	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kwoty należne z umów reasekuracji I od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązań przez kontrahenta, związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczanymi łącznie - Ogółem	R0050	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszego oszacowania I marginesu ryzyka													
Najlepsze oszacowanie													
Rezerwy składek													
Brutto	R0060	1 301	27 162	0	0	0	109	6 773	571	50 832	2 071	289	99 178
Kwoty należne z umów reasekuracji I od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązań przez kontrahenta - Ogółem	R0140	-950	-20	0	0	0	-1	-867	-29	2 519	-4	-2 353	3 243
Najlepsze oszacowanie dla rezerw składek netto	R0150	2 252	27 182	0	0	0	110	9 640	600	48 313	2 075	2 643	95 934
Rezerwy na odszkodowania I świadczenia													
Brutto	R0160	4 940	2 138	0	334	0	0	4 259	44	3 786	8	859	8 637
Kwoty należne z umów reasekuracji I od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązań przez kontrahenta - Ogółem	R0240	909	61	0	0	0	0	16	5	140	0	615	532
Najlepsze oszacowanie netto dla rezerw na odszkodowania I świadczenia	R0250	4 031	2 077	0	334	0	0	4 243	39	3 646	8	244	8 104
Najlepsze oszacowanie brutto ogółem	R0260	6 241	29 300	0	334	0	110	13 032	615	54 618	2 079	1 149	107 814
Najlepsze oszacowanie netto	R0270	6 283	29 259	0	334	0	110	13 883	639	51 959	2 082	2 887	104 039

Margines ryzyka	R0280	136	4 594	0	4	0	0	7	3 104	815	4 175	462	163	18 369
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych														
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0290	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0300	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Margines ryzyka	R0310	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe - Ogółem														
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe - Ogółem	R0320	6 377	33 895	3	338	0	117	16 136	1 430	58 793	2 540	1 312	126 183	
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta - Ogółem	R0330	-42	42	0	0	0	-1	-851	-24	2 659	-4	-1 738	3 776	
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej - Ogółem	R0340	6 419	33 853	0	338	0	117	16 987	1 454	56 134	2 544	3 050	122 408	

	Przyjęta reasekuracja nieproporcjonalna										Ogółem zobowiązania z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie
	Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych		Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych		Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych		Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych		Ogółem zobowiązania z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie		
	C0140	C0150	C0160	C0170	C0180						
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe łącznie	R0010	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00	
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta związane z rezerwami techniczno-ubezpieczeniowymi obliczanymi łącznie - Ogółem	R0050	0	0	0	0	0	0	0	0	0,00	
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane jako suma najlepszych oszacowania i marginesu ryzyka											
Najlepsze oszacowanie											
Rezerwy składek	R0060	0	0	0	0	0	0	0	0	190 287	
Brutto											
Kwoty należne z umów reasekuracji i od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta - Ogółem	R0140	0	0	0	0	0	0	0	0	1 538	
Najlepsze oszacowanie dla rezerw składek netto	R0150	0	0	0	0	0	0	0	0	188 749	
Rezerwy na odszkodowania i świadczenia	R0160									25 005	
Brutto											

Kwoty należne z umów reasekuracji I od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta - Ogółem	R0240	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2 279
Najlepsze oszacowanie netto dla rezerw na odszkodowania i świadczenia	R0250	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	22 726
Najlepsze oszacowanie brutto ogółem	R0260	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	215 292
Najlepsze oszacowanie netto	R0270	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	211 475
Margines ryzyka	R0280	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	31 829
Kwota wynikająca z zastosowania przepisów przejściowych dotyczących rezerw techniczno-ubezpieczeniowych																			
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie	R0290	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Najlepsze oszacowanie	R0300	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Margines ryzyka	R0310	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe - Ogółem	R0320	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	247 121
Rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe - Ogółem																			
Kwoty należne z umów reasekuracji I od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej, po dokonaniu korekty ze względu na oczekiwane straty w związku z niewykonaniem zobowiązania przez kontrahenta - Ogółem	R0330	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3 817
Kwoty należne z umów reasekuracji I od spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia) oraz reasekuracji finansowej - Ogółem	R0340	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	243 304

S.19.01.21 Odszkodowania i świadczenia z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

Wcześniej lata	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10+	
												C0010
< 2007	x											
2007 N-9	7 546	-1 981	-2 222	-873	-1 458	-332	-413	-143	-40			
2008 N-8	4 312	213	-474	-670	-736	-117	-25	-164	-70			
2009 N-7	5 564	5 338	-134	-211	-710	-331	-235	-170				
2010 N-6	9 145	3 966	-588	-508	42	-63	-137					
2011 N-5	14 719	3 592	-660	4 885	-181	-25						
2012 N-4	31 734	9 836	20 426	392	-341							
2013 N-3	24 727	14 514	-1 145	-762								
2014 N-2	25 121	16 777	1 387									
2015 N-1	34 746	15 239										
2016 N	38 098											

W bieżącym roku

	C0170
R0100	66
R0160	-53
R0170	-70
R0180	-170
R0190	-137
R0200	-25
R0210	-341
R0220	-762
R0230	1 387
R0240	15 239
R0250	38 098
R0260	53 233

Suma lat skumulowana

	C0180
	66
	21
	2 269
	9 131
	11 837
	22 331
	62 047
	37 334
	43 285
	49 985
	38 098
	276 404

Ogółem

S.23.01.01 Środki własne

Podstawowe środki własne przed odliczeniem z tytułu udziałów w innych instytucjach sektora finansowego zgodnie z art. 68 rozporządzenia delegowanego (UE) 2015/35

	Ogółem	Kategoria 1 - nieograniczona / Tier 1	Kategoria 1 - ograniczona / Tier 1	Kategoria 2 / Tier 2	Kategoria 3 / Tier 3
Capital zakładowy (wraz z akcjami własnymi)	R0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z kapitałem zakładowym	R0010	37 800		0	
Kapitał założycielski, wkłady/świadczenia członkowskie lub równoważna pozycja podstawowych środków własnych w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0030	226 317		0	
Podporządkowane fundusze udziałowe/członkowskie w przypadku towarzystw ubezpieczeń wzajemnych, towarzystw reasekuracji wzajemnej i innych towarzystw ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności	R0040	0		0	
Fundusze nadwyżkowe	R0050	0		0	0
Akcje uprzywilejowane	R0070	0		0	0
Nadwyżka ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej związana z akcjami uprzywilejowanymi	R0090	0		0	0
Rezerwa uzgodnieniowa	R0110	0		0	0
Zobowiązania podporządkowane	R0130	749 075		0	0
Kwota odpowiadająca wartości aktywów netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego	R0140	0		0	0
Pozostałe pozycje środków własnych zatwierdzone przez organ nadzoru jako podstawowe środki własne, niewymienione powyżej	R0160	0		0	0
Ogółem	R0180	0	0	0	0

Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej i nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wypłacalność II

Środki własne ze sprawozdań finansowych, które nie powinny być uwzględnione w rezerwie uzgodnieniowej nie spełniają kryteriów klasyfikacji jako środki własne wg Wypalcałność: II	R0220	0					
Odciszenia							
Wartość odciszeń z tytułu udziałów kapitałowych w instytucjach finansowych i kredytowych	R0230	0	0				
Podstawowe środki własne ogółem po odciszeniach	R0290	1 013 191	1 013 191				
Uzupełniające środki własne							
Nieopłacony kapitał zakładowy, do którego opłacenia nie wzwano i który może być wzwany do opłacenia na żądanie	R0300	0					
Nieopłacony kapitał zapasowy, wkłady/składki członkowskie lub równoważna pozycja podstapawowych środków własnych w przypadku towarzyszy ubezpieczeń wzajemnych, towarzyszy reasekuracji wzajemnej i innych towarzyszy ubezpieczeń opartych na zasadzie wzajemności, do których opłacenia nie wzwano i które mogą być wzwane do opłacenia na żądanie	R0310	0					
Nieopłacone akcje uprzywilejowane, do których opłacenia nie wzwano i które mogą być wzwane do opłacenia na żądanie	R0320	0					
Prawnie wiążące zobowiązanie do subskrypcji i opłacenia na żądanie zobowiązań podporządkowanych	R0330	0					
Akredytywy i gwarancje zgodnie z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WWE	R0340	0					
Akredytywy i gwarancje inne niż zgodnie z art. 96 pkt 2 dyrektywy 2009/138/WWE	R0350	0					
Dodatkowe wkłady od członków – inne niż zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WWE	R0360	0					
Dodatkowe wkłady od członków – inne niż zgodnie z art. 96 ust. 3 akapit pierwszy dyrektywy 2009/138/WWE	R0370	0					
Pozostałe uzupełniające środki własne	R0390	0					
Uzupełniające środki własne ogółem	R0400	0					
Dostępne i dopuszczone środki własne							
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie kapitałowego wymogu wypalcałności (SCR)	R0500	1 013 191	1 013 191				
Kwota dostępnych środków własnych na pokrycie MCR	R0510	1 013 191	1 013 191				
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie SCR	R0540	1 013 191	1 013 191				
Kwota dopuszczonych środków własnych na pokrycie MCR	R0550	1 013 191	1 013 191				
SCR	R0580	416 711					
MCR	R0600	104 178					
Stosunek dopuszczonych środków własnych do SCR	R0620	243,14%					
Stosunek dopuszczonych środków własnych do MCR	R0640	972,56%					

C0060

Rezerwa uzgodnieniowa			
Nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami	R0700	1 063 422	
Akcje własne (posiadane bezpośrednio i pośrednio)	R0710	0	
Przewidywane dywidendy, wypłaty i obciążenia	R0720	50 230	
Pozostałe pozycje podstapawowych środków własnych	R0730	264 117	
Korekta ze względu na wydzielone pozycje środków własnych w ramach portfeli objętych korektą dopasowującą i funduszy wyodrębnionych	R0740	0	
Rezerwa uzgodnieniowa	R0760	749 075	

Oczekiwane zyski			
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń na życie	R0770	0	
Oczekiwane zyski z przyszłych składek – Działalność w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie	R0780	0	
Oczekiwane zyski z przyszłych składek - Ogółem	R0790	0	

S.25.01.21

Kapitałowy wymóg wypłacalności – dla podmiotów stosujących formułę standardową - Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności

	Kapitałowy wymóg wypłacalności brutto		Parametry specyficzne dla zakładu		Uproszczenia
	C0110		C0090		
Ryzyko rynkowe	R0010	217 372			
Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta	R0020	24 181			
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach na życie	R0030	5			
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach zdrowotnych	R0040	61 934			
Ryzyko ubezpieczeniowe w ubezpieczeniach innych niż ubezpieczenia na życie	R0050	287 828			
Dywersyfikacja	R0060	-163 689			
Ryzyko z tytułu wartości niematerialnych i prawnych	R0070	0			
Podstawowy kapitałowy wymóg wypłacalności	R0100	427 630			

Obliczanie kapitałowego wymogu wypłacalności

Wartość / Value
C0100

Ryzyko operacyjne	R0130	16 149
Zdolność rezerw techniczno-ubezpieczeniowych do pokrywania strat	R0140	0
Zdolności odroczonej podatków dochodowych do pokrywania strat	R0150	-27 068
Wymóg kapitałowy dla działalności prowadzonej zgodnie z art. 4 dyrektywy 2003/41/WE	R0160	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności z wyłączeniem wymogu kapitałowego	R0200	416 711
Ustanowione wymogi kapitałowe	R0210	0
Kapitałowy wymóg wypłacalności	R0220	416 711

Inne informacje na temat SCR

Wymóg kapitałowy dla podmodułu ryzyka cen akcji opartego na czasie trwania	R0400	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla pozostałej części	R0410	0
Łączna wartość hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla funduszy wyodrębnionych	R0420	0
Łączna kwota hipotetycznego kapitałowego wymogu wypłacalności dla portfeli objętych korektą dopasowującą	R0430	0
Efekt dywersyfikacji ze względu na agregację nSCR dla RFF na podstawie art. 304	R0440	0
Meliora stosowana do obliczenia korekty w wyniku agregacji nSCR dla RFF/MPAP	R0450	0
Przyszłe świadczenia uznaniowe netto	R0460	0

S.28.01.01

Minimalny wymóg kapitałowy – działalność ubezpieczeniowa lub reasekuracyjna prowadzona jedynie w zakresie ubezpieczeń na życie lub jedynie w zakresie ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń innych niż ubezpieczenia na życie

MCR/NL Wynik	R0010	C0010	59 761
--------------	-------	-------	--------

		C0020	C0030
		Najlepsze oszacowanie i rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe obliczane łącznie netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej i spółek celowych (podmiotów specjalnego przeznaczenia))	Składki przypisane w okresie ostatnich 12 miesięcy netto (tj. po uwzględnieniu reasekuracji biernej)
Ubezpieczenia pokrycia kosztów świadczeń medycznych i reasekuracja proporcjonalna	R0020	6 283	12 880
Ubezpieczenia na wypadek utraty dochodów i reasekuracja proporcjonalna	R0030	29 259	44 886
Ubezpieczenia pracownicze i reasekuracja proporcjonalna	R0040	0	0
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej z tytułu użytkowania pojazdów mechanicznych i reasekuracja proporcjonalna	R0050	334	0
Pozostałe ubezpieczenia pojazdów i reasekuracja proporcjonalna	R0060	0	0
Ubezpieczenia morskie, lotnicze i transportowe i reasekuracja proporcjonalna	R0070	110	104
Ubezpieczenia od ognia i innych szkód rzeczowych i reasekuracja proporcjonalna tych ubezpieczeń	R0080	13 883	96 068
Ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ogólnej i reasekuracja proporcjonalna	R0090	639	2 420
Ubezpieczenia kredytów i poręczeń i reasekuracja proporcjonalna	R0100	51 959	39 792
Ubezpieczenia kosztów ochrony prawnej i reasekuracja proporcjonalna	R0110	2 082	27 116
Ubezpieczenia świadczenia pomocy i reasekuracja proporcjonalna	R0120	2 887	10 238
Ubezpieczenia różnych strat finansowych i reasekuracja proporcjonalna	R0130	104 039	47 445
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń zdrowotnych	R0140	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna pozostałych ubezpieczeń osobowych	R0150	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń morskich, lotniczych i transportowych	R0160	0	0
Reasekuracja nieproporcjonalna ubezpieczeń majątkowych	R0170	0	0

Komponent formuły liniowej dla zobowiązań ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych z tytułu ubezpieczeń na życie

MCR/L Wynik	R0200	C0040
		3

		C0050	C0060
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – świadczenia gwarantowane	R0210	0	
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń z udziałem w zyskach – przyszłe świadczenia uznaniowe	R0220	0	
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń związanych z wartością indeksu i ubezpieczeń z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym	R0230	0	
Inne zobowiązania z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie i (reasekuracji) ubezpieczeń zdrowotnych	R0240	158	
Całkowita suma na ryzyku w odniesieniu do wszystkich zobowiązań z tytułu (reasekuracji) ubezpieczeń na życie	R0250		0

Ogólne obliczenie MCR

	Ogólne obliczenie MCR
	C0070
Liniowy MCR	59 764
SCR	416 711
Górny próg MCR	187 520
Dolny próg MCR	104 178
Łączny MCR	104 178
Niezróżnicowany dolny próg MCR	16 009
Minimalny wymóg kapitałowy	104 178